

CONCETTA LA MAZZA

ლურჯი ცის მიღმა

ბიოგრაფია

Concetta La Mazza დაიბადა ნოვარა დი სიცილიაში 1936 წელს, დომენიკო ლა მაცასა და ტერეზა კორენტის უფროსი ქალიშვილი. 1950 წელს, დედის დეიდასთან „ნდობის“ მტკივნეული პერიოდის შემდეგ, იგი შეუერთდა მშობლებს დომოდოსოლაში, სადაც დღემდე ცხოვრობს მეუღლესთან ჯუზეპესთან ერთად. ჰყავს სამი შვილი: არმანდო, ლუჩიანო და დანიელა. ახლახან მის გონებაში ბავშვობის გახსენების აბსოლუტური სურვილი გაუჩნდა და აი, ამ ინტიმური, პირადი დღიურის დაბადება, მაგრამ სავსე ანეგდოტებითა და ცნობებით იმ ეპოქის გარემოზე: ქალაქი, სოფელი, ხალხი, ჩვევები, იმ ტერიტორიის ტრადიციები მეორე მსოფლიო ომის ბნელ წლებში.

წერის პირველყოფილი ენერგია

პატარა კონცეტას ანდობენ ბიძას და მისი სურვილის საწინააღმდეგოდ იძულებულნი არიან იცხოვრონ კასტრანგიაში, ქალაქიდან და თანაკლასელებისგან შორს მდებარე ქოხში. ამრიგად, ის მოგზაურობს თავის პირად Via Crucis-ში მარტოობაში ომის მძიმე წლებში შიმშილს, დროის უცოდინრობას, ცრურწმენებსა და არასათანადო მოპყრობას შორის. ომის შემდეგ გარდაუვალი ემიგრაცია და ბუნებრივია რთული დასაწყისი ჩრდილოეთით.

ეს ყველაფერი მოთხრობილია პატარა გოგონას მზერით, რომელიც თავის მეხსიერებაში იხსენებს საკუთარი ზრდის ეტაპებს და რომელიც გასაოცარი სიახლეებითა და ირონიის დახვეწილი ძაფით გვაძლევს კითხვის სიამოვნებას - ბოლოს - ჩვენი ოჯახური საზოგადოების ემბლემატური ამბავი. შეუძლია ღრმად შეგვიძრას და რომელიც თითოეულ ჩვენგანს ეკუთვნის.

Concetta La Mazza-ს ამ მოკლე რომანში, მწერლობა არღვევს ყველა წესს და უბრუნდება საწყისებს, ყოველგვარი ფორმალური სქემატიზმისგან თავისუფალი, საიდუმლო

შინაგანი სიცოცხლისუნარიანობით ამოძრავებული, მძვინვარე მდინარედ იქცევა, რომელიც აჭარბებს ყველაფერს, ეს არის სულის კოკისპირული წვიმა.

ბიძების, ანტონიას და მიქელეს ფიგურები დასამახსოვრებელია, ისევე როგორც ნოვარას გამოსახულება რჩება დაუვიწყარი, ისეთივე გულუხვი, მოცული და ტკბილი, რამდენადაც მკაცრი და მკაცრი.

დაბოლოს, რთული გადასვლა მოზარდობაში, როდესაც გამოუსწორებელი ხდება, მაგრამ პატარა კონცეტა არ ნებდება ტრაგიკულ ბედს, მისი გამბედაობისა და მომავლის ურყევი იმედის წყალობით, თვალების წყალობით, რომლებმაც შეძლეს ზეცას... ცის მიღმა. ლურჯი!

NINO BELVEDERE

”ჩემთვის განსაცდელი დაიწყო. ალბათ ცხელი დღე იყო, 1938 წლის ზაფხული დაიწყო, ორი წლის ვიყავი და მამიდა მოვიდა ჩემს წამოსაყვანად. ნაჭრის ჩანთაში ბლუზა და ორი ტრუსი ჩადო, მერე კი ყველაფერი არ იცოდა, სახლიდან წამოვედი. იმდენად პატარა ვიყავი, რომ ვერ ვხვდებოდი, რომ ჩემი Via Crucis დაიწყებოდა იმ დღეს“.

ლურჯი ცის მიღმა

თავი პირველი - მამის სახლი

ახლა ეს არის ძველი დაუსახლებელი ნანგრევები, რომელიც ახრჩობს ძარღვებს და ღრღნიან თითებს, მაგრამ, დიდი ხნის წინ, ნოვარაში, ქალაქ მესინას მთებში, დიდებული ციხესიმაგრის ქვეშ, ენგიას რაიონში მდებარე ხეივანში იყო სახლი ახლოს. ფანტანი. შესასვლელი კარი გაიღო შიდა კიბეზე, რომელიც მიდიოდა პირველ სართულზე, სადაც იყო პატარა ოთახი ხის ფიცრით: ეს იყო საძინებელი. ზევით ავედი და იქ სამზარეულო იყო, თუ შეიძლება ასე დავარქვათ. ერთ კუთხეში იყო ქვის ფილა, რომელზედაც ცეცხლს ანთებდნენ და რკინის სამფეხა, რომელიც მაკარონის ქვებს ათავსებდნენ. წინ, კედელზე ჩამოკიდებული, მოედანივით შავი, ხის ნიჩაბი, ორი საცერი, ერთი პატარა და ერთი დიდი, პურის საცხობი ღუმელი, გვერდით ნახევრად დამპალი სკივრი, მაგიდა, ორი „ფურიცი“ და ცოტა რიყე. სკამი. ბოლოს იყო ოთახი, პატარა აივნით, რომელიც ხეივანს გადაჰყურებდა, სადაც ერთი

საწოლისთვის ძლივს იყო ადგილი. ეს ხვრელი იყო სამეფო, სადაც 1934 წელს დაქვრივებული ბაბუა ცხოვრობდა, კიბეების ქვეშ ქვის საპირფარეშო იყო შექმნილი ხის სახურავით. ვინაიდან კანალიზაცია არ იყო, ეს უკანასკნელი უნდა ემსახურებოდა სუნის შემცირებას, რომელიც გამოვიდა. ბუნებრივია, სახლს წყალი და ელექტროენერგია არ ჰქონდა, კომფორტი, რომელიც იმ დროს ბარონებსაც კი არ ჰქონდათ. მის გვერდით იყო ხის ჭიშკარი, რომელიც მიდიოდა ფერმაში, სადაც ქათმები შემაზე იყვნენ ჩამწკრივებული.

ამ კუთხეში, სამყაროს გარეთ, დედაჩემი, რომელიც მკერავი იყო, ცხოვრობდა ბაბუასთან, ორ ძმასთან და დასთან ერთად, ყველა მასზე უფროსი, გათხოვილი იყო და ასევე ცხოვრობდა ნოვარაში. დედაჩემი იყო ქერა, გამხდარი, ძალიან სუსტი აღნაგობის, მას ჰქონდა ძალიან ნატიფი თვისებები და რაც ყველაზე მეტად შესამჩნევი იყო მის სახეზე, რძესავით თეთრი, იყო ორი დიდი ცისფერი თვალი, თითქმის ყოველთვის შეშინებული და სევდიანი. შესაძლოა, დედის უეცარი სიკვდილი, როდესაც ის ოცდაოთხი წლის იყო, იყო მისი ფიზიკური და მორალური სისუსტე.

ბებიას გარდაცვალებიდან რამდენიმე წლის შემდეგ დედაჩემი, ერთ-ერთი ცოლის ჩარევის წყალობით, შეხვდა თავის პრინც მარმინგს. მამაჩემი ეკუთვნოდა ბაღიავეკიის კეთილშობილ ოჯახს, რომელიც აწარმოებდა ტავერნას თამბაქოს მაღაზიით და სასურსათო პროდუქციით. ეს იყო შრომისმოყვარეების ოჯახი და მამაჩემი, ყველანაირი მტკიცებით, ძალიან სიმპათიური, მაღალი, ბნელი, თავდაჯერებული და საქმის კურსში ჩართული კაცი იყო. ქალაქიდან შორს სოფელში ცხოვრობდა: ფეხით, კარგი ტემპით, ნახევარ საათში შეეძლო მისვლა. მამამისი ნახშირს ატარებდა. დედა დინამიური ქალი იყო, დილით ჯოროთან ერთად ნოვარაში წავიდა მაღაზიაში მოწოდებული საქონლის საყიდლად: თამბაქო, მარილი და საკვები. ის ყოველთვის ელევანტურად ეცვა, დიდი შავი შარლით კისერზე, გაზეთსაც კი ყიდულობდა, რომ კლიენტებს ეცნობებინა. ეს იყო ერთადერთი მაღაზია სოფელში და

კეთილდღეობა არ აკლდა იმ სახლში, მიუხედავად იმისა, რომ რვა პირი იყო შესანახი.

გვიან საღამოს ის ოსტატურად ეხმარებოდა ახლა უკვე დაღლილ მომხმარებლებს - და მის საფულეს - ღვინის ფერადი სოლით განზავებით. იმის გამო, რომ ბავშვები ყოველთვის არ იღებენ მემკვიდრეობით მშობლების საქმეს, მამაჩემმა ისწავლა კობლერის პროფესია. რამდენიმეთვიანი ნიშნობის შემდეგ, მამაჩემი და დედაჩემი, ერთხელ დაქორწინებულები, წავიდნენ სასიყვარულო ბუდის გასაკეთებლად ენგიას რაიონში, შადრევანთან ახლოს სახლში. ზუსტად ცხრა თვის შემდეგ ჩამოვედი ამქვეყნად და, სამხრეთის წმინდა ჩვეულებისამებრ, ავიღე ჩემი ბებიის, კონცეტას სახელი. მიუხედავად ჩემი ნაზი ასაკისა, მუქი და ნაოჭიანი კანი მქონდა, ყოველთვის ვტიროდი. იმის გამო, რომ ლოგინი არ გვქონდა, ბაბუა იძულებული იყო მთელი დღე მკლავებში ჩამეგდო, დამე კი დიდ საწოლში მეძინა მამაჩემთან და დედასთან ერთად. ყველანაირად ძალიან მახინჯი და აუტანელი ვიყავი. რამდენიმე თვის შემდეგ, როცა დაინახა, რომ ქვეყანაში სამუშაო მწირი იყო, მამაჩემმა გადაწყვიტა სარდინიაში სამუშაოდ წასულიყო. როდესაც ის სხვა კუნძულზე გაემგზავრა, დედამისი დატოვა ატირებული ბავშვით და კიდევ ერთი არსება, რომელიც მუცელში ურტყამდა.

როცა ოცი თვის ვიყავი, ჩემი და როზა დაიბადა. დედამისის ბებიას ერქვა. კონცეტასგან განსხვავებით, როზა - ისევ დედაჩემის თქმით - იყო ლამაზი, თეთრი და ვარდისფერ ფერში, ყავისფერი თმები, რომელიც აყალიბებდა ჰარმონიულ სახეს, რომელიც მორთული იყო ორი ლამაზი ცისფერი თვალით: ყვავილი, როგორც მისი სახელი! იმდენად, რომ როცა დედაჩემი როზას ხელში წყლის ასაღებად წავიდა შადრევანთან, მეგობრებმა ჰკითხეს, როგორ შეიძლებოდა ორი სრულიად განსხვავებული ქალიშვილი შეეძინაო. -ვინ არის აქ, რუსინა, კი, ბილიაკი ხარ, მაგრამ მეორე... - ეს როსინა ლამაზია, მაგრამ მეორე... ტუჩების გრიმასით თქვეს მეგობრებმა. იმავდროულად, ამ ვითარებაში განვავრძობდი მოუსვენრობას, თითქოს ვიგრძენი ჩემი განსაცდელის წინათგრძნობა, რომელიც, მაღლობა ღმერთს, გადაიტანა, თუნდაც არა გადადგომით.

დანარჩენი ამბავი რომ გითხრათ, ჯერ უნდა გაგაცნოთ ჩემი მამიდა ანტონია, მოკლედ, ზი 'ნტუოია. დედაჩემის უფროსი და იყო, მათ შორის ჩვიდმეტი წელი იყო სხვაობა. ის იყო დაბალი, მსუქანი ქალი, ჭუჭყიანი თმით თვალებში ჩამოყრილი. მისი უგულბელყოფილი სახე მასზე უფრო ძველი ჩანდა და მის ცარიელ მზერაში მხოლოდ იმდენი დამცირება იყო. ოცი წლის ასაკში, ქორწინების ასაკში, იგი დაქორწინდა თავის პირველ ბიძაშვილზე, რომელიც ახლახან დაბრუნდა სამსახურიდან სემპიონეს გვირაბში, რომელიც დაქვრივდა და ჰყავდა სამი წლის ვაჟი. ეს კაცი, ბიძაჩემი მიქელე, ბიძა მიჩერი, დაბალი კაცი იყო და ჰგავდა მეფე ვიტორიო ემანუელ III-ის პლებეურ ასლს, ის ცხოვრობდა მის საკუთრებაში არსებულ სახლში ქალაქის ძალიან დამახასიათებელ ქუჩაზე, თითქმის ორი მეტრის სიგანის საფეხურებით. ლამაზი სახლი იყო. პირველ სართულზე იყო ღურგლის ღუქანი დიდი ცენტრალური დახლით მეჯირით, ორი კედლის კარადა, სადაც ინახავდა ღრძილებს, ჩიზებს, ღვეზელებს, გუგებს და ჩიპებს, ხორხი მის მიერ აშენებული მაგიდების ფეხების დასამრგვალებლად, საფეხავი ბორბალი. ემსახურებოდა თვითმფრინავების და პირების სიმკვეთრს, შეშის ღუმელს ქვაბთან ერთად წებოს გასათხევადებლად, ყველგან დაწყობილი დაფები, კედელზე მიმაგრებული რამდენიმე ხერხი, რამდენიმე იტალიური ხიბლი, როგორცაა ცხენის ძირები, თხის რქები და კუს ტყავი, მოკლედ, ერთი ის ადგილები, რომლებიც ახლა მხოლოდ მოგონებების სამყაროს ეკუთვნის.

ხის კიბე ადიოდა პირველ სართულზე, სადაც ორი ფართო ოთახი იყო კერამიკული ფილებით, იმდროინდელი ფუფუნება, ბიძაჩემის მიერ გაკეთებული ბორდო, დივანი, მაგიდა და რაფიით ნაქსოვი სკამი, ერთგვარი ბოსტნეულის თოკი. აგვისტოს შუა რიცხვებში ქუჩას გადაჰყურებს პატარა აივნიდან, როცა ღვთისმშობლის მსვლელობა სააბატოში ავიდა, მადონას გვირგვინიან თავს ხელით შეხებოდა. მეორე სართულიდან კი როკა სალვატესტას დანახვა შეგეძლოთ და წინ, სახლებს შორის ნაპრალში, აღფრთოვანებულიყავით მთების ბრწყინვალე პეიზაჟით, რომელიც

ნელ-ნელა სცილდებოდა, ცისფერ ცის მიღმა, სანამ არ მიაღწევდით ზღვას, სადაც განსაკუთრებით გაზაფხულის გრილ დღეებში, როდესაც ნისლი არ იყო, ჰორიზონტის კიდეზე ვულკანოს დანახვა შეგეძლოთ, შემდეგ კი ლიპარი, სტრომბოლი და ყველა სხვა კუნძული: ბუნებრივი სანახაობა, ცქრიალა ფერადი ღია ბარათი.

კიდევ ერთი კიბე ავიდა პირველ სართულზე, სადაც იყო სამზარეულო და საძინებელი, პირველი ძალიან ფართო იყო პურის ღუმელი და თუჯის ქვანახშირის ღუმელი სამზარეულოსთვის. ეს უდავოდ მშვენიერი სახლი იყო, გარდა სამზარეულოს უხერხულობისა, სანიაღვრე ნიჟარის გარეშე, ყველაზე აუცილებელი საყოფაცხოვრებო საშუალებების შესასრულებლად. იმ დროს რაღაც კომფორტი ჯერ კიდევ წარმოუდგენელი იყო. ფაქტობრივად, წყალი საზოგადოებრივი შადრევნიდან თუთიის ბუნკერში ამოიღეს და შემდეგ მეორე სართულზე გადაიტანეს, სადაც ჭურჭლის რეცხვისთვის ასხამდნენ დიდ ტერაკოტას აუზში. იმის გამო, რომ ნიჟარაში სანიაღვრე არ იყო, აუზიდან წყალი ისევ პირველ სართულზე დააბრუნეს და ტუალეტში ჩაყარეს. ქალისთვის ეს ძალიან დამღლეული საშუალო იყო. სერვილმა და დამამცირებელმა მდგომარეობამ, ყოველგვარი ადამიანური გამძლეობის ზღვრამდე, პიკს მიაღწია სადილის დროს, როდესაც დეიდა ანტონიას, ქმრის პატივისცემის გამო, იმავე თეფშიდან უნდა ეჭამა, სადაც მანამდე ჭამდა და, შესაძლოა, ნათლულსაც. გაიმეორა იგივე, მაგრამ მე არ მაქვს ამის ნათელი მეხსიერება.

ძია მიქელე პირქუში და ჯიუტი კაცი იყო, როგორც შრომისმოყვარე, ასევე სულელი, გულის ნაცვლად ქვიშაქვის ჩაქუჩი ჰქონდა. არასოდეს მინახავს მის თვალებში სინაზის ან თანაგრძნობის ნაპერწკალი სხვების მიმართ. დეიდას სახლში ყავდა შვილის მოსავლელად, უნდა მოემზადებინა მისთვის საჭმელი, მოქცეულიყო მისი მსახური და ყოველთვის ეთქვა დიან, დიან, დიან. აივანზე გახედვაც არ შეეძლო, თორემ უბედურება იქნებოდა, ხოლო სამსახურის შემდეგ თითქმის ყოველ საღამოს მეგობრებთან ერთად ტავერნაში მიდიოდა დასალევად.

სახლში შეძრწუნებული დაბრუნდა, ოფლში გაწურული და ისეთი სუნიათ სუნთქვით, რომ შეუძლებელი იყო მასთან ახლოს ყოფნა. სამაგიეროდ, დეიდაჩემი, ზეთის შუქზე, გვიან დამემდე ელოდა, არც კი უჭამია. როცა პატარა მეფე ბრუნდებოდა - ხშირად კიბეებზე ასვლის ძალაც არ ჰქონდა - დაქანცული თავს მტვრიან სამუშაო მაგიდაზე მიატოვებდა და მთელი ღამე იქ რჩებოდა, რომ გამოფხიზლებულიყო. მამიდა ანტონია, მიუხედავად ყველაფრისა, მას ხალათი გადაიფარა და სიყვარულით მიუჯდა გვერდით, რომ დილაამდე მეზრუნა. ასე გავიდა წლები და ამდენი თავდადების სანაცვლოდ, სცენების თავიდან აცილების მიზნით, ახლობლებთან მისვლაც კი არ შეეძლო. ის, ეჭვიანი, წვრილმანი და გაბატონებული, წავიდა მის საყიდლად ძაფის, სავარცხლების, თმის სამაგრებისა და სხვა ნივთების საყიდლად, რათა სახლიდან არ გასულიყო. როდესაც ისინი საქორწილო ცერემონიაზე მიიწვიეს, ბიძია მიქელე ბოლო წუთამდე არ დაბრუნებულა სახლში და დეიდა ანტონია მარტო ვერ წავიდა, სანამ ახლობლებმა ქმრის კვალი არ მიაგნოთ. დროდადრო ახერხებდნენ მის დარწმუნებას, სხვა დროს ის დროზე მოდიოდა, მაგრამ მერე, შუა წვეულებაზე, გაუჩინარდა და დეიდა ანტონია, იმედგაცრუებული და ბოდიში, სულ დამწუხრებული ბრუნდებოდა სახლში. რაც დრო გადიოდა, ის აგროვებდა სიმწარეს და სევდას, არ შეეძლო ვინმესთან გამოსვლა, რადგან იზოლირებული იყო და სასტიკი თავისა და კბილის ტკივილების მსხვერპლი იყო, რაც მას კვირების განმავლობაში აწამებდა.

ერთ დღეს მეზობელმა, ძალიან კარგმა და ღვთისმოსავმა, დაურეკა ძია მიქელეს და უსაყვედურა მას ყველა იმ არასათანადო მოპყრობისთვის, რაც ცოლს აწუხებდა: - უნდა გრცხვენოდეს - დაუყვირა - ქალს ასე დატანჯო... ანტონიას სჭირდება. მიიღეთ ჰაერი, თქვენ არ გჭირდებათ მისი განცალკევება სახლში, ის უნდა წავიდეს გარეთ, წავიდეს მესა, წავიდეს ნათესავებთან, როგორც ამას ყველა ქრისტიანი აკეთებს. უპირველეს ყოვლისა, სასეირნოდ უნდა წავიდეს, მხოლოდ ასე გაუქრება თავის ტკივილი... - მეზობელმა მცირე პაუზა გააკეთა, შემდეგ კი განაგრძო: - აქედან ერთ საათზე ნაკლებია, ჯორიების ბილიკზე ფეხით ჩასვლა. გვაქვს

მიწის ნაკვეთი და პატარა სახლი ძალიან მოკრძალებული სამზარეულოთი სახურავის ქვეშ და კიდევ ერთი ოდნავ ნესტიანი ოთახი, რომელიც შეიძლება გამოვიყენოთ ზაფხულში საძინებლად. ამ მიწაზე არის თხილის მცენარეები, ლედვი, მანდარინი, მეღლები, ყურძენი, ზიზოლი, ვაშლი, მსხალი, ზეთისხილი, მოკლედ, ყოველი სიკეთე ღვთისაგან.

მოგეხსენებათ, ჩემი ძმის გარდაცვალების შემდეგ მამიდას უნდა მივხედო და სოფლის მოვლა ვეტარ მოვასწარი, ამიტომ გავიფიქრე მისი გაყიდვა. რატომ არ ყიდულობ? ასე შენს მეუღლეს კარგი ჰაერის ჩასუნთქვის საშუალება ექნებოდა... თავდაპირველად ბიძია მიქელე ყოყმანობდა, მაგრამ მერე წავიდა მის მოსანახულებლად და დარწმუნდა, რომ იყიდა. მოკლე დროში ხელშეკრულება გაფორმდა და საკუთრება გახდა მისი. ამრიგად, ვიტორიო ემანუელ III-ის მსგავსმა, სულ უფრო გამჭრიახმა და მოტალატემ, დეიდა ანტონიას შესთავაზა: - ლედვის კრეფას ისწავლი და გაშრება. როცა ტანსაცმლის გარეცხვა მოგიწევთ, ჩახვალთ მდინარეზე და მიიღებთ სასმელად და საჭმლის მომზადებისთვის საჭირო წყალს, ქვიშაში ორმოს გათხრით მის გასაწმენდად. ოჯახები, რომლებიც ცხოვრობენ ახლომდებარე დასახლებებში: სან ბასილიო, ვალანკაცა, ბადიავეკია და პიანო ვინია. ზამთარში უხერხული იქნება, როცა მდინარე ადიდებს წყალს, მაგრამ ამ დაბრკოლებას გადავლახავ. თქვენ კი შეძლებთ ქალაქგარეთ დატკბობას. მზერა დაბლა დეიდა ანტონიამ კიდევ ერთხელ მოიქცა, როგორც უბრძანეს: - *Cuomo tu voi, eu fazzu.* - როგორც გინდა, გავაკეთებ, მორჩილად მიუგო საწყალმა გოგონამ.

თავი მეორე - ამ სამყაროს გარეთ

1936 წლის გაზაფხულის დასაწყისში ღარიბი გოგონა და მისი ბიძა მიჩერი გადავიდნენ კასტრანგიაში, სოფელში, ნაკადის კალაპოტის მახლობლად. ბადიავეკიას, სან ბასილიოსა და ვალანკაცას სხვადასხვა დასახლებებში გავრცელდა ცნობა, რომ ის ჯერ კიდევ ხელმისაწვდომი იყო და ხალხი მას სამუშაოდ ეძახდა. იმ დროს არსებობდა ჩვეულება, თუნდაც დღეს უცნაურად მოგეჩვენოთ, როცა მაგიდას, ფანჯარას, კარს ან გარდერობს სჭირდებოდათ, ღურგალს ეძახდნენ და სახლში უმასპინძლდებოდნენ: სამუშაო სკამი გაუკეთეს. მათ საჭირო ხის ხელმისაწვდომობა გაუკეთეს. ბიძიამ მიქელემ იარაღები მოიტანა და სამუშაოების დასრულებამდე ადგილზე დარჩა.

ხის მოჭრაზე დაუძახეს და ორიოდ წელი დატოვეს გასაშრობად. შემდეგ ხის ღერო კედელზე დაამაგრეს. ღურგლს ხერხი ზემოდან ეჭირა, ასისტენტი კი ქვევით: „Serra serra mastro dascio che dumè fagimmo a cascia“ (ხერხი ან დიდო ოსტატმა ხვალ გავაკეთოთ ზარდახმა).

ხის ტოტი კედელზე იყო დამაგრებული. უზარმაზარი ხერხით აიღეს დაფები და ამით ააშენეს ფანჯრები, საწოლები და კარალები. ამ საქმის შესასრულებლად ის 4ზე ადგა და თავისი ჩანთებითა და ნემსებით გაემართა. სახლში მისულმა მომხმარებლებმა მას ახალი რძე ხახვითა და პურის ნატეხით შესთავაზეს. შუადღისას თეფში მაკარონი და ყველის ნაჭერი. შებინდებისას მან შეწყვიტა მუშაობა

და მათ მისცეს რამდენიმე ხელნაკეთი პური, როგორც პირველი დეპოზიტი, სანამ გადასახადს გადაიხდიდნენ კვირას ნოვარაში.

გავიდა რამდენიმე წელი და ვაჟი, ტურილუ, გაიზარდა და პირადად მიხვდა, რომ არ აპირებდა მთელი ცხოვრების გატარებას სოფლად იზოლირებულად. მან ისწავლა მამის პროფესია, მაგრამ სურდა სპეციალიზაცია და კაბინეტის მწარმოებელი გამხდარიყო. მან შეძლო დაერწმუნებინა მამა, გაეგზავნა ის ქალაქში, სადაც იყო ამ ხელოვნების შესწავლის შესაძლებლობა. ის კატანიაში გადავიდა საცხოვრებლად და ორი წლის შეგირდობის შემდეგ ძალიან კარგი გახდა, თავი მზად იყო ამ საქმისთვის და რადგან უკვე ცხრამეტი წლის იყო, ეგონა, რომ დადგა დრო, საკუთარი ოჯახი შეექმნა. წლების განმავლობაში იცნობდა მწყემსის ქალიშვილს და გადაწყვიტა დაქორწინება, მაგრამ ეს ეწინააღმდეგებოდა ბიძას მიჩერის სურვილს, რომელსაც სურდა მისი შვილი მისი კასტის ქალზე დაქორწინებულიყო. იმ დღეებში წარმოუდგენელი იყო, მაგრამ ასე იყო: ხელოსნისთვის მწყემსის ქალიშვილზე დაქორწინება დიდი სირცხვილი იყო. უეცრად დიდი კონფლიქტი დაიწყო მამა-შვილს შორის, რამაც ტურილუ აიძულა საბოლოოდ დაშორებოდა მამას და დედინაცვალს. ახალ ოჯახთან ერთად მან დატოვა ქალაქი და საცხოვრებლად კომოში გადავიდა, სადაც თავისი საქმიანობით გამოიმუშავა ქონება.

ბიძებს შვილები არ ჰყავდათ, ამიტომ ტურილუს წასვლის შემდეგ ისინი საბოლოოდ მარტო დარჩნენ. ადამიანი, რომელიც ყველაზე მეტად განიცდიდა ამ იზოლაციას, იყო დეიდა ანტონია, რომელიც მთელ დღეებს ესაუბრებოდა ფრინველებთან, ბუზებთან და კოდოებთან, რომლებიც მის ირგვლივ ზუზუნებდნენ. სოფლის იმ გამოქვაბულში მას არავისთან საუბრის საშუალება არ ჰქონდა. მხოლოდ ისეთ მნიშვნელოვან დღესასწაულებზე, როგორიცაა შობა, აღდგომა ან მაღონა ასუნტას დღესასწაული აგვისტოს შუა რიცხვებში, მან შეძლო ქალაქში წასვლა დედაჩემის მოსანახულებლად. ერთ-ერთი ასეთი ვიზიტის დროს, მას შემდეგ, რაც დიდხანს უჩიოდა თავის მდგომარეობას, მან თავის დას შესთავაზა: - ძვირფასო ტერეზა, შევამჩნიე, რომ ძალიან ბევრი

გაქვს სანერვიულო ორ პატარა გოგონასთან, კონცეცია მიანდე, ასე რომ შენ იქნები. უფრო თავისუფლად მიეძღვნა პატარას. მე წავიყვან სოფლად, სადაც ჰაერი უკეთესია და კარგს გავაკეთებ - დედაჩემი თავიდან არ იყო დარწმუნებული, მაგრამ შემდეგ, როგორც ყოველთვის, ადვილად განპირობებული ხასიათის გათვალისწინებით, დის დაჟინებული თხოვნის შემდეგ დათანხმდა.

ჩემთვის განსაცდელი დაიწყო. ალბათ ცხელი დღე იყო, 1938 წლის ზაფხული დაიწყო, ორი წლის ვიყავი და მამიდა მოვიდა ჩემს წამოსაყვანად. ნაჭრის ჩანთაში ჩავდე ბლუზა, ორი ტრუსი და ყველაფერი არ ვიცოდი, რაც სახლიდან დავტოვე. იმდენად პატარა ვიყავი, რომ ვერ ვხვდებოდი, რომ ჩემი Via Crucis დაიწყებოდა იმ დღეს. ჩვენ მივყვებოდით ჯორიების ტრასას, სანამ ნახევარი საათის შემდეგ ან შესაძლოა მეტიც არ მივედით ამ განმარტოებულ ადგილას, არც თუ ისე დამამშვიდებელი სახელით კასტრანგია (კასანდრა!) თითქმის თითქოს უბედურების წინასწარმეტყველება იყო, მოკლედ ეს სახელი უკვე მთელი გეგმა იყო, თუნდაც. მაშინ ვერ ვხვდებოდი. ქმარი თავიდან კარგად მიმხვდარიყო, დეიდა დროდადრო ტკბილულს მიყიდიდა ჩემი გემოვნების მოსაპოვებლად და როცა ნოვარაში დედაჩემის მოსანახულებლად მიმყვებოდა, ყოველთვის დაჟინებით მეუბნებოდა, რომ სახლში არ უნდა დავბრუნდე, მაგრამ ჯობდა. გაიზარდე მასთან, ვინც მარტო იყო და რომ ის დედაჩემი იქნებოდა. ვერაფერს ვაკეთებდი დამორჩილების გარდა.

ამასობაში მამაჩემი სარდინიიდან დაბრუნდა, მხოლოდ ერთი კვირა დარჩა, რაც დედაჩემი დაორსულებულიყო და ისევ წავიდა. ეს იყო 1939 და მომდევნო წელს ანტონიეტა დაიბადა. დღემდე ბუნდოვნად მახსოვს, მამიდა ანტონიამ ნოვარაში დედაჩემის სანახავად წამიყვანა და ჩემი და პირველად ვნახე. მინდოდა სახლში დავრჩენილიყავი პატარა ანტონიეტას ჩახუტებისთვის, მაგრამ მამიდაჩემი, რომელიც უფრო და უფრო აკონტროლებდა ჩემს ცხოვრებას, ჯარისკაცივით ხისტი, მეუბნებოდა: - ტურნემუ სახლში, ლამაზ საქმეს გაგიკეთებ - (მოდი სახლში წავიდეთ ლამაზ თოჯინას გაგიკეთებ).

ქოხში რომ მივედით, მან მკლავებში ჩამიკრა წითელი შეღებილი, შემზარავი თვალებით სავსე "კაუსიტა". შემეშინდა. ეს ის პერიოდი იყო, როცა ყოველთვის ვტიროდი, რადგან მინდოდა ნოვარაში დავბრუნებულიყავი ბაბუასთან და დედასთან, მაგრამ ბიძია ანტონიას დარწმუნების საშუალება არ მქონდა: მისი გული გაქვავებული იყო და ყრუდ იყო ჩემს ყველა ჩივილზე. პირველი სამი წლის განმავლობაში ჩვენ დიდ დროს ვატარებდით კასტრანგიას აგარაკზე, სადაც სული არ იყო ცოცხალი, მხოლოდ იშვიათად ნახავდნენ დამსვენებლებს ირგვლივ მიმოფანტულ სახლებში.

კვირაობით სოფელში დავდიოდით და დედაჩემს, პატარა დებს და დედის ბაბუას ვესტუმრე. ბაბუა კარგი კაცი იყო უღვაშებით. მას თან წაჰქონდა ყნოსვა, რომელსაც ხანდახან ყნოსავდა. ზამთარში ტანსაცმლის ქვეშ მიმყავდა და მოედანზე წამიყვანდა, რომ ტკბილეული ვიყიდო და ღვინო დააგემოვნო საავადმყოფოს ზემოთ, ტავერნა „სიანკადიტაში“. საღამოს კასტრანგიაში დავბრუნდით.

ზოგიერთ საღამოს ბიძა ჯგუფთან ერთად რეპეტიციაზე მიდიოდა, სადაც ტრომბონზე უკრავდა, შემდეგ ტავერნაში სასმელად ჩერდებოდა და გაცოცხლებული ბრუნდებოდა სოფლად. კასტრანგიდან 500 მეტრში მან დაიწყო "კონცეტინას, "ნტოია..." დარეკვა. ამასობაში სახლში დეიღამ მოამზადა თიხის ჭურჭელი სამფეხაზე წყლის გასათბობად. საჭმლის მომზადების შუა გზაზე მას ჩაასხა მღუღარე წყალი, ალბათ ღვინის გადაგდების მიზნით. რკინის ტაფაში მამიღამ მოამზადა ხახვი პომიდორთან ერთად მაკარონის მოსანელებლად. ხახვი არასაკმარისად იყო მოხარშული და ღებინება მომცა. „ჭამე, თორემ თასმს ავიღებ და სხეულებს მოგცემ...“.

იმ დღეებში ვენეციური წარმოშობის ქალი იყო სან ბასილიოს ბებიასქალი. როცა მდინარე ზამთარში აღიდებული იყო, ძია მიქელემ ის მხარზე აიტაცა (ციანკალია), რათა შესყიდვები

გაეკეთებინა ნოვარას აფთიაქში. სახლში გაჩერდა და უთხრა, ანტონია, შალი მიეცი, ცივა. საწყალი დეიდა, არ ვიცი მიხვდა თუ არა, რომ მიქელეს საყვარელი იყო.

მე უკვე ხუთი წლის ვიყავი, სოფლად იზოლირებული, არავისთან ლაპარაკის გარეშე, გარეულ ცხოველს გავხდი. ყველას მრცხვენოდა. როცა ნოვარაში წავედით, დავიმალე, რადგან ხალხის მეშინოდა. მეზობლებმა გააცნობიერეს ეს ტრანსფორმაცია და ამიტომ ურჩიეს ბიძაჩემს საბავშვო ბაღში გადამიყვანეს. საბედნიეროდ ბიძები დარწმუნდნენ. ასე რომ, ერთ დილას მამიდამ ბიძაჩემმა მიქელემ გაგზავნა, რომ ბისკვიტი მეყიდა და ჩალის თეთრ კალათაში ჩაედო, რომელიც ბებიჩემმა მაჩუქა. ბისკვიტთან ერთად მოაყარა ახალი კვერცხი. სოფლის სააბატოსთან მდებარე საბავშვო ბაღში გამყვა. როცა მონაზონმა კარი გამიღო მისასალმებლად, ყვირილი დავიწყე. შიშისგან კალათა იატაკზე დავყარე, კვერცხი დაიმსხვრა და ჭუჭყი დატოვა მთელ იატაკზე. მამიდამ დამსაჯა, ძლიერად დამარტყა და სახლში დამაბრუნა. ასე რომ, საბავშვო ბაღში ჩემი პირველი დღეც ბოლო გახდა.

ისე მოხდა, როცა ოთხი წლის ვიყავი, ბიძაჩემი ეუბნებოდა: - კონჩეტინა, წადი ნოვარაში და მომიტანე კარმიერი (დამამშვიდებელი) თავის ტკივილისთვის. ჯორის ტრასას ვერცხლისფეროვან ფერით გავვარდი, გრეკოს რაიონი გავიარე, წყურვილის მოსაკლავად ხან შადრევანთან ვჩერდებოდი და „დუ სურციტუს“ აფთიაქში ჩავედი. ის, ფარმაცევტი, გაოგნებული იყო და მეგობრებს უთხრა, რომ ცოტა ხანში ელვასავით მივდიოდი ნოვარაში. ხუთი წლის ასაკში ბარსელონაში შორეულმა ნათესავებმა წამიყვანეს. იქ ვნახე და დიდი გაკვირვებით მოვუსმინე პირველად... რადიო! მაღაზიაშიც წავედით ბარდის ფერის ნაჭრის საყიდლად. გაყიდვების ასისტენტმა შესთავაზა: - ასევე იყიდე ქუდი და თეთრი შარფი. ბოლოს ისინი დარწმუნდნენ და მაღაზიის გამყიდველმა მისცა ორი უსასყიდლოდ მბზინავი ლურჯი და ღია ცისფერი ატლასის ნაჭერი. მეორე დღეს ქსოვილები დედაჩემს მივუტანეთ, რომელმაც ტანსაცმელი რამდენიმე დღეში გააკეთა.

კვირაობით თავს ნოვარას მარკიზებისა და ბარონების ქალიშვილებად ვგრძნობდი.

1941 წლის ზამთარში, ომის შუაგულში, მამაჩემმა სარდინიაში სამუშაო რომ დაასრულა, თავის მეგობართან ერთად გადაწყვიტა, ბედი ეძია ჩრდილოეთ ქალაქში და ეცხოვრა ძველი საქმის, როგორც კობლერის აღდგენით. ჰაერში ისეთი შეგრძნება იყო, რომ დედაჩემს სურდა მამაჩემთან შეერთება და ამან იმდენად შემაწუხა, რომ ერთ დღეს მისი საწოლის ქვეშ ჩავცვივდი, გავინადე და დავაკვირდი ბრინჯის ორ მარცვალს, მომავალ ძუძუს ნაჭუჭებს, რადგან დედაჩემი არასდროს დამბანია. ძალადობრივად წამიყვანეს. მახსოვს, სისხლი დავინახე, რადგან თავი დავიზიანე. დღედაღამ საჭირო ტილოს პერანგი ისევ ჩავიცვი, მერე კაბა და ვერავინ შეამჩნია.

წასვლის წინ დედა ცდილობდა ბაბუას სახლიდან წესრიგში დაეტოვებინა, რადგან საწყალი ბიჭი მართო დარჩა. ელექტრო განათების დამონტაჟებაზე ფიქრობდა, იმ დროს ბატონების პრეროგატივაა. ადრე „უ ლუსუს“ ზეთთან ერთად იყენებდნენ. ბიძია მიქელე ამან შეაწუხა: რამდენიმე დღის შემდეგ მან თავის მხრივ ელექტრიკოსს დაურეკა და სახლში შუქიც დაამონტაჟა, ამიტომ, როცა სოფელში წავედი, მეც ვისიამოვნე ციცაბო ხის კიბეებზე პატარა შუქით. როცა ტუალეტში (ლატრეა) მიწევდა წასვლა, ძირითადად უბრალო ხვრელში, რომელიც მისი ლაბორატორიის უკან პირველ სართულზე იყო, მის გვერდით ყოველთვის კუბოები იყო დაწყობილი, რომლებიც ბიძაჩემმა ააშენა, რომ მოთხოვნის შემთხვევაში მზად ყოფილიყო.

1942 წლის 1 მარტის დილას, ცისფერ ატლასში ჩაცმული ღია ცისფერი სახელოებით, ბიძაჩემთან და ბაბუაჩემ თორესთან ერთად დედაჩემს და პატარა დებს ვახლდით ფოსტაში პიაცა დი სან სებასტიანოში, ანუ, დიახ, ავტობუსში, რომელიც მიიყვანდა მათ ვიგლიატორის მატარებლის სადგურზე. მისმა 4 წლის დას როზამ არ სურდა ასვლა და ბიძამ, რომ დაერწმუნებინა, უთხრა: - თუ არ ახვიდე, ავად გახდები - (ორჯერ გაპარტახებ).

მე, უფროსი, მამიდაჩემის გავლენით, არ წამოვედი და ნოვარაში დავრჩი. ტირილს ვერ ვიკავებდი. ნუგეში ბაბუას მკლავებში ვეძებდი. ისიც მარტო დარჩა და იმ დღეს მე დავრჩი მასთან ერთად. დაახლოებით ოცი დღის შემდეგ მოვიდა დედის პირველი წერილი მოგზაურობის წარმატების შესახებ. მამამ მისთვის მყუდრო ბინა იპოვა სახლში წყლით და გაზქურით, მისთვის რაღაც ახალი. სიუჟეტის გაგრძელების შემდეგ, ჩამოსვლის შემდეგ მან სახლში პარიკმახერი გამოიძახა, რათა მოღური თმის შეჭრა გაეკეთებინა. სოფელში თითქმის ყველა ქალს გრძელ თმას ტუპი ეკეთა. მოკლედ, დედაჩემი ცხოვრებაში პირველად იყო ბედნიერი და კმაყოფილი. ისტორიის ბოლოს მან მამიდას მირჩია. მას ნამდვილად არ წარმოედგინა ჩემი ტანჯვა კასტრანგიაში.

წასვლის მეორე დღეს მამიდა ანტონიამ სოფელში წამიყვანა და ქმარს მითხრა, პირველი კლასის წიგნი იყიდე, რომ წერა მასწავლე, რომ პირველი კლასის ნაცვლად ოქტომბერში მეორე კლასში წავსულიყავი. საწყალი მე: აღარ შემეძლო თამაში, მაგრამ დრო მომიწია აუქციონებისა და ნომრების წერაზე. დროდადრო მასწავლებელი გადიოდა კასტრანგიას სან ბასილიოდან დაბრუნებისას, სადაც ასწავლიდა. მას მარია ერქვა, ის იყო კაპიტნის ქალიშვილი, რომელსაც დეიღამ იცნობდა. მან ჭიქა წყალი შესთავაზა. ამასობაში რვეული ვაჩვენე და მომეფერა. მან ჩანთიდან წითელი ფანქარი ამოიღო და დაწერა "კარგად გააკეთე". რა სიხარულია, რა ბედნიერებაა საკუთარი თავის შექების დანახვა, რაც ჩემთვის არაჩვეულებრივია. ყოველდღე უფრო მეტად მელანქოლია, ვეხვეწებოდი, მამიდაჩემთან და ბებია-ბაბუასთან წამიყვანონ, მაგრამ მამიდაჩემმა თქვა, რომ ეს არ არის საჭირო.

მას ეშინოდა, რომ მე მათ მეთქვა, როგორ მოექცნენ და იკვებებოდნენ. ფაქტობრივად, საჭმელი არ იყო საკმარისი პატარა გოგონასთვის, რომელიც უნდა გაიზარდოს და განვითარებულიყო: დილით მათ მომცეს მძიმე პურის ნაჭერი ყველით, შუადღისას სალათი პომიდვრით და ორი ზეთისხილით. საღამოს, როცა მისი ქმარი იქ იყო, დეიდა ანტონიამ მოამზადა მაკარონი იმპროვიზირებული სოუსით, უმი ხახვის საფუძველზე. და თუ არ

ვჭამდი, რისკავს ბევრი ცემა. მრავალფეროვნებისთვის, ზოგიერთ საღამოს ამზადებდა მაკარონი და ლობიო ან ერთგვარი რბილი, რბილი პოლენტა. მხოლოდ შობას, ახალ წელს, კარნავალსა და აღდგომას კლავდნენ ქათამი ან კურდღელი. იანვარში დახოცეს ღორი, საიდანაც ცხარე საღამი და ღორის ქონი მიიღეს, მაგრამ წვეთ-წვეთად უნდა მოხმარებულიყვნენ, თორემ მთელი წლისთვის საკმარისი არ იქნებოდა. ხანდახან კვირაობით ბიძაჩემი ყიდულობდა ჭუჭყიან წიპწას, რომელიც ახლაც მეზიზღებოდა, ამაზე ფიქრი მეზიზღებოდა, ან ოხრახუშის ტოტზე შემოხვეული ნაწლავები, სკალპები, რომლებიც შემდეგ შემწვარი იყო. ყველა იაფფასიანი საკვები იყო, რადგან, მათი თქმით, ბებია-ბაბუასავით მფლანგველები არ უნდა ვიყოთ და გამიმეორეს: - ხომ ხედავ, ყოველთვის აქვთ ძეხვებით სავსე ტაფები, ჭამენ და სვამენ. ჩვენ შორს უნდა ვიყოთ ამ ხალხისგან - ამბობდნენ ისინი. ბიძაჩემს ეშინოდა, რომ სხვა ნათესავები დამარწმუნებდნენ, რომ დაჟინებით მომეთხოვა დედასა და მამაჩემს კონტინენტზე. ისე ცდილობდნენ, მეზიზღებოდათ, რომ ხანდახან, როცა ვხვდებოდი, თვალეებზე ხელეებს ვიფარებდი, რომ არ მენახა.

სექტემბერი მოვიდა და მეორე კლასში უნდა ჩამებარებინა მისაღები გამოცდები. ბიძებმა სოფელში წამიყვანეს, დამლაგებელს კონსულტაცია გაუწიეს, რომ თვალი მედევნებოდა, მეორე კლასში მეყოლებოდა მასწავლებელი და საგამოცდო კოლეგიის მასწავლებელი. მათ ყველამ კვერცხები მოიტანეს საჩუქრად ჩემი დაწინაურების უზრუნველსაყოფად. მე არასოდეს მქონია შეხება იმ ადამიანებთან, კლასში იყო რამდენიმე ორადგილიანი ხის მერხი მელნის ჭურჭლით. ჩემთან ერთად სხვა გოგონებიც გადიოდნენ გამოსასწორებელ გამოცდებზე. მაიძულებდნენ დაფაზე ამომეხსნა შეკრება და გამოკლება. მელანიც და დაფაც სრულიად ახალი იყო ჩემთვის. შიშისგან და უხერხულობისგან ფოთოლივით ვკანკალებდი, ოპერაციების ამოხსნა არ ვიცოდი, რადგან დეიდა ანტონიამ მხოლოდ ერთიდან ათამდე რიცხვების წერა მასწავლა. შემდეგ მთხოვეს წინადადება დამეწერა, ცოტა დავფიქრდი ბლოკნოტში, მაგრამ არ ვიცოდი

საიდან დამეწყო. როგორც კი ეს არეულობა დასრულდა, დამლაგებელმა სახლში წამიყვანა. დეიღამ ჰკითხა, როგორ ჩაიარა გამოცდამ და დამლაგებელმა უპასუხა, რომ არც ისე კარგად იყო, მაგრამ საბოლოო გადაწყვეტილება მასწავლებლებზე იყო.

გასაკვირია, რომ შედეგი დადებითი იყო და მეორე კლასში შემიყვანეს: სკოლაში წასასვლელად მზად ვიყავი, მაგრამ წინსაფრის პრობლემა გაჩნდა. ძია მიქელე წინა დღეს მაღაზიაში იყო წასული და შავი ქსოვილის ნარჩენი იყიდა. დეიდა ანტონიამ ჩემი ფორმა ერთ დღეში გამიკეთა. საქაღალდის შესაძენად მეტი ფული იყო საჭირო. ბიძაჩემს ფული ჰქონდათ, მაგრამ დაზოგვით იყვნენ შეპყრობილნი, ამიტომ მან, ძუნწი, ყველაფერი გააკეთა და გამიკეთა პლაიზუდის საქაღალდე ფანჯრის სამაგრიტ. კალამიც კი არ მიყიდეს. ბიძაჩემმა ააგო ერთი თხელი ხის ნაჭერით, ბოლოზე დამაგრებული ღერი. ორი ბლოკნოტი და ფანქარი ვერ შეცვალეს და უნდა იყიდონ. 1942 წლის 1 ოქტომბერს დეიდაჩემი მიმყვა სკოლაში. ჯერ ის წავიდა podestà-ში დაბადების მოწმობის სათხოვნელად, რომელიც სკოლამ მოითხოვა, რადგან კლასში არ ვიყავი. მასწავლებელი კეთილგანწყობილი იყო და თბილად მიმიღო, მაგრამ მე მეშინოდა მისი, ალბათ იმიტომ, რომ მარჯვენა ხელის ნაცვლად რეზინის პროთეზი ჰქონდა გაკეთებული მამის მაკარონის ქარხანაში ბავშვობაში მომხდარი ავარიის გამო. წინა რიგებში დამინიშნეს ადგილი. ჩემმა ახალმა ამხანაგებმა, რომლებსაც ერთი წლის წინათ არ მინახავს, ჩემი თანდასწრებით დაინტერესებულმა, ერთმანეთში ჩაილაპარაკა: - რატომ იწვევს ეს სიკა-სიკას? - (ვინ არის ეს გამხდარი პატარა გოგო?). ძალიან შემეშინდა და მრცხვენოდა, პირი ვერ გავაღე და არც მასწავლებელმა სიყვარულით მიპასუხა კითხვებზე.

ველური ბავშვი ვიყავი და გამბედაობა არ მეყო, რომ მეთხოვა გამოსულიყავი გამოსასვლელად და ერთხელაც თავი მოვიქეცი. ასე რომ, როცა სახლში მივედი მამიღამ მცემდა, რადგან ჩემი კაბა უნდა გამერეცხა, რომელიც მეორე დღეს მაინც არ გაშრება. გადიოდა დღეები და ყოველ ჯერზე იგივე მეორდებოდა. მასწავლებელმა, რომელმაც ამის შესახებ შუადღეს შეიტყო, ტუალეტში მიმაცილა,

მაგრამ ხანდახან მავიწყდებოდა და ჩემს თავზე ვიდებდი. ჩემი კლასელები იგნორირებას ახდენდნენ და ისე ერიდებოდნენ, თითქოს ჭირი მტკიოდა და არც კი ცდილობდნენ ჩემთან დამეგობრებას.

ისინი ერთმანეთს იმიტომ იცნობდნენ, რომ სოფელში გაიცნეს, მე კი თითქმის ერთი საათი მომიწია ფეხით, რომ სოფლის სახლამდე მივსულიყავი და ამიტომ მათთან დამეგობრების საშუალება არ მქონდა. ბიძები ქალაქში მხოლოდ კვირაობით ჩამოდიოდნენ მეგობრებთან შესახვედრად და რამდენიმე ბედნიერი საათის გასატარებლად მათთან ღვინის ბოთლის წინ. მაგრამ უმეტესად დეიდა სახლში რჩებოდა, რათა ქმრისთვის სამუშაო შეკვეთა მიეღო. ექვსი წლის ასაკში გრძელ აღმართზე ჯორიების ბილიკზე ვიარე. შუა გზაზე შევჩერდი ფოთლებით გარშემორტყმული იისფერი თაიგულის ასაღებად, რათა მასწავლებელს მეჩუქებინა.

სკოლაში დაღლილი მივედი. შუადღის შემდეგ სოფელში დავბრუნდი ციკადების ყრუ ჭიკჭიკისა და მცხუნვარე მზის თანხლებით, ცოცხალ სულს არ შევხვედრივარ.

მე ჩავიკეტე იმ ქოხში და დავრჩი მარტო იმისთვის, რომ ვიფანტაზიოდე საკუთარ თავთან იმ ნაკლებად წყნარ ატმოსფეროში, როცა დეიდა სულ უფრო მკაცრი ხდებოდა ჩემს მიმართ. ბიძა, როგორც კი სამუშაო დაამთავრა, თითქმის ყოველთვის ჩერდებოდა ტავერნასთან და სახლში გვიან ღამით ბრუნდებოდა, ყოველთვის მთვრალი. ხანდახან, ჩვეულებრივზე მეტად დაღლილი, იკარგებოდა და სახლში არ ბრუნდებოდა. დეიდა და რამდენიმე მეზობელი მის საძებნელად წავიდნენ შუალამისას ნაკადის გასწვრივ, ფარნების შუქით. როცა მიწაზე ჩამოვარდნილი იპოვეს, დაარწმუნეს სახლში წასულიყო.

ამასობაში სკოლაში კარგს ვერაფერს ვაკეთებდი. პირველი კვარტლის ბოლოს მასწავლებელმა დაურიგა მოხსენებითი ბარათები, შემდეგ ფაშისტური ნიშნებით და სამწუხაროდ ყველა არასაკმარისი საგნით: ჩემი მოხსენება ყველაზე ღარიბი იყო კლასში. მამიდაჩემის გასამხნეველად ვუთხარი, რომ სხვა

მოსხენებებიც ჩემსას ჰგავდა და მამიდამ კინადამ სატყუარა მიიღო. ასე რომ, დღითიდღე გამბედაობა მე თვითონ ვიპოვე და კლასში ვცდილობდი რამდენიმე კლასელთან დამეგობრება. მათთან მიახლოება მინდოდა, მაგრამ საუბრიდან გამომრიცხეს, ალბათ იმიტომ, რომ მათ თვალში ღარიბი სოფლელი გოგო ვიყავი.

თავი მესამე - თამაშები ქვიშაზე

კასტრანგიაში განმარტობაში გატარებულ წლებში დრო არასოდეს გადიოდა, რადგან ერთადერთი, რისი გაკეთებაც შეგეძლო იყო მთელი დღე ჩიტების ჭიკჭიკის მოსმენა და ზაფხულში ციკადების ყრუ ჭიკჭიკების მოსმენა, როცა სიროკო ზღვიდან შემოვიდა. დინების ზიგზაგის ბილიკზე და ხეობას ცეცხლი წაუკიდეს. სოფლის ცხოველები ჩემი მეგობრები იყვნენ. ასე რომ, დრო გავატარე ფანტაზიაში. მე ავაშენე ჩემი სამყარო იმ ფიგურებიდან, რომლებიც მეჩვენებოდნენ ცის ფონზე ან ხეების ტოტებს შორის: ველური ცხოველები, რომლებიც ლაპარაკობდნენ, რაინდები, რომლებიც მე ჩავყარე თავდაცვითი კლდის კიდეზე და შემდეგ ჩემით. ჯადოსნური ძალებით ვაქცევდი მათ დაცემას, ვუყურებდი მათ შიშისგან განადგურებულს. შემდეგ კლდე დრაკონად გადავაქციე, რომელიც უცებ ჩამოშორდა მთას და მალე აფრინდა და შიში გაავრცელა მთელ სოფელში. გადავაკეთე ღრუბლები, რომლებიც მფრინავ ნავებად იქცნენ და ცაში ვიმოგზაურე შორეულ ზღვაზე გასვლის ფიქრით, სადაც დედაჩემი და ჩემი დები მელოდნენ. კიბორჩხალები, რომლებიც გამოდიოდნენ ნაკადულის წყლიდან და ადიდებდნენ მანამ, სანამ არ გადაიქცნენ გიგანტურ ცხოველებად, რომლებმაც მცენარეებიც კი ამოძირკვეს ნაკადულში წინსვლისას.

ხანდახან მამიდა ანტონიას უსიამოვნო სახე მახსენდებოდა. ის არ მიყვარდა, არ მიყვარდა და მე მძულდა: დედაჩემმა მიანდო თავის დას, მაგრამ ისიც დამპირდა, რომ ერთ დღეს მოვიდოდა და მომიყვანდა: ამიტომ ხშირად ვცოცავდი ხეებზე. დაათვალიერა ჰორიზონტი, იმის იმედით, რომ მამაჩემთან ერთად თეთრი ცხენის ზურგზე ჩამოვიდა. სან ბასილიოსა და ვალანკასას მახლობლად დასახლებულ პუნქტებში ყველა კაცი წავიდა. დარჩა მხოლოდ ქალები, ბავშვები და რამდენიმე მოხუცი. ეს იყო მდუმარე სოფლები, რომლებსაც ცხოვრება ძლივს ეხებოდა. დრო გაჩერდა და ადამიანებს სჯეროდათ, რომ ყველაფერი შეიცვლებოდა, რომ ერთ მშვენიერ დღეს, ომის დასრულების შემდეგ, ცივილიზაცია ტრიუმფალურად შეაღწევდა იმ გაფანტულ, მკვდარ და აკანკალებულ სახლებს. ვისურვებდი მყოლოდა მეგობრები, მცოდნოდა, რომ მარტო და მიტოვებული არ ვიყავი, დაცვა შემეძლო, ვიცოდე, რომ ამა თუ იმ ადამიანის სახლებში შემეფარებინა თავი. იმის უფლებაც კი არ მქონდა მეთქვა, რომ უოჯახოდ ვიყავი, რომ ჩემი მშობლები შორს იყვნენ ზღვის მოპირდაპირე ნაპირზე, იმ გაუთავებელ ლურჯს მიღმა, რომ ჩემსა და მათ შორის მაღალი და გაუვალი მთა იყო. სამაგიეროდ, იძულებული გავხდი, დეიდასთან მეცხოვრა, რომელიც ცუდად მეპყრობოდა. ამაზე რომ დავფიქრდი და მისი გამოჩენა დავინახე, გამაღიზიანა იმ მძაფრი და სასტიკი ხმით. ყვირილი, ყვირილი, შეურაცხყოფა და შეურაცხყოფა.

ცხოველებსაც კი ეშინოდათ მისი ხმის. მხოლოდ ქმართან ერთად დაწია ქერქი და ხმის ხმა მთლიანად შეეცვალა, ცხვრის კვნესად გადაიქცა. მამიდას ეგონა, რომ პატარა გოგონას არ ძალუძს გაიგოს რა ხდება მის გარშემო. ყველაფერი არა მარტო მესმოდა, უფრო მეტიც, არც გავჩუმებულვარ და არც პასიურს. ეს იყო მუდმივი ბრძოლა. გაუთავებელი და დამღლელი ბრძოლა. დროდადრო მომავალზე ვფიქრობდი: ის მოხუცი და უმწეო იყო, მე ვიყავი ახალგაზრდა და ძლიერი, მაგრამ მიუხედავად ყველაფრისა ცუდად არ მოვექცეოდი, ეს არ შედიოდა ჩემს ბუნებაში.

ხანდახან მივდიოდი მდინარესთან, სადაც ვხვდებოდი, ვინც ტანსაცმლის რეცხვას აპირებს, სარეცხის გაკეთებას, ანუ თეთრეულს და საბნებს რეცხავდნენ, ჯერ ნაცარში ასველებდნენ ყველაფერს. ან როცა პარსვის პერიოდის შემდეგ მოდიოდნენ ცხვრის მატყლის დასაბანად და მზეზე აშრობდნენ გასათეთრებლად და შემდეგ საწოლების მატრასების ჩასასხმელად იყენებდნენ. ნაპირზე ქვებს შორის დარჩენილი ფანტელების შესაგროვებლად წავედი და ჩემი ნაჭრის თოჯინა ჩავიცვი. როცა არ ვიცოდი რა მექნა, კიბორჩხალების საძებნელად ნაკადულის ნაპირზე ქვების აწევა დავიწყე, ოსტატურად დავამაგრე ისინი თითებით ჩემს თავზე, რომ კლანჭები თითებს არ მკრავდნენ. სახლში წავიყვანე და საღამოს, როცა დეიღამ ცეცხლი დაანთო, შევწვი და შევჭამე: ჩემთვის ეს განსაკუთრებული ვახშამი იყო. ხანდახან კიბორჩხალების ნაცვლად, როგორც კი ქვა აწიეს, პატარა შეშინებული ბაყაყები ვერტიკალური ნახტომით ზევით ესროდნენ და შიშისგან ვხტები. ვფიქრობდი, რომ ისინი ჩემი თანამოაზრეები იყვნენ და ხანდახან ვნანობდი, რომ უნდა წავსულიყავი, მთელი ღამე სიბნელეში მარტო ვტოვებდი. საღამოს სახლში დაბრუნება რომ მომიწია, ხმამაღლა დავუძახე ძია მიქელეს, ვისარგებლე იმ ექოთი, რომელიც ხეობაში შეიქმნა. ხანდახან ზაფხულში, როცა სკარდინოების ოჯახი ცხოვრობდა ხეობაში მაღლა მდებარე სახლში, მე მივდიოდი მათ მოსანახულებლად. მე ვთამაშობდი მიმასთან, რომელიც ძმებიდან ყველაზე პატარა იყო.

გუფი თოჯინებს სკამებსა და მაგიდებს უკეთებდა. რა სასიამოვნო იყო კომპანიაში რამდენიმე საათის გატარება. დილით დამირეკეს, როცა მდინარის გაღმა წავიდნენ რძის მოსატანად. ვედრო ჰქონდათ შესავსები, "კონჩეტინა" კმაყოფილი იყო მისი რძით. ძროხების პატრონმა, მიკა ა კაპელეამ შემიწყალა და ნახევარი ჭიქა შემომთავაზა. დეიღაჩემის სახლში რძეს წელიწადში ორჯერ ვხვდებოდით: როცა ორცხოობილებს ამზადებდა და აღდგომაზე, როცა ფერადი რგოლის კვერცხით მტრედებს ამზადებდა. როდესაც რძე აღუღდა, მე გადავწურე მისი ბოლო ნატეხი. აგარაკის ოთახში ბიძის საწოლი იდგა, თუ შეიძლება ეწოდოს ლოგინი, ორ რკინის

საყრდენზე ჩალის ლეიბით დადებული დაფებით, რადგან ცხენის თმიანი ნოვარაში დატოვეს. ჩალის ლეიბზე მომიწია დაძინება, ზემოდან მხოლოდ ძველი სამხედრო საბანი იყო, ცხიმიანი და გაფუჭებული. დასაძინებლად წავედი ტილოს პერანგით, რომელიც დღისითაც კი ტრუსის გარეშე მეცვა. შეუძლებელია იმის აღწერა, თუ რა სიცივეს ვიტანდი ყოველ ღამე. როცა წვიმდა, კონტეინერები უნდა მოეწყო სახურავიდან შემოსული წყლის შესაგროვებლად. ღამით მოშარდვა რომ დამჭირდა, სახლიდან უნდა გამეტოვებინა და ეს ნაბიჯის მახლობლად გამეკეთებინა. მე რომ ვერ მივხვდე, რატომ ვოცნებობდი და ჩალის მატრასზე ვაკეთებდი, დღისითაც ბევრ ცემას ვიღებდი. დეიდა ანტონიაც იმავე პერანგით წავიდა დასაძინებლად, რომელსაც დღის განმავლობაში იყენებდა, ხოლო ძია მიქელე დედამისის მსგავსად მოეხვია.

ძილის ცერემონია ჩვეული რიტუალის მიხედვით წარიმართა: ჯერ დავიძინე, მერე დეიდას ჯერი დადგა, მერე ბიძამ ზოლიანი ტილოს შარვალი და საცვალი გაიხადა. დღისით საკმაოდ უფალი პერანგით წავიდა საწოლისკენ და კედელთან მაგიდაზე დადებული ზეთის ნათურა ჩააქრო. მე, რომელიც ცელქი ვიყავი, ვითომ არ ვუყურებდი და მაინც ჩავხედე: როცა ის დაიხარა, რომ ალი ჩაექრო, დავინახე კედელზე გამოსახული მისი სილუეტი, როგორც ჩინური ჩრდილი, დინჯ-დონით ჩამოკიდებული. - ოჰ, რა კარგია! – თქვა მან, რადგან მთელმა ღვინომ, რაც დალია, ძალიან აწვა. მათი საწოლის გვერდით იყო ორი ქუდი, ანუ ორი დიდი ლერწმის კალათა, სადაც ლედვის ჩირს ინახავდნენ. ჭუჭყიანი და ცხიმიანი ნაწიბურებით დაფარეს, ამ უკანასკნელზე კი ბიძის სუფთა საცვალი ედო. ჩემს საწოლთან ახლოს ყუთში ინახავდნენ პურს და შარფს, რომელიც ზამთარში სკოლაში წასვლისას თავზე შემომხვიეს, საცვლები და მამიდაჩემი. მხოლოდ კვირაობით ვიყენებდი, როცა ნოვარაში წირვაზე დავდიოდით. ბიძაჩემმა თქვეს, სოფლად არ უნდა ჩავიცვათ, რადგან უაზროდ გავცვივდითო.

იანვარში დახოცეს ღორი. მოამზადეს ძეხვეული და მოაყარეს ქონი. მოხარშული ფეხები ინახებოდა ქონში ჩაძირულ ტერაკოტას ქვაბში. მათ ჩვეულებრივ მაისში მიირთმევდნენ ახალ ლობიოსთან

ერთად, რადგან ტრადიციულად მათი ჭამა ადრე არ შეიძლებოდა. ერთხელ, აპრილი იყო, მამიდას ვკითხე, რადგან ძალიან მშოიდა და არ ვიცოდი, პურთან რა მეჭამა. მამიდამ ყვირილი დაიწყო, რომ გავგიჟდი. ერთ დღეს, როცა სკოლიდან ვბრუნდებოდი, ჯორის ტრასაზე ოფელია დასთან ერთად დამხვდა. მათ დედა დაკარგეს და მამასთან ერთად საფრანგეთიდან დაბრუნდნენ.

ისინი ჩემზე ბევრად ფერმკრთლები იყვნენ, შემინყალე და ვუთხარი: შემოდით სადაც ვცხოვრობ, ამ დროს დეიდაჩემი წყალს იღებს, ღუმელში ქვაბია საჭმლით, წაიღეთ, იკვებეთ, მაგრამ ნუ. არავის არაფერი უთხარი.- მაღლობა გადამიხადეს და შიმშილით გამოძევებულმა უყოყმანოდ მიჰყვეს ჩემს რჩევას. მაისში, როცა ბიძებმა ლობიო მოამზადეს, წავიდნენ ღორის ფეხების მოსაპოვებლად და სამაგიეროდ მხოლოდ ქოთანი იპოვეს ქონთან ერთად: ბუნებრივია, ფიქრობდნენ, რომ ეს მე ვიყავი, მრავალი დღე მძვინვარებდნენ, რომ გადამეხადა. იმ დროს ძალიან ამაყად ვიგრძენი თავი, რადგან პირველად დამეუფლა სასიამოვნო განცდა, რომ მოვიგე დიდი ბრძოლა მათ სიხარბესთან. ჰიგიენის დაუცველობის გამო მთელ სახლში რწყილები დაუბრკოლებლად სუფევდა. ღამდამობით კისერზე მტკივდნენ და ყოველ საღამოს დეიდაჩემი ზეითუნის ზეთს მაწვავდა, რათა რწყილებმა სისხლი არ შემეწოვა. დილით კისერი შეღებილივით მეჩვენა. დეიდაჩემის მსგავსად მეც მქონდა ტილები, თავის დაბანას არ შევეჩვიე. მეორეს მხრივ, დეიდაჩემი თმას მიხვევდა და წყალსა და შაქარს ასხიბდა, რომ მოწესრიგებულიყო.

ჩემი კლასელები კი ყოველთვის სუფთანი იყვნენ. მათგან ყველაზე ღარიბიც კი არ იყო ჩემნაირი ბინძური. მასწავლებელმაც თავისი წვლილი შეიტანა მარგინალიზაციის საქმეში, ყველასგან ბოლო მერხამდე მიბიძგა. ჩემი სხეული ენით აუწერლად ჭუჭყიანი იყო. წელიწადში ერთხელ მდინარეში გამრეცხეს, ქალაქში ყველაზე მნიშვნელოვან ფერაგოსტოს ფესტივალზე. ერთხელ, როცა დედაჩემზე ვფიქრობდი, დაახლოებით შვიდი წლის ვიყავი, ბრაზის მდულარე ფერფლში ჩავვარდი. მარჯვენა ხელი დამწვა და მამიდამ ექიმთან არ მიმიყვანა, ყოველდღე მწვანილებით მამკურნალეებდა.

მტრედის ორი კვერცხის მსგავსი ორი ბუშტი მქონდა, ტკივილისგან ვყვიროდი, მაგრამ ის არასოდეს განძრეულა. ისეთი სახე მქონდა, თითქოს თავგებმა მაწნავდნენ.

რამდენიმე თვის შემდეგ სასწაულად გამოვჯანმრთელდი და ამის ნიშნები დღემდე მაქვს. სკოლის დროს, როცა აივანზე ვიყავი ერთ კვირას, პატარა გოგონამ, რომელიც ჩამოდიოდა, მკითხა, მინდოდა თუ არა მასთან მის ვინჩენზინას კატეხიზის გაკვეთილზე წასვლა. არ ვიცოდი რა იყო, რადგან მამიდა მხოლოდ უმნიშვნელოვანეს დღესასწაულებზე მიმყავდა წირვაზე, არ მესმოდა ეკლესიაში სიარულის აზრი. ჩვენი სახლის მოპირდაპირედ ცხოვრობდა მღვდელი, მამა ბუემი, მაგრამ მე მას ძალიან იშვიათად შევხვდი და უხალისოდ შევხედე. მამიდაჩემმა რეკლამა გამიმეორა: „თუ ელაპარაკები, ის მღვდელი ენას გამოგჭრის“. თუმცა ვთხოვე და მოულოდნელად ავიღე ნებართვა კატეხიზმოს გაკვეთილებზე. იმ გარემოში მაშინვე მშვიდად ვიგრძენი თავი. ახალგაზრდა ქალბატონმა ბუკლეტი და გაზეთი მომცა. დიდი სიხარული ვიგრძენი იესოს შესახებ, ერთ დღეს მან მითხრა, რომ მომამზადებდა ჩემი პირველი ზიარებისთვის. ამაზე სახლში ვილაპარაკე და მითხრეს, ჯერ კიდევ ძალიან პატარა ვარ. ტყუილით ვუპასუხე, რომ ჯგუფის ყველა გოგო ამას გააკეთებდა. სინამდვილეში ისინი უკვე დადასტურებული იყვნენ, თუმცა მე და ახალგაზრდა ქალბატონი დავრჩით შეთანხმებულები და დავნიშნეთ თარიღი სან ნიკოლას მღვდელთან: კორპუს დომინის დღე.

თეთრი კაბის პრობლემა გაჩნდა, მაგრამ ვილაცამ დეიდას აცნობა, რომ მონაზვნები ქირაობდნენ. დადგა ნანატრი დღე: დილით ეკლესიაში მარხვით გამყვა. მას ეგონა, რომ სხვა გოგოები იქ იყვნენ, რადგან არასოდეს გამოუჩენია ინიციატივა კატეხიზმოს ქალბატონთან დაკავშირებას. მიხვდა, რომ მარტო ვიყავი, შეურაცხყოფა მიაყენა: „მატყუარა, უხეში“. ჩემი მასწავლებელიც იმ დილით იყო მესაზე სხვა ადამიანებთან ერთად. ზოგიერთი დამსწრე ქალი ამშვიდებდა მას. მოვიდა მღვდელი, ხელში ამიყვანა და სამსხვერპლოში წამიყვანა აღსარებაზე. მან მითხრა ლამაზი

სიტყვები, რაც აქამდე არ გამიგია. ისეთი შეგრძნება მქონდა, თითქოს სამოთხეში მივფრინავდი და ჩემს თავს ვუთხარი: „მღვდლები ენებს რომ ჭრიან, პირიქით, იციან როგორ გაიგონ პატარა გოგონას ტანჯვა“. რომ შემეძლოს ჩავეხუტებოდი და გახარებული ვაკოცე.

მან მაიძულა მეთქვა ხუთი გამარჯობა მარიამი სინანულის სახით და მე დავბრუნდი ჩემს ადგილზე. დეიდამ მაშინვე მკითხა, რა ვუთხარი მღვდელს, რომ ამდენ ხანს იქ დავრჩი და მე ვუთხარი: - ახალგაზრდა ქალბატონმა მასწავლა, რომ აღსარება საიდუმლოა. - კი, მაგრამ პირველად უნდა მითხრა - ამტკიცებდა ჰარპია. არ არსებობს გზა. იყო წირვა, ზიარება და გამოსვლისას მაიძულეს, ბიძაჩემს ხელი მეკოცნა და მეთქვა: „დამილოცეო“. ბაბუასთან დავიწყე, ყოველთვის ერთი და იგივე ფრაზა, მერე ყველა ნათესავი შემოვიარე. დეიდა გაეტანამ ბუკლეტი მომცა. მშობლებმა, მაგრამ საჭმელი არავინ შემომთავაზა. ჩვეულებრივ, ცერემონიის დასრულების შემდეგ, ბარში ჩვეულება იყო, რომ გრანიტა ორცხობილით აელო, მაგრამ მათ გადარჩენის მანია გადალახეს: შუადღისას თეფში მაკარონი ვჭამეთ, შუადღისას კი ფოტოგრაფთან წავედით, რადგან. ახლობლებმა შესთავაზეს დედის ფოტოს გაგზავნა.

მეორე კლასი დავამთავრე და ძალიან დაბალი ქულით ჩავაბარე. იმ წელს მთელი ზაფხული სოფელში მოგვიწია ყოფნა. მე

შევეწინააღმდეგე: კვირაობით მაინც უნდა წავიდე მესა და ბაბუას ვესტუმრო, რომელიც მარტოა. ძალიან კარგი კაცი იყო, ასთმით იტანჯებოდა. ქალიშვილი მას უყურადღებოდ მიატოვებდა, ნაწილობრივ დაუდევრობის გამო, ნაწილობრივ იმის გამო, რომ მეზობლებზე, ნათესავებზე და სიმამრზე მუდამ გაბრაზებული ქმარი განაპირობა.

სამრეცხაო ავიდე გასარეცხად და მიშეღიღოსგან მალულად მამიდას მივუტანე თორემ უბედურება იქნებოდა. მას მამის სიყვარულიც კი არ უგრძვნია: ერთ დღეს მისი ნახევარდა მივიდა კასტრანგიაში, რათა ეთქვა, რომ გარდაიცვალა. "თუ არ წახვალ, ტრაკში ჩაგაგდებ", - უთხრა მან.

როდესაც სოფელში წვეულება იმართებოდა, მუსიკალური ჯგუფის წევრებს შესთავაზეს "პეცო ღურო", ნაყინი, რომელსაც განსაკუთრებული კონსისტენციის გამო ე.წ. ბიძია მიქელე, არასოდეს გაუგებარია, იმიტომ, რომ არ მოეწონა თუ იმიტომ, რომ არაჩვეულებრივი კეთილშობილების ჟესტზე მიიყვანა, როცა გვერდით გამვლელი დამინახა, დამიძახა: „კონცეტინა, მოდი ნაყინი აიღე“. ასე რომ, მე ვისარგებლე შემთხვევით და დავტკბე, იმ იშვიათ შემთხვევებში, რაღაც კარგით.

რამდენიმე ხნის წინ ბაჩენოდან ექიმმა კოსენტინომ შემახსენა დეტალი, რომელიც მეხსიერებაში დაიკარგა. სანამ ჯგუფი ქალაქის ქუჩებში უკრავდა, ბავშვები ცდილობდნენ აღლუმში მონაწილეობას. მაგრამ მათი ყოფნის გასამართლებლად აუცილებელი იყო წევრის „ცნობა“. ამის დასამტკიცებლად პიჯაკის ჯიბეში ჩაიღო ხელი. ასე გავყევი ბიძაჩემს მიქელეს, ხოლო ჯანი კოსენტინო, დაწყებითი სკოლის მასწავლებლის ვაჟი და უმამოდ, ბანდის ლიდერს ჯიბეში ეჭირა ხელი.

ომის შუა პერიოდში ნოვარაში რამდენიმე ბომბის ჩამოვარდნა დაიწყო. ყველა გაიქცა და რამდენიმე ნაცნობმა ჩვენთან კასტრანგიას შეაფარა თავი. ჩემთვის ეს იყო წვეულება, რადგან

შემდეგ კომპანიაში ყოფნა. დროდადრო ისმოდა ნამსხვრევების სასტვენის ხმა. ტრაგიკული ამბავიც მოვიდა, რომ ორლანდოს საკონდიტრო მაღაზიის მეპატრონის ვაჟი ბომბმა გაანადგურა. დომოდოსოლაში მყოფი დედა მეოთხედ ორსულად დარჩა როზასთან და ანტონიეტასთან ერთად. მამაჩემი სიცილიაში დააბრუნეს ბერსალიერად. წასვლიდან რამდენიმე თვის შემდეგ მან შეიტყო, რომ დედამისმა გააჩინა პატარა გოგონა, სახელად ემა და რომ მას შემდეგ სახლში დაბრუნებულიყო, რადგან მოსალოდნელი იყო, რომ გათავისუფლებულიყო ოთხი შვილით.

სამწუხაროდ, როდესაც ის დომოდოსოლაში ჩავიდა, მწარე სიურპრიზი დახვდა: ემამ 12 დღის შემდეგ სიცოცხლე შეწყვიტა. ორი დღის შემდეგ ფრონტზე უნდა დაბრუნებულიყო. რამდენიმე თვის შემდეგ - ეს იყო გაურკვევლობისა და არასტაბილურობის პერიოდი 8 სექტემბრის შემდეგ - მან მოახერხა სამხედრო სამსახურიდან თავის დაღწევა და დაბრუნდა ნოვარაში, რათა დაელოდებინა ომის დასრულებას დედასთან შესაერთებლად. მან გახსნა პატარა ფეხსაცმლის მაღაზია. ყოველდღე მივდიოდი მის სანახავად. ჩემი ასაკისთვის მორცხვი, მაგრამ გამჭრიახი, მქონდა ინტუიცია, რომ მამა აპირებდა დაძინებას გათხოვილ ქალთან, მაგრამ სამხედრო ქმართან. ერთ დღეს პიაცა ბერტოლამის აღმართზე მდებარე სალაროებში შევედი. მეზობელი მაღაზიიდან მამას ესაუბრებოდა. საჩვენებელი და შუა თითებით ავაფრიალე მამაჩემის თვალები, რომელიც დედაჩემს ატყუებდა. მეზობელმა მოახერხა ჩემი შეკავება, მამაჩემმა კი ღიმილით მითხრა: „შენს საქმეს მიხედუ“. 44 წელს დაიბადა შავგვრემანი ბიჭი, მასავით ხუჭუჭა...

ბადიავექიაში მისი ბაბუა კუჭის კიბოთი დაავადდა. ნებართვა ავიღე დედაჩემისგან, წავსულიყავი და მენახა. ხშირად ჩამოვდიოდი კასტრანგიადან და მივდიოდი მდინარის გასწვრივ. მახსოვს ის საწოლში, მშვიდად. ბებია ჯერ კიდევ მაღაზიით იყო დაკავებული და ცოტა დრო დაეთმო. ბუზების გამოსადევნად ხელში ზეთისხილის რტო დაუდო, მაგრამ ის გაუარესდა და ძალა აღარ ქონდა და მე მათ განვდევენე. 1944 წლის 2 ნოემბერს 66 წლის

ასაკში გაფრინდა სამოთხეში. მამა ჯერ კიდევ სიცლიაში იყო. დაკრძალვას მისი ბიძებიც ესწრებოდნენ.

დროდადრო დედაჩემისგან წერილებს ვიღებდი. 45 წელს მამა დომოდოსოლაში დაბრუნდა და 46 წელს ჩემი ძმა ჯუზეპე დაიბადა.

თავი მეოთხე - ზეთი, ქოქოსის ქსელი და ბოროტი თვალი

ომი მძვინვარებდა მთელ მსოფლიოში, კომუნიკაცია რთული იყო და დედისგან აღარ გვესმოდა. საბედნიეროდ, მამაჩემი ბერსალიერის კორპუსში გაიხსენეს სიცილიაში და როცა რამდენიმე დღე თავისუფლება მიიღო, ჩემთან მოვიდა. ომის გამო სოფელში ბევრი ხალხი იყო. დევნილები ჩვეულებრივ თხუთმეტ დღეს რჩებოდნენ, მაგრამ შემდეგ ქალაქს დაბომბვის საშიშროება დაემუქრა და მთელი წლის განმავლობაში სოფელში დარჩენა ამჯობინეს.

დროდადრო იმ ხალხს ვეფარებოდი. იყო ოჯახი ოთხი შვილით, რომლებიც ყოველთვის კარგ ხასიათზე იყვნენ, მიუხედავად იმისა, რომ საკვები აკლდათ. დავინახე ბიძაჩემის სიხარბე, რომლებსაც ამდენი ლელვის ჩირი ჰქონდათ და არავის აძლევდნენ: ავიღე ლამაზი მუჭა და მალულად მივიტანე. საუზმისთვის მომცეს რამდენიმე ლობიო მათთვის. მძიმე პურიც კი: ნაჭერი, რომელიც დეიდამ სკოლაში წასვლის წინ ჯიბეში ჩაიდო, იმ ბავშვებს გაუუნაწილე და სანაცვლოდ ქალაქი მომცეს დასაწერად, მაიძულებდნენ საქანელაზე მეთამაშა და ერთმა მათგანმა ააწყო სათამაშოები, სკამები და თოჯინების საწოლები, რომლებიც მან მაჩუქა მე და მის პატარა დას, ხოლო მისმა უფროსმა დამ ჩვენთვის ნაჭრის თოჯინები გააკეთა.

ზოგჯერ ისეც ხდებოდა, რომ ჩავდიოდი მდინარეზე, სადაც ქალები მიმდებარე ტერიტორიიდან მიდიოდნენ ნაცრით

ტანსაცმლის დასაბანად, მე კი გაკვირვებული ვუყურებდი ცეცხლს, რომელიც ანთებულ ცეცხლს ორი დიდი ქვით ახურავდა კონტეინერში.. არასოდეს მინახავს მამიდას ასეთი ოპერაციების გაკეთება. თითქმის არ ირეცხებოდა ან მდინარეზე მიდიოდა, როცა არავინ იყო, რომ არ გამოეჩინა მისი ცხიმიანი და ძალიან ჭუჭყიანი ტანსაცმელი.

სხვა დროს ვაკვირდებოდი ქალებს, რომლებიც სახლში მოქსოვილ თეთრეულს ქვებზე აფენდნენ ორი-სამი დღის განმავლობაში. ასველებდნენ და აშრობდნენ მცხუნვარე მზის ქვეშ, სანამ არ გათეთრდებოდა. მამიდა ყოველთვის სახლში მირეკავდა, მაგრამ ვითომ არ მესმოდა. ომის დროს მისი რძალიც დაბრუნდა ტურინიდან პატარა გოგონასთან ერთად. სალვატორის პატივისცემის გამო, მისი დედოფალი ეპყრობოდნენ. იმ პერიოდში ისინი სოფელში დარჩნენ და დეიდამ ამ შემთხვევისთვის სურნელოვანი საპონი, თეთრეულის პირსახოცები, ჭურჭლის საშრობი, სუფრის ტილო და ხელსახოცები გამოიღო, რომ კარგი შთაბეჭდილება მოეხდინა. სამაგიეროდ მსახურივით მომექცნენ, საქმეების გასაკეთებლად და შადრევნიდან წყლის მოსატანად გამომიგზავნეს, რადგან სტუმრის გაგზავნა სირცხვილი იყო.

დადგა შობა და, ჩრდილოეთის ჩვეულების თანახმად, დილით პატარძალს პატარა იესოსგან მშვენიერი საჩუქარი გადასცეს თავის ქალიშვილს: ქოთნების და თეფშების ულამაზესი ნაკრები თოჯინასთვის. მიხაროდა მისი გამო, მაგრამ ამავედროულად ბრაზისგან ვიფეთქებდი, რადგან ასეთი რამ არასდროს მომხდარა ჩემთვის. სულ უფრო და უფრო სუსტდებოდა. ყურძენი იყო, მაგრამ ვაი, რომ შეჭამო: ღვინისთვის უნდა დაწნებონ. მხოლოდ მეზობლებისგან მოპარულის ჭამა შეიძლებოდა. თხილი შეგროვდა, მაგრამ გასაყიდად. ტყეში ციყვებივით ფარულად ვჭამე. ბიძაჩემი რძეს მხოლოდ შობასა და აღდგომაზე ყიდულობდნენ ორცხობილის გასაკეთებლად და ადუღებისას ჩაის კოვზით ვწურავდი. დეიდა იშვიათად მამზადებდა შემწვარ კვერცხებს. ხშირად ვიმედოვნებდი, რომ შემწვავდა: - მოდი, მოვაშოროთ, რომ როცა გვექნება და კვერცხების დგომა გაივლის (ის იყო ახალგაზრდა

კაცი მესინადან, რომელიც სოფელში დადიოდა, კვერცხებს აგროვებდა და ახალს აძლევდა) შეუძლია გაყიდოს ისინი და მიიღოს ფული -. კვერცხებს ორი თვის განმავლობაში აგროვებდა და შემდეგ ყიდდა.

მესინაელებს, რომლებმაც კვერცხები იყიდეს, სავარაუდოდ, ქათამი ეჭირათ ხელში. ლეღვი უნდა დალევა, მხოლოდ რამდენიმეს ჭამა შეიძლებოდა, დანარჩენს მზეზე გასაშრობად ტოვებდნენ გასაყიდად ან ზამთრისთვის შესანახად. ოქტომბრის თვეში სატამოს ლამაზ წაბლს ამზადებდნენ. თუ გახეხილი დარჩენილიყო, ბიძაჩემი მათ ტოვებდა პატარა ოთახში მაგიდაზე (არა თეფშზე, არამედ ლამპარიდან გამოწურული ზეთით ცხიმწასმულ ხალიჩაზე) და დილით, როცა დგებოდა სამსახურში წასასვლელი ოთხი, მაღვიძებდა, წაბლს მაწვდიდა და მეუბნებოდა: „საუზმობ“. დავემორჩილე და შიმშილისგან ვჭამე, მაგრამ ზეთს გემო ჰქონდათ და უცილობლად კუჭი მატკინეს. ბიძა ტრაბახობდა: - მე მიყვარს ჩემი დისშვილი, წაბლსაც კი ვამზადებ, როცა ჯერ კიდევ გვიანია -. სინამდვილეში ბიძაჩემს თვალეში სიძულვილი ეტყობოდა. ზოგჯერ ისინი ყვითლები იყვნენ, ცეცხლოვანი წითლები, როდესაც ის ბრაზდებოდა: პატარაც რომ იყოს, ეს თვალეები მის სახეზე შემოიჭრებოდა. ისინი პატარა და ღრმა იყო, როგორც ვიწრო ხვრელებს, რომელთაგან სიძულვილი იღვრებოდა. ამასობაში დიზენტერიამ და ჭიებმა გაიმარჯვეს. დროდადრო მამიდა მაძლევდა ჩაის კოვზ ზეთს. ამით ჭიები შორს იქერს, თავის დასარწმუნებლად ჩაილაპარაკა... შემდეგ დაიწყო „პრიჩენტუ“: - *Mazzai un vermu gruossu quennu ia pagana, ùa u mazzu chi sugnu ყველა ქრისტიანი. ან ორშაბათს გესმით, ან სამშაბათს გესმით, ან ოთხშაბათს გესმით, ან ხუთშაბათს გესმით, ან Vinardi-ზე გესმით, ან Sabutu-ზე გესმით, matteia du jurnu of Easter u viermu sturdudu a tierra casca.-*

(წარმართობისას მოვკალი მსუქანი ჭია და ახლა ქრისტიანად ვკლავ. დიდ ორშაბათს, დიდ სამშაბათს, დიდ ოთხშაბათს, დიდ ხუთშაბათს, დიდ პარასკევს, დიდ შაბათს, აღდგომის დილას. გაოგნებული ჭია მიწაზე ვარდება).

არ ვიცი, როგორ გადავრჩი.

აქ ჩვენ ვხსნით ფრჩხილებს.

მრავალი წელი გავიდა და მუცელი მტკიოდა. წაველი რენტგენის გასაკეთებლად ოთახის ზომის აპარატებით. თეთრი პაპი მომცეს, რომ მენახა რაიმე წყლულები. სამწუხაროდ, ვერაფერი დაინახა. რენტგენოლოგმა მითხრა, რომ ეს გასტრიტი იყო და დამამშვიდებელი საშუალება მომცა ტკივილის შესამსუბუქებლად. იქამდე მივედი, რომ კოვზ წყალს ვერ ვჭამდი. დაახლოებით ორმოცდაათი წლის ვიყავი. პაოლო, არმანდოს მეგობარმა პიაჩენცადან, შემომთავაზა სპეციალისტთან მიყვანა. ისიც მივიდა ექიმ მაზუოსთან. გასტროსკოპიის ხელსაწყო ყელის მიღმა ვერ შედიოდა. "არ ვიცი, როგორ გადავარჩინო ეს ქალი," თქვა ექიმმა, "პილორუსი დახურულია." გასტროსკოპიის ყველა ადამიანმა ოთახი დატოვა ფეხზე. მე საკაცეზე IV. ექიმმა დამინიშნა ძლიერი წამალი ორი თვის განმავლობაში. როდესაც დავბრუნდი, ინსტრუმენტი ჯერ კიდევ არ გავიდა. კიდევ ერთი, კიდევ უფრო ძლიერი წამალი სამი თვის განმავლობაში.

პირველი ვიზიტიდან ხუთი თვის შემდეგ ინსტრუმენტმა პილორუსის გარღვევა დაიწყო. "სასწაული!" თქვა ექიმმა მაზუომ. მილის ამოღების შემდეგ მან ბევრი კითხვა დამისვა იმის გასაგებად, თანდაყოლილი იყო თუ გამოწვეული. ტირილი დავიწყე: „იქნებ ეს ის ზეთი იყო, რომელსაც ზიზი მაძლევდა ხოლმე ჭიების გამო“. ექიმმა თმაში ხელები ჩააყოლა: "ნავთი? და შენ ჯერ კიდევ ცოცხალი ხარ!". მკურნალობის გაგრძელებისას პერიოდულად ვიმეორებდი გასტროსკოპიას.

მადლობა ექიმ მაზუოს, რომელმაც გადამარჩინა ჩემი სიცოცხლე, ახლა წლების შემდეგ მე შემიძლია ვჭამო საკვები მხოლოდ შემაკავებელი მედიკამენტებით.

როცა აივნიდან ვიღაცამ დაუძახა, დეიღამ თავი ატრიალებდა. შემდეგ მათ ურჩიეს, უზმოზე მიეღო ერთი პატარა ჭიქა ფეროქინი. ქმარი დაარწმუნა რომ ეყიდა და დილით ჭიქა მეც მომცა.

გარდა ამისა, ცრურწმენაც სუფევდა იმ სახლში. ბიძას ყოველთვის სტკიოდა თავი დაღუული ღვინისგან, მაგრამ მისი თქმით, მიზეზი ვიღაცის ბოროტი თვალია. ცოლს უნდა მოეშორებინა იგი: აიღო თეფში წყალი, დაასხა მარილი და წვეთი ზეთი და შემდეგ დაიწყო თავის ტკივილის პრიჩენტუ: - Oglu biridittu, ogliu santissimu, მოდი ამ სახლში და განდევნე ეს. morocchiu, ogliu biriditto, გამოდი და განდევნე ეს მამუკა... (კურთხეული ზეთი, ყველაზე წმინდა ზეთი, შედი ამ სახლში და განდევნე ეს ბოროტი თვალი, დალოცვილი ზეთი, გაძლიერდი და განდევნე ეს ეშმაკი...).

კურთხეული ზეთის ეს ლაქა გაფართოვდა, მათი რწმენის მიხედვით აშორებს ბოროტ თვალს. ცოტა ხნის შემდეგ ოთახის ოთხ კუთხეში წყალი შეასხურა და თავის ტკივილი გაუქრა.

ჭრილობების მოსაშუშებლად ქოქოსის ქსოვილებს აურიებდნენ ზეთით, ხოლო ხორცის პატარა ნაჭერს ბულიონს ამზადებდნენ. ეს შემზარავი ნაზავი, მათი თქმით, უტყუარი იყო! დილით მომცეს ერთი ჭიქა წყალი მაგნეზიით. ცოტა ხანში მთელი კანკალით მომიწია სიცივეში გასვლა რომ თავი დამეხსნა. როცა გამოვჯანმრთელდი, გამომიგზავნეს ქალთან, რომელიც ჯადოქრებს აკეთებდა: მან თავიდან ფეხებამდე ძაფით გამიზომა და ჩემი ჰორიზონტალური მკლავები იმავეთი. თუ ცალი აკლდა, ის სიკვდილს აცილებდა იმ წელს.

თუნდაც თავისებურად ბიძებს ჰქონოდათ ღმერთის, წმინდანების, მადონას რწმენა. ყოველწლიურად 8 სექტემბერს ისინი ფეხით მიდიოდნენ ტინდარში, შავი მადონასადმი მიძღვნილ საკურთხეველში ქალაქიდან დაახლოებით ორმოცი კილომეტრის დაშორებით. უკვე ხუთი წლის ასაკიდან უნდა გამეკეთებინა ეს მონანიება.

ტინდარის საკურთხეველში მომლოცველობაზე წინა დღით დეიღამ კაპინი (ჩუსტები) გამოაკეთა. ბიძა პუნქტუალურად წავიდა სანადიროდ და სახლში ერთი-ორი გარეული კურდღელი მოიყვანა საჭმელად. კარგი შთაბეჭდილების მოხდენის მიზნით დეიღამ ბადრიჯანიც მოამზადა. სარკეში ჩაიხედა და პირსახოცით მოიწმინდა. თავის ღროზე მოღაში იყო სიმღერა "სად არის ზაზა, ჩემო ლამაზო" და მივეჩვიე მას "zizi" დავარქმევდი.

საღამოს თერთმეტ საათზე ტინდარში გავემგზავრეთ, რომ გამთენიისას ჩავსულიყავით. ჩემი სისუსტის გამო დაღლილმა და დაღლილმა არაერთხელ ვითხოვე მტკნარი წყალი, მაგრამ ჯიხურებიდან არ იყიდეს, როგორც ყველა სხვა დაღლილი ადამიანი: რიგს დებდნენ ეკლესიის მახლობლად მდებარე ერთადერთ შადრევანთან, საიდანაც ცხელი წყალი მოედინებოდა. სიცხის დამშვიდებას არ უშველა. ტრადიციისამებრ იყიდეს წიწილა, ლობიო და კანელინის ლობიო, მერე წავიდნენ წირვაზე, ილოცეს მადინუცა და გამოსვლისას შეხვდნენ თანასოფლელებს და მამის მხრიდან ჩემს ნათესავებს. შუადღისას მივედით საჭმელად მიმდებარე ზეთისხილის ხეების ქვეშ. სირცხვილია, რომ ასე დაღლილი ვიყავი, იმ დღეს რეალურად ყოველთვის მადისაღმძვრელი საჭმელი იყო მეგობრების წინაშე კარგი შთაბეჭდილების მოხდენის მიზნით. სადილი მოიცავდა ღუმელში მოხარშულ გარეულ კურდღელს, რომელზეც ბიძა უცვლელად მიდიოდა სანადიროდ რამდენიმე საღამოს ადრე, ბადრიჯანი და წიწაკა, ყურძენი და ხელნაკეთი ორცხობილა. სახლში დასაბრუნებლად მეგობრებმა სატრანსპორტო საშუალება აიღეს: მანქანა ან ცხენებით ამხედრებული ურმები. ვუყურე, უკვე დავნებდი ფეხით დაბრუნებას. მხოლოდ ბიძა რომ იყო, ცხენზე ჯდომა შემეძლო, თორემ მტკივნეული იყო.

თავი მეხუთე - ბუები

ჯერ კიდევ რელიგიის საკითხზე, რადგან ბიძაჩემი საძმოს წევრი იყო, მათ ჰქონდათ ვალდებულება ელიარებინათ და ესაუბრებოდნენ ბზობის კვირას სან-ჯორჯოს ეკლესიაში. ცერემონია დილის ხუთ საათზე შედგა, მღვდელმა ჯერ ყველა მამაკაცი სამლოცველოში აღიარა, შემდეგ კი ქალების აღსარებისკენ წავიდა.

როცა დეიდას ჯერი მოვიდა, რომელსაც დიდი შავი შარვალი ეცვა, ტანსაცმელი ღვეზელთან მიიტანა, რომ მაქსიმალურად დაეფარა: თითქოს გვირილის ინჰალაციები უნდა გაეკეთებინა. აღიარა და მერე: - ახლა შენი ჯერია - მითხრა. მიუხედავად იმისა, რომ წლის განმავლობაში მსურდა აღიარება, ვერ მოვახერხე. მამიდამ მსაყვედურა: „უფალი არ უნდა დამცინო, წელიწადში ერთხელ საკმარისია, თორემ მასპინძლის ღირსი არ ხარ, რადგან თვალითაც შეგიძლია შესცოდო“.

ცხრა საათისთვის წმინდა წირვა, ზიარება და პირდაპირ სახლში. ჩვეულებისამებრ, წვრილმანი მიზეზების გამო, ბიძამისმა გინება დაიწყო და ნერვიული ხველა აუტყდა. მოხდა ენით აუწერელი სცენები: თუ იმ დღეს ვინმეს რაიმე მიზეზით დასჭირდა, ვერაფურთხებდნენ, თორემ უფალს პირიდან ამოგდებდნენ. თუ უბედურება მოხდებოდა, იღებდა დოქის თავსახურს, აფურთხებდა და სითხეს ისევ წყლით და შაქრით სვამდა. წმინდა კვირას ხალხი ღამითაც რჩებოდა სოფელში ბერის მიერ გამართულ საღამოს ქადაგებებზე დასასწრებად. ხუთშაბათს მოამზადეს კოლუმბი, სხვადასხვა ფორმის ბისკვიტის ცომი, მოხარშული კვერცხით

მოხარული წყლით და ანელასთან, ტოქსიკური შედეგების ინგრედიენტით. დიდ პარასკევს მარხვის დილას მოვინახულეთ ხორბლის ყლორტებით შემკული ყველა ეკლესია, შემდეგ გადავყლაპეთ შვილიშვილის სამი ფოთოლი (მწვავე სურნელით სამკურნალო ბალახი), რომელიც მთელი წლის განმავლობაში კეთილდღეობის გარანტი იყო.

დღის განმავლობაში არ მოგიწევდათ მუშაობა, რომ ჯვარცმულ იესოს არ ატკინოთ, ნემსი რომ შეკეროთ, გეტკინებათ, თუ დაინახავთ, რომ არსებობს თქვენი სხეულის დაზიანების რისკი და ა.შ. იმ დღისთვის, რაც მექნა, არც კი დამარტყა, თორემ იესო ტიროდა. შაბათს თერთმეტ საათზე იყო მშვიდობისა და აღდგომის წირვა. მღვდლის კურთხევის მისაღებად ყველა ბავშვმა მტრედი მოიყვანა და შემდეგ ეჭამა. მე ვერასდროს მოვახერხე ამ კმაყოფილების წართმევა, რადგან ჩემი მტრედი ორი კვერცხით უნდა შემენახა სასკოლო მოგზაურობისთვის, რომელიც აღდგომის შემდეგ სამშაბათს მოეწყო. მასწავლებელს კვერცხი უნდა მეჩუქებინა. აღდგომის დღეს მიყიდეს სამეფო პასტასგან დამზადებული პატარა ბატკანი, ყველაზე პატარა, რომ ზედმეტი არ დამეხარჯა. ბიძა ისეთი ძუნწი იყო, რომ ცეცხლზე წარმოქმნილი ტაფიდან ჭვარტლი აბრჭყვიალებდა ფეხსაცმელს. მამიდაჩემმა რომ იცოდა, რომ საქმე დამთავრდა და ფული გადაიხადეს, მირჩია: ბიძაშენს ჰკითხე, ფული თუ მოიტანაო.

მე და ის კინალამ ორი პატარა მონასავით უნდა გვეღმერთებინა, სანამ არ შეძვრა და ათი ლირა მისცა მას, ხუთი კი მე. ფული ვერ დავხარჯე, რადგან ყულაბაზე იყო განკუთვნილი. ერთხელ დეიდას ვუთხარი, რომ ლატარიის თამაში მინდოდა. ის დათანხმდა, რადგან გამარჯვების იმედი ჰქონდა. ჩემი ტყუილი იყო. კლასელებთან შედარებით ჩაცმულობაშიც რეალურად ვგრძნობდი თავს დაქვეითებულს: კალთები ჰქონდათ, მაგრამ დეიდას არ მოეწონა და იძულებული გავხდი ჩამეცვა სრული კაბები. მათ ყველას ეცვათ თეთრი, ყავისფერი ან ლურჯი ბამბის მუხლის წინდები, მე უნდა შემესრულებინა მის მიერ გაკეთებული წინდები ნარინჯისფერში, ფერი, რომელიც სხვებზე ნაკლები ღირდა. მე

ვიცვამდი მათ მუხლს ზემოთ, ელასტიური ზოლით, მაგრამ ყველაზე დიდი პრობლემა ის იყო, რომ ფეხის გარეშე ისინი კოჭამდე აღწევდნენ. მასზე მეცვა მოკლე წინლები მანჟეტებით. უკვე საკმარისად მარგინალიზებული ვიყავი და სამოსითაც უნდა გამოვსულიყავი. ხუთი ლირით მექონდა დაგეგმილი უფრო ღირსეული წინლების ყიდვა, რომელსაც დილით გაკვეთილზე შესვლამდე ჩავიცვამდი. იმ დღეს მაღაზია დაკეტილი იყო. ფულით სახლში ვერ წავედი, რადგან დეიდაჩემი იპოვა. ვიფიქრე, ისინი ჯორიების ბილიკზე ქვის ქვეშ დამემალა. ღამით წვიმდა და, ქალაქისგან დამზადებული, ისინი მთლიანად დაიშალნენ, როგორც მივხვდი მეორე დილით, როცა მათ დასაბრუნებლად წავედი.

გავიდა თხუთმეტი დღე და მამიდამ მკითხა, ლატარია მოვიგეო. მაშინაც არ ვიყავი გულწრფელი და ვთქვი დიას. ეს ფული არასდროს მოსულა. დიდ პარასკევს, მწუხარების ღვთისმშობლის პატივსაცემად მსვლელობისას, მასწავლებელთან შეხვედრისას მან ახსნა სთხოვა. სირცხვილისგან ვკვდებოდი. ბუნებრივია, ყველაფერი არ იცოდა, ამიტომ დეიდაჩემის მკაცრი მზერის ქვეშ ორი სილა მივიღე. სკოლაში ყოველთვის ნებით დავდიოდი, მაგრამ ცუდი შედეგებით. არავის ესმოდა ჩემი და ყოველთვის რეკომენდაციების წყალობით ვაწინაურებდი, ამიტომ დედა მშვიდად იყო, რომ ყოველთვის მაიძულებდნენ მესწავლა. მე კარგად ვიყავი მხოლოდ კატასთან, სანამ ერთ დღეს მთვრალი ბიძა ქალაქიდან დაბრუნდა ჩიპებით და ცხოველმა ნაჭერი აიღო თავის შესანახად. ჯარისკაცების მიერ დატოვებული მუშკეტი აიღო და ღია ქალაქგარეში მოკლა. ეს ჩემთვის დიდი იმედგაცრუება იყო.

მეზობლების ეზოში დარჩენილი ხორბლისა და ქერის მარცვლების დასაკრეფად წავედი ჩანთაში და მდინარეზე ქალბატონ ტინდარას წისქვილში მივიტანე. შემდეგ ფქვილი ნოვარაში მივიტანე დედაჩემის ბიძაშვილთან, რომელიც დაქვრივდა ორ პატარა შვილთან ერთად, დილით ტყეში შეშის მოსაგროვებლად წავიდა და ღუმელი აანთო, რომ პური

მოემზადებინა მათთვის, ვინც მას ფქვილი მოჰქონდა, რამაც ფული გამოიმუშავა და. ცოტა პური ბავშვებისთვის.

სექტემბერში, როცა ლეღვი მომწიფდა, ავდიოდი მცენარეებზე და ავკრიფე გემრიელი ხილი, ტოტებზე კაუჭით ჩამოკიდებულ ლერწმის კალათებში მოვათავსე. ლეღვს ჭრიდნენ და მზეზე გაშრობად ტოვებდნენ ტილოზე. რამდენიმე დღის შემდეგ ისინი მშრალი გახდნენ. დიდ კალათებში ჩადებულ მათ ზამთარში ჭამდნენ. იმ მშვენიერ დროს ლეღვის ჩირის მოსამზადებლად სოფლის მეზობელი ქალბატონი მარია მოვიდა. ხშირად დავდიოდი მის სანახავად. მრავალშვილიანი დედა იყო. ერთ-ერთი მათგანი, კარმელო, ეპილეფსიური იყო. დროდადრო მას აღარ ეძებდნენ. შეწუხებული დედა მის მოსაძებნად წავიდა მე კი თითქმის გართობა მივაყოლე.

როცა მეხუთე კლასში ვიყავი, მასწავლებელმა გვთხოვა, მშობლებს შეგვეტყობინებინა, რომ კინოში წაგვიყვანდა ფილმის „პატარა ალპინის“ სანახავად. ბიძები: „არ წახვალ იმ ნაგვის სანახავად“. მოპირდაპირე მღვდლის ძმისშვილმა გაიგო: „უნდა გამოგზავნო, არც მე მინახავს“. მერე გადაიყვანეს და მე შევძელი წასვლა.

ამანათი ჩამოვიდა დედისგან ტკბილეულით. რამდენიმე სკოლაში მოვიტანე. შიმშილის დრო იყო და ტკბილეულიც კი დეფიციტი იყო. ჩემი მასწავლებლის და ასწავლიდა მეოთხე კლასს, როცა მე მეხუთე კლასში ვიყავი. მან ტკბილეული სთხოვა ჩემზე ღარიბ გოგოს, რომელიც ავად იყო და ყველა მისთვის დავტოვე.

1945 წელს მამაჩემი დომოდოსოლაში დაბრუნდა. მე ის კვლავ ვნახე 1946 წლის აპრილში და მასთან იყო დედაჩემი, რომელიც ბავშვს ელოდა.

დაახლოებით ათი ბედნიერი დღე გავატარე მშობლებთან. ხშირად დავდიოდი ბებია-ბაბუასთან და ბიძასთან, ამიტომ ვჭამდი, რამდენიც მინდოდა და ვსვამდი უამრავ გაზიან სასმელს ბებიასგან, რომელიც ყიდდა მათ. ბოლოს დედაჩემმა მოისურვა ჩემი წაყვანა ჩრდილოეთ იტალიაში, მაგრამ მამიდაჩემმა, მუდამ ყალბმა და ეგოისტმა, დაარწმუნა, რომ მასთან მიმეტოვებინა. მეხუთე კლასში

ვიყავი, ყოველთვის ვიბრძოდი ჩემი სისუსტის გათვალისწინებით. გამოცდების დღეებში პატარა ძმის დაბადების ამბავი მოვიდა. სრულიად ბედნიერი, მაგრამ ამავედროულად მოწყენილი ვტიროდი სინარულისგან და ტკივილისგან. ალბათ ამ მიზეზით მასწავლებელმა დამაწინაურა, მიუხედავად იმისა, რომ გამოცდების დროს პირი არ მქონდა გაღებული. იმ წელს სოფელში დააარსეს საშუალო სკოლის განყოფილება და თითქმის ყველა ჩემი კლასელი იყო მომზადებული მისაღებ გამოცდებისთვის. ჩემთვის არანაირი შანსი არ იყო: ბიძები დარწმუნებულნი იყვნენ, რომ ამ ტიპის სკოლაში მხოლოდ ბუები სწავლობდნენ. სინამდვილეში, როგორც კი დაამთავრეს საშუალო სკოლა, მათ უნდა წასულიყვნენ მესინაში მაგისტრატურაზე. ჩემს მშობლებს წიგნების ფულის გამოგზავნაზე უნდა ეფიქრათ, არანაირ ხარჯს არ გაუწევდნენ. სულ ვტიროდი, რადგან მინდოდა სწავლის გაგრძელება. შემდეგ მათ შემომთავაზეს შესაძლებლობა ჩამეწერა ორწლიან პროფესიულ კურსზე, ერთგვარი ძალიან ღარიბი საშუალო სკოლა, რომელიც ორი წელი გაგრძელდა. იქ ყველაზე ღარიბი ხალხი წავიდა, ყოველ შემთხვევაში მე დავთანხმდი. წინ და უკან სიარული, დილით და შუადღეს ვესწრებოდი კურსს. სკოლა შერეული იყო: მათემატიკას ასწავლიდა დირექტორს, მათემატიკას ასწავლიდნენ ყველაზე აჟიოტაჟურმა მამაკაცებმა, ასევე დაამარცხეს იტალიური და ფრანგული მასწავლებლები. გოგონებს საშინაო საქმეს ასწავლიდნენ, კაცებს კი სოფლის მეურნეობის ცოდნას. სინამდვილეში, ჩვენ არაფერი ვისწავლეთ. ჩემი მოგება კარგი იყო, მორცხვი და სწავლის დიდი წყურვილი.

სასწავლო წლის დასრულებამდე მასწავლებლებმა საქველმოქმედო თეატრისთვის მოგვამზადეს. ქუჩის ეკლად გამოწყობილი მომიწია გამოჩენა. ბიძის ქუდი იყო, შორტი აკლდა. როცა მამიდას ვუთხარი, მან წამოიძახა: "სულელი ხარ, რომ ობლიგაციები დადე". გული არ დამწყდა: დალაქის ცოლთან ლიუზასთან მივედი, რომ მისი შვილის შარვლის სესხება მეთხოვა. ასე რომ, სპექტაკლის საღამოს მე ჩავიცვი ქუჩის ეკლად, ბევრი

აპლოდისმენტების და ბიძაჩემის სასოწარკვეთის ფონზე, რომლებიც მაცურებელს ესწრებოდნენ ამ შემთხვევისთვის.

სამწუხაროდ, ეს ორი წელიც კი გავიდა და სკოლა სამუდამოდ დავამთავრე იმ ფიქრით, რომ ისეთივე უცოდინარი დავრჩი, ვიდრე ადრე.

თავი მეექვსე - გთხოვ მაპატიე

(ვარსკვლავების შუქი)

თორმეტი წლის ვიყავი, როცა დედაჩემი აგვისტოში მოვიდა ჩემთან სტუმრად მამაჩემთან და პატარა ძმასთან ერთად, რომლებიც პირველად ვნახე. მისი პატარა სახის დანახვამ გამახარა და ის დღე ერთ-ერთ საუკეთესოდ მახსოვს ჩემს ცხოვრებაში. ჩემმა მშობლებმა გადაწყვიტეს, სკოლაში წასულიყვნენ მათთან, მაგრამ დეიღამ ისინი უკვე მეორად გადააწყვეტინა მათ იდეას: მკერავად გამომიგზავნიდა, რომ კარგად მესწავლა ვაჭრობა. ასეც მოხდა, ჩემი ნების საწინააღმდეგოდ. მშობლები წავიდნენ და მე იდიოტივით დავრჩი სიცილიაში. მას შემდეგ მშვიდობა არ მქონდა და ყოველთვის ფარულად ვტიროდი. ბიძაჩემმა თქვა, რომ ჩემს მშობლებს, რა თქმა უნდა, მათსავით არ შემიყვარდებოდნენ, რომ ისინი გაზრდილიყვნენ, როგორც ქალიშვილი (ქალიშვილიც აუცილებლად გაივლიდა იმავე ტკივილს, როგორც მე). ერთ დღეს დედაჩემი წავიდა ქალაქის საუკეთესო მკერავთან, სადაც დედაჩემმაც ისწავლა ხელობა, რომ ეკითხა, დამსაქმებია თუ არა. მკერავმა უპასუხა, რომ მას უკვე რვა გოგონა ჰყავს და რაოდენობას ვერ გაზრდის. მეორე დღეს დეიღამ მას კვერცხები მოუტანა დასარწმუნებლად და უთხრა: - ერთ თვეში დაბრუნდი, ალბათ რომელიმე შეგირდები ტურინში მიემგზავრება და შენი დისშვილისთვის ადგილი თავისუფალი რჩებაო. პუნქტუალურად, ერთი თვის შემდეგ დეიღამ გამომიგზავნა ლაბორატორიაში.

ახალგაზრდა ქალბატონმა, რომლის სიმაღლეს არაუმეტეს ერთი და ნახევარი მეტრი იყო, მიესალმა: „კარგი, წაგიყვან, რადგან ვწუხვარ, წარმომიდგენია, გირჩევნიათ ჩემთან მოსვლა ვიდრე სოფელში დარჩეთ. დეიდასთან“. ის მთლად არ ცდებოდა, როცა ასე ფიქრობდა. მეორე დღეს რვაზე გამოვიჩნდი. -დაიწყე ლაბორატორიის წმენდა, - მითხრა მან, - მე რე იატაკს გარეცხავ. ამ ამბავმა ჩემში სურნელი დაიწყო. დასუფთავებას შევუდექი, როგორც შემეძლო. პატარა ვიყავი, თორმეტი წლის ვიყავი, მაგრამ რვა გამოვიყურებოდი.

იატაკის გარეცხვა არ ვიცოდი: სოფელში ქვისგან იყო და სოფელში, სადაც ფილები იყო, მამიდა არასდროს რეცხავდა, რომ არ გაცვეთილიყო. მაქსიმალურად ვცდილობდი გამეკეთებინა, მაგრამ მკერავმა ტრაკი დამიძახა, რადგან კარგად არ ვიყავი გარეცხილი. ცხრა საათზე მოვიდნენ მუშები და დაიწყეს ახალი საქმით დაინტერესება (პატარა გოგონა). ყველანი საცოდავი ჰაერით მიყურებდნენ. მე მოვისმინე მათი გამოსვლები და გაოგნებული ვიყავი, რომ არ ვიცოდი ცხოვრების ძირითადი საკითხები. დროდადრო მაძლევდნენ სამკერვალო სამუშაოებს, რადაცეებს, რისი კეთება არ მიყვარდა, ყოველთვის მწარე იმის გამო, რომ ვერ ვსწავლობდი. დღის დაღებითი მხარეც იყო: შუადღეს, სოფლად დაბრუნება არ მომიწია, სახლში მშვიდად ვჭამე, მაგიდაზე ხელსახოცი გავშალე, ჭიქა, წყლის ბოთლი და თეფში დავალაგე. მოკლედ, ერთი ნაჭერი მძიმე პურის და ყველის საჭმელად სიამოვნებდა სუფრის გაშლა, როგორც ყველა ჩვეულებრივი ადამიანი. ლანჩის შემდეგ მივედი მეზობელთან, რომელიც ჩემზე ცხრა წლით უფროსი იყო და მკერავი იყო. ის დამეხმარა თვალების გახელაში ჩემს გულუბრყვილობაზე. მასთან ერთად ცხოვრობდა დედა, სპილოს ფეხებიანი და და კიდევ ერთი ინვალიდი.

ხანდახან წვნიანზე მეპატიჟებოდნენ. მკერავმა მთხოვა დამეხმარა ბავშვთა ტანსაცმელზე ჯვარედინი ნაქარგების გაკეთებაში. ერთხელ სევდის კრიზისი მექონდა და ნახევრად დავტოვე საქმე. სხვა დროს, ზიზღის გამო, ბრაზისგან ნაცარი ავიღე და კიბის

გასწვრივ დავთესე. მათ თქვეს: „ვინ არის იქ? დამემართება დაავადება?“. ბოლოს გამიგეს და მაპატიეს.

ხანდახან ანტონიანოს ბავშვთა სახლის მონაზვნებში ავდიოდი ობლებთან სათამაშოდ. ცოტა მშურდა მათი, რადგან წესრიგში ცხოვრობდნენ. ისინი ყოველთვის კარგად გამლილ სუფრასთან ჭამდნენ, შემდეგ თამაშობდნენ და ბოლოს დადგენილ დროს ლოცვით უძღვნიდნენ თავს ღვთის ერთგულებისთვის. გავიფიქრე: - გაუმართლა მათ, მათ აღარ ჰყავთ მშობლები და მაინც კარგად ცხოვრობენ მონაზვნებთან, მე კი მშობლები მყავს, მაგრამ იძულებული ვარ ვიცხოვრო ამ საშინელ ბიძებთან. მათი ცოდნის გარეშე, შემდგომი მოსაწყენი დაკითხვის თავიდან ასაცილებლად, დროდადრო მივდიოდი სოფელში მცხოვრებ დეიდასთან. ფული ვთხოვე, რომ მშობლებს წერილი გამოეგზავნა და ვეხვეწებოდი, თან წამეყვანათ.

ყოველი წლის ნოემბერში მიმიყვანეს სანტ უგოს ბაზრობაზე, რომელიც ტარდებოდა პიანო ვინიაში. ამ ადგილას მამის ბებია და ბაბუამ მოაწყვეს ფარდული, სადაც ამზადებდნენ შემწვარ ხორცს და ძეხვს, რომელსაც ყიდდნენ ერთ ჭიქა ღვინოსთან ერთად. ჩემთვის ეს იყო შესაძლებლობა, ვყოფილიყავი მამის ნათესავებთან ერთად, კარგი ხორცი დამეგემოვნებინა და ფერადი სოდა დამევლო, ვათვალიერებდი სადგომებს, სადაც იყიდება ბრაზილები, ფარნები, თიხის ქოთნები, კვარტლები და ბუმბელები.

მეორე დღეს ისევ ბადია ვეკიაში წავედით სანტ-უგოს დღესასწაულზე, მესაზე, პატარა მსვლელობაზე და შემდეგ ისევ ბებია-ბაბუის მაღაზიაში, რომლებმაც შემომთავაზეს ძეხვი, პური და სოდა, ეს ბურთით დახურული პატარა ბოთლიდან ჩამოსხმული. შიდაში.

ერთხელ შობამდე 3 დღით წავედით მესინაში. ნათესავთან დავიძინეთ. ცოტათი არ მომეწონა: მან ბიძას უთხრა, რომ ბაზარში ფერმერს კვერცხები მოჰარა და ყურადღება მიიპყრო. კატეხიზმში ვისწავლე, რომ არ უნდა იპარო. საღამოს ჩემს ქალიშვილთან ერთად წავედით ჯენტლმენტთან, რომელიც ქანდაკებებს აკეთებდა.

გულუხვი რომ ვიყო, ბიძაჩემმა ფული მომცა მათ საყიდლად. კასტრანგიას ცხიმწასმულ მაგიდაზე შევძელი შობის სცენის აგება. ასპარაგუსის ტოტებით და რამდენიმე ბამბის ფანტელებით ქოხი ჩამოვაცალიბე. სადამოს ვისიამოვნე ორი სანთლის ატმოსფეროში, რომელიც შექმნილია ზეთში დასველებული კაკლის ნაჭუჭებით და ბაბი იესოს გვერდით. ძია მიქელემაც დააფასა ეს იდეა და უნდოდა ჩემი დაჯილდოება: „ნტოია, ორი მსხალი მოაშორე“ და დეიდაჩემი წავიდა მათი საწოლის ქვეშ, სადაც ინახებოდა.

როცა ნოვარაში მარტო ძილი შევწყვიტე, საშობაო ნოვენას დროს ჩემს მეზობელ ანტონიეტასთან ერთად წავედი წირვაზე, რომელიც დილის 5 საათზე გაიმართა ანუნზიატას ეკლესიაში. ეკლესიის უკანა მხარეს მღვდელმთავარი საფასურად აძლევდა სკამებს. ისინი სახლიდან ჩამოვიყვანეთ. უკან დაბრუნებისას კაროლინას ვესტუმრეთ, ინჟინრის მრეცხავი, რომელიც უკვე დილით ადრე მუშაობდა კიბეების ქვეშ. იმ დროს ის უკვე წასული იყო სან-ფრანჩესკოს შადრევანიდან წყლის ამოსაღებად დიდი ლიტრით, ხის ტუალეტის შესავსებად. მან თქვა: "კაუსი, აქ დამელოდე, მე ვაპირებ ვნახო, რომ ბატონებს ორცხობილა დარჩა თუ არა წუხელ, ასე რომ თქვენ შეგიძლიათ ისაუზმოთ". ხელცარიელი თითქმის არასოდეს დაბრუნებულა. ანტონიეტა დავპატიჟე, რომ ავიდა და მაწვარი ავანთეთ. როცა კაროლინამ სხვა ვერაფერი იპოვა საჭმელად, სამზარეულოში გავედი, რომ ერთი ნაჭერი მძიმე პური და ჭიქა „ბუმბელო“ წყალი ამეღო. რვამდე გავჩერდით დუღეების გასაკეთებლად, მერე დავემშვიდობეთ: სახელოსნოში წავედი, ანტონიეტა სახლში წავიდა დედამისის დასახმარებლად, რადგან ის ერთადერთი ქალიშვილი იყო 8 ძმასთან ერთად.

მარტო ნოვარაში თავს მოქალაქედ ვგრძნობდი. ბაბუა ტურისტთან რომ მივედი, ფანჯრები გავწმინდე და „სრეა“ მომცა. წავედი ფრჩხილის ლაქის საყიდლად. გამხსნელიც ვიყიდე მის მოსაშორებლად, როცა ვიგრძენი, რომ ბიძაჩემს შევხვდებოდი. ფხვნილად გამოვიყენე ტალკი. ვაი: ერთ დღეს დავტოვე სახეზე და გადავიტანე ჩემი უბედურება, შლაკები და შეურაცხყოფა. "საიდან მიიღეთ ფული ამ ნაგვისთვის?" და მე ვუთხარი: „ვერ ხედავ, რომ

ფქვილია?“. ამასობაში მეზობლები სხვა უბანში გადავიდნენ. ერთ დღესაც დამპატიჟეს ცირკში წასასვლელად. - ფული არ მაქვს... - ვუთხარი მე. მათ მესესხეს ისინი. დღის მეორე ნახევარში მეზღვაურები ლაბორატორიაში მიდიან, რომ დატკბნენ შოუებით: მაიმუნები ტრაპეციაზე, ბავშვები პატარა ცხენებზე, სპილოები, ჯამბაზები, აქამდე უნახავი რამ. სამწუხაროდ 8 ლირა მომიწია.

რამდენიმე დღის შემდეგ, როცა კასტრანგიაში მივდიოდი, სან-სალვატორში შემხვდა სკოლელი თანაკლასელის დედა ფერმერებისგან ნაყიდი ბოსტნეულით სავსე ჩანთით. მკითხა, შემეძლო თუ არა ქალაქში დაბრუნება (იმდროინდელი მენტალიტეტიდან გამომდინარე, რცხვენოდა მოედანზე ჩანთით გასვლა!). დავთანხმდი, თანხის შოვნაზე ვფიქრობდი. სამწუხაროდ, სახლამდე გაჭირვებით მივიდა, ოთხი არაქისი დამაჯილდოვა. გული არ დამწყდა. ლირა ვიშოვე იმით, რომ ფენტინას ქალბატონს მიყიდე. ავაშენე მუყაოს პინოქიოები სიმებით გადაადგილებული ფეხებითა და ხელებით. ზოგიერთმა ბავშვმა იყიდა ისინი რამდენიმე ცენტად. კიდევ ერთი იდეა: სათვალე ღარიბი ბავშვებისთვის. გისოსების წინ გამჭვირვალე ფერის კანფეტის შესაფუთებს ვეძებდი. შაქრის ქაღალდით გამოვკვეთე ჩარჩო და შევძელი სხვა ცენტის აღდგენა. ორი თვის შემდეგ მოვახერხე 8 ლირის დაბრუნება.

ბაბუა, მიუხედავად მოწინავე ასაკისა, ასთმისა და თიაქრისა, რომელიც მას ხუთი წლის ასაკიდან ჰქონდა, ცდილობდა სოფლად გაეფანტა ყურადღება, რადგან მისი ქალიშვილი თითქმის არასოდეს დადიოდა მასთან სტუმრად. ზაფხულის ორი თვე კარგად იყო, როცა მისი რძალი მესინადან ჩამოვიდა: ტანსაცმელი გარეცხა და სახლი თავდაყირა დაატრიალა, რათა მოეწმინდა მთელი წლის განმავლობაში დაგროვილი.

როცა ვხვდებოდით, მეუბნებოდა: „დედაშენი სირცხვილია, საწყალ მოხუცს სიბინძურეში ასე ტანჯვა არ შეიძლებაო“. საღამოს წავედი მოხსენებაზე, მაგრამ დეიდამ გააკრიტიკა თავისი რძალი: - მოქალაქეა, თვითონ იფიქროს, რაც უნდაო. მე კი ვუპასუხე:

მართალი ხარ, შენს გაწმენდას ვნახე: საშარდე მჟავითაც კი გარეცხე და ისევ ბზინვარე გახდა. ამ დროს მან გამასწორა, რადგან ამ თემაზე საუბარი არ უნდა იყოს და ამაზრზენი ვიყავი.

ერთ დღეს ბაბუამ მაჩუქა ფული და ვიყიდე სიმღერების წიგნი, რომელზეც სახელოსნოში გოგონები საუბრობდნენ. რაღაც პერიოდი ვახერხებდი ამის დამალვას, მაგრამ ერთ საღამოს დრო არ მქონდა და ბიძამ, რომ შეამჩნია, გინება დაიწყო: - თუნდაც ეს მახინჯი ნაგავი, ახლა შენ გახდი ბულინგი -. ამ სიტყვებზე მანამდე ვესროლე სახეში. მან მხედველობიდან დაკარგა ჩემი ამბოხება, შარვლის ქამარი ჩამომიწია და სასტიკად დამიწყო ცემა. დაახლოებით ცამეტი წლის ვიყავი და ეს ერთადერთი შემთხვევა იყო, როცა ცოლს უთხრა: - გავიგე, რომ ერთი ქალბატონი ჩრდილოეთ იტალიაში მიემგზავრება, შენს დისშვილს სოფელში აჰყვე და მშობლებთან გაგზავნეო. იმ წამს ბედნიერად ვიგრძენი თავი, ცემის ტკივილიც კი დამავიწყდა, მერე წავედი და ჩაფიქრებული დავჯექი ბალახზე. სიბნელე იწყებოდა, მეგონა, როცა ღამის ჩრდილებმა ხეების ტოტებში შეაღწია და მდინარიდან მსუბუქი ცივი ქარი ამოვიდა.

კაკლის ხეს მივეყრდენი და ღრუბლების ყურებით ჩამეძინა. ბევრი ვოცნებობდი, ჭრელი ოცნებების ხროვა. სახეზე მსუბუქი ნიავი მომეფერა. თვალები გავახილე და უცნაურად მიყვარდა ის ადგილი, რომელიც ყოველთვის მძულდა და გაცებით პირველად მივხვდი, რომ მხოლოდ ვარსკვლავების შუქით იყო განათებული. თავს მივეცი ამ მიტოვებულ მდგომარეობაში, ისევ ვოცნებობდი. იღუმალის სითხესავით ბედნიერება შემოდინდა ჩემს პატარა არსებაში წვეთ-წვეთად. მე არ ვიყავი საყვარელი ბავშვი. ჩემი ფეხები ნაოჭები მქონდა, რადგან ისინი დადიოდნენ ნაკადულის ბასრ კენჭებზე, მაგრამ მთელი ჩემი სხეული და სულიც კი უკვე მიჩვეული იყო სიძულვილი ყველაფრის, რაც შეიძლება ტკბილი და ნაზი ჩანდეს. მაგრამ ვადიარებ, რომ იმ საღამოს ხანმოკლე ძილი მშვენიერი იყო და ვეღარასოდეს ვიპოვე. ალბათ ამიტომაც მახსოვს დღემდე. უცებ ხელი მხარზე დამადო, დეიდა ანტონია ჩამოვიდა და

თავისებურად, უცებ გამადვიდა: სახლში წავიდეთ, როცა მივალთ, ბიძაშენს ხელზე აკოცე და ეტყვი - მაპატიე -. და ასეც იყო.

იმ საღამოს კანკალით დავწექი დასაძინებლად, იმ ღამეს ვერ დავიძინე და საათები გავატარე დღის გააფთრებული მოლოდინში. თუ ამის გაცნობიერების გარეშე ჩავიძინებდი, უცებ გაოგნებული ვიქნებოდი თითქოს ზარის ან გონების რყევის გამო, რომელიც მოითხოვდა სიფხიზლეს და ტკივილს და მოსვენებას არ მაძლევდა. დარჩენილი დრო თვალეზგახელილი გავატარე, მონსტრებს ვათვალიერებდი, რომლებსაც ღამის სიბნელე აზიდავდა კედლებზე და არაფრის გაკეთების ძალა არ მქონდა, ვტიროდი და ვტიროდი. მაგრამ ეს არ იყო სევდიანი ტირილი, ეს იყო რაღაც სხვა, რასაც ვერ აღვიქვამდი. მეორე დღეს ლაბორატორიაში არ წავსულვარ, რადგან სხეული რუკას ჰგავდა, ისეთი დაღურჯებული იყო. დავბრუნდი მხოლოდ ერთი კვირის შემდეგ, როდესაც ნიშნები ქრებოდა.

თავი მეშვიდე – ემილია

კვირას ნაშუადღევს რამდენიმე მეგობართან ერთად წავედი ბავშვთა სახლში: მონაზვნმა ლამაზად გვიხსნა სახარება შესაბამისი ხუმრობებით. რა სასიამოვნოა იმ საათის ბედნიერად გატარება. ერთ დღეს მან გვითხრა, რომ მესინის ეპისკოპოსი ოქტომბერში ჩამოვა დადასტურებისთვის.

- ასწიე ხელი, თუ გინდა ეს საიდუმლო, რათა მივაწოდო დეკანოზ მონსინიორ სალვატორ აბაღესას, - არ ვიცოდი რა მექნა, გაუბედავად ავწიე ხელი. რამდენიმე დღის შემდეგ ვუთხარი zizi-ს. შერცხვა: ნათლია უნდა ვეძებოთ. მე შევთავაზე მას ფოსტალიონის ქალიშვილი, მისის რინა, ახალგაზრდა მასწავლებელი. როგორ შეიძლება მას ვკითხოთ? მეორე დღეს მის სახლში წავედით და დათანხმდა. 1948 წლის 9 ოქტომბერს, დღის მეორე ნახევარში ჩემს მეგობრებთან ერთად დედა ეკლესიაში წავედი აღსარების ასაღებად. მეორე დღეს დილით მივედი ნათლიას სახლში, რომელმაც მაჩუქა პატარა გულით ნაქსოვი ფილიგრანის სამაჯური. დავიწყე გახარება. 11 საათზე წავედით ეკლესიაში. მივიდა ეპისკოპოსი და დაიწყო წმინდა წირვა. შუალედში ცენტრალურ ნავში ვიჯექით და სათითაოდ გვადასტურებდა. წირვა რომ დამთავრდა, ბიძებმა ნათლიას ყავაც არ შესთავაზეს. ისინი უბრალოდ მიესალმნენ მას უბრალოდ "კომარის" დაძახებით.

მახსოვს, ბავშვობაში, კასტრანგიდან რომ დავბრუნდით, სოფელში ჩასვლამდე მაცხოვრისადმი მიძღვნილი სამლოცველო იყო. ზიზი ცოტა ხნით გაჩერდა და ხმამაღლა თქვა "ოჰ დედები, ოჰ დედები...". მეგონა ლოცვა იყო. როცა გავიზარდე, მივხვდი, რომ ის თავის

გარდაცვლილ დედას ეძახდა, რადგან სასაფლაო მდებარეობდა სამლოცველოს ზემოთ. მე არასოდეს ვყოფილვარ სასაფლაოზე, რადგან ზიზი წმინდანთა დღესასწაულზეც კი არ წასულა. ვიცოდი, რომ იმ დროს ხალხი მის სინიორინოსგან ყვავილებს იყიდა იმ ადგილას, რომელსაც "ფუსადელო" ერქვა და თითქმის მსვლელობით დადიოდნენ თავიანთი საყვარელი ადამიანების საფლავის მოსაწყობად. ერთხელ ზიზის შევთავაზე: "რატომ არ წავიდეთ დედის საფლავზეც მოვინახულოთ?".

მან უპასუხა, რომ ბოდიში მოუვიდა. - უაზროა "დედა-დედათა" გამოძახება, თუ ყვავილიც კი არ მოგინდებათ. - ამ სიტყვებზე კინაღამ გადავიდა. ფუსადელოში წავედით ქრიზანთემის საყიდლად. ყველა წმინდანის დღესასწაულზე მივედი ბაბუა ტურის დასარეკად, რომ "დედათა" საფლავზე წაგვეყვანა, ჩემთვის ბებია როზა. ბაბუაჩემმა ცოტა ხნის წინ გადააკეთა ეს საფლავი, რადგან ომის დროს ერთადერთი ბომბი, რომელიც სასაფლაოზე დაეცა, გაანადგურა.

მიუხედავად იმისა, რომ მე ვამაყობდი, რომ კიდეც ერთი ბრძოლა მოვიგე, ჩემი ფიქრები დღე და ღამე მშობლებთან იყო. ლაბორატორიაში ყოფნისას ვცდილობდი თავი დამეფანტა. დავიწყე კერვის სიამოვნება: მხრის ბალიშები მოვამზადე, ნახშირის რკინაზე დავბერე. როცა რკინა ცხელა, დიდი გოგოები ტანსაცმლის გასაკეთებლად ნაჭრებს უთოებდნენ. დაჭიმვის მიზნით, ორ ლენტს შორის შეკერილი სიმძიმეები მოათავსეს კედელში. მათ საყიდლად წავედი ჩემი ნათლიასგან, რომელიც თოფის მასალას ყიდდა. ეს იყო გრანულები, რომლებიც ჩაქუჩით უნდა გამესწორებინა. ხანდახან თითებსაც ვასწორებდი... ამასობაში ქალბატონი ორლანდო უფროს გოგოებს ჭრის ფასიან კურსებს უტარებდა. შორს ვიჯექი მაგრამ ვუსმენდი გაკვეთილებიდან რაღაცის გასაგებად. ერთხელ ბიძებმა თქვეს, რომ ფანტინაში წავალთ "კომარის" და "შედარების" მოსანახულებლად, ვინც ჩვენთან იწვა, როცა ნოვარაში მნიშვნელოვანი საქმეებისთვის მოდიოდნენ. ერთხელ ნათლიმამ ჰკითხა ზიზის "რამდენი წლის ხარ?" და zizi: - თვალეები

დამიბნელდა, არ მახსოვს - (მხედველობა რომ არ მქონოდა, არ მახსოვს).

ბაბუა ტურის წვერით წავედი მწვანე ქსოვილის საყიდლად, უნარის შესამოწმებლად ქვედაკაბა გავიკეთე. დადგა ფანტინაში გამგზავრების დღე (ფეხით ორი საათი). 4-ზე ავდექით. ზიზის გაოცება მინდოდა ჩემი ქვედაკაბის ჩაცმით. ისე ვიწრო იყო, სიარული თითქმის არ შემეძლო. ჩემი ქმნილება რომ დაინახეს დაიწყეს: - ჩვენ გავზარდეთ და ახლა რომ იწყებს ზრდას, ბუსავით მოქმედებს. გვრცხვენია. მე კი მივუთითე: "ამას არ ვაშორებ, თუ გინდა ასეა, თორემ წადი!" მაგრამ გულში ვიფიქრე „ასეთ ვიწრო კალთაში როგორ ვივლი...“. დანიშნულების ადგილამდე მაინც მივედი. კომარმა მკითხა, სად მქონდა ასეთი ლამაზი ქვედაკაბა გაკეთებული. - Sa figi illa - (თვითონ გააკეთა) უპასუხა zizi. - ასე რომ, როცა რაღაცის შეკერვა გვჭირდება, მივდივართ მასთან -. ბუ სიამაყე...

ხანდახან ქალაქში ვხედავდი რაღაცეებს, რაც მაწუხებდა. ემილია ყრუ მუნჯი იყო, შესაძლოა უსახლკარო. თითქმის ყოველდღე გადიოდა იმ ქუჩაზე, სადაც მე ვცხოვრობდი. თუ ვინმეს შეხვდებოდა, ხელი პირზე მიიღო. ხანდახან პურის ნაჭერს სთავაზობდნენ, მაგრამ იყვნენ ისეთებიც, რომლებიც უპატივცემულოდ აძლევდნენ ყველის ქერქებს და შემდეგ იმალებოდნენ, რომ რეაქცია ენახათ: საწყალი გოგონა კარის კიბეზე იჯდა და თავი კედელს ურტყამდა. ერთ დღეს, როცა მაღაზიაში ძაფის ასაღებად მივდიოდი, უსინათლო ანტონიოს ხმამაღალი ხმა მომესმა. სააბატოდან, რომელიც მდებარეობს ქალაქის თავზე, მან გამოაცხადა, რომ სარდინი ჩამოვიდა. რამდენიმე ლირა ბაბუას წვერით რომ დამრჩა, თევზის ბაზარში გავედი ორიოდ უნცია საყიდლად. შუადღისას გაზქურა ნახშირით ავანთე, სარდინი მოვამზადე და შაქრის ქაღალდში მოვათავსე. როცა დავინახე, რომ ემილია გავიდა, მივეცი. მან გაოცებით შეხედა მათ და ოდნავ გაიღიმა, რომ მაღლობა გადამეხადა. დავინახე, რომ ჩვეულებრივ კარებთან იჯდა, თავი კედელს კი არ მიარტყა, მაგრამ გამხდარი თითები პირთან მიიტანა. იმ დღეს არ მიჭამია: ღუმელი

დარჩენილი ჭურვისაგან უნდა გამესუფთავებინა, რომ ბიძებს ჩემი ინიციატივები არ გაეგოთ.

ანჯელამ იმ ქუჩაზე გაიარა შუადღისას შვილ ნინოსთან ერთად, ინვალდი კაცი, რომელიც დადიოდა, მაგრამ ჟესტებით საუბრობდა. ვედროთი წავიდნენ ბავშვთა სახლიდან წვნიანის მოსატანად. ერთ დღეს ნინო მარტო იყო თავის ვედროსთან, ჩემს სახლთან ორმა ბიჭმა გააშიშვლა და გაიქცა. შარვალი ვერ აიწია. ის საცვლების გარეშე იყო. მორცხვად ჩავედი მის ჩასაცმლად. შიშველი მამაკაცი პირველად ვნახე. ვაი, ბიძებს რომ სცოდნოდათ, სკანდალი იქნებოდა.

ჩემს მშობლებს გაგზავნილ მრავალ წერილში ერთ-ერთში გამოვთქვი მაჯის საათის სურვილი. როცა გავიგე, რომ ქალბატონი აგოსტინა დომოდოსოლიდან იყო ჩამოსული, წავედი მის სანახავად. როგორც კი დამინახა, ჩამეხუტა და მშობლების გამოგზავნილი ამანათი მომცა. გავხსენი და ჩემდა გასაოცრად დამხვდა ყავისფერი ბატკნის ქურთუკი თითზე დიდი კულულებით, თექის ქუდი და ყუთი საათით. სინარულისგან ვკანკალებდი, როცა ქალბატონმა ის მაჯაზე მომიდო. გამოჯანმრთელებაში ერთი ჭიქა წყალი მომცა და სახლში გავიქეცი. მეორე დღეს, როცა ბიძაჩემი ნოვარაში მივიდნენ, მითხრეს, რომ ეს ბეწვი რომ ჩავიცვა, გიჟი იფიქრებენ: ქალაქში არავის აქვს მსგავსი რამ. მე მაინც სიამაყით ვიცვამდი. ყდის უკან გადავაგდებდი, რომ ყველამ შეემჩნია პატარა საათი. ხშირად ვაძლევდი თოკს, ასე რომ, მოკლე დროში გატყდა. კასტრანგიაში წასვლისას შევხვდი ხანდაზმულებს, რომლებმაც დრო მკითხეს. ცუდი შთაბეჭდილების თავიდან ასაცილებლად, ახლა გამოუსწორებლად გაფუჭებულ საათს დავხედე და ვთქვი, რომ დამავიწყდა მისი დახვევა. - ძალიან დიდი მადლობა -. მომესალმეს და გზა განაგრძეს.

ჩემს მეგობრებთან შედარებით პატარა და გამხდარი ვიყავი, ყველანი „განვითარებულები“ იყვნენ. წერილში დედაჩემმა ჰკითხა zizi-ს, ვარ თუ არა "განვითარებული", როგორც ჩემი და როზა. მაგრამ ზიზისთვის ამ საკითხებზე საუბარი ტაბუდადებული იყო.

მან არ იცოდა, რომ მე ყველაფერი ვიცოდი ცხოვრების შესახებ. როგორც ყოველთვის მეამბოხემ ვუთხარი, რომ „მენატრება“ არ ვარ, რადგან არასრულფასოვნად ვარ“. და ის: - რას ამბობ? ჩვენ ყოველთვის მხარს გიჭერდით. ერთ საღამოს კასტრანგიაში მეძინა და თავი ცუდად გავხდი. ცივმა ოფლმა მომიხვა. ვფიქრობდი, რომ ეს დასასრული იყო, ვლოცულობდი, ვიტირე და სიბნელეში გავედი რამდენიმე წვეთი ჩამოსასხმელად. და უთხრეს: "კიდევ ერთხელ თუ ადგები, დაგირტყამ!". ალბათ ტინდარის მადონამ მიცავდა. ჩალის ლეიბს მივუბრუნდი და ჩამეძინა. მეორე დღეს ნოვარას ლაბორატორიაში მის ასუნტამ ჩვეულებრივზე უფრო ფერმკრთალი დამინახა. როცა მიმტანმა ყავა და რძე მიიტანა, როგორც ყოველ დღით, შემწვარი ნაჭრებით, მეც შემომთავაზა.

თავი მერვე - მერცხლების ფრენა

ნოვარაში დიდი დროის გატარებით, ცხოვრება თითქოს შეიცვალა: ალბათ იმიტომ, რომ ბაბუა ტურისტან მივდიოდი და მთელი შუადღის განმავლობაში ბედნიერად ვესაუბრებოდი მასთან. მან ბევრი ისტორია მომიყვა მის ცხოვრებაზე და იმაზე, თუ რამდენად რთული იყო ოდესღაც მისი არსებობა. გარდა ამისა, ნოვარაში მცხოვრებმა მომეცა საშუალება მომესწრო ქალაქში მომხდარი მნიშვნელოვანი მოვლენები. უპირველეს ყოვლისა, დიდმა რელიგიურმა ფუნქციებმა, მსვლელობამ, ნათლობამ, დადასტურებებმა, მაგრამ ყველაზე მეტად საქორწილო ცერემონიებმა აღძრა. მაშინ ქორწილს საღამოს აღნიშნავდნენ, მეგობრებთან ერთად თითქმის ყოველთვის დავდიოდი სან-ნიკოლას ეკლესიაში.

ერთ საღამოს დავინახე პატარძალი თეთრ კაბაში გამოვიდა მამამისის თანხლებით. თოვლივით თეთრი, თოჯინას ჰგავდა, ისეთი ლამაზი იყო! ეს იყო კარმელინა, რომელიც დაქორწინდა ფილიპოზე. სრულიად თანავუგრძნობდი და ვოცნებობდი: „ვინ იცის, ერთ დღეს შეიძლება მეც ვიყო...“.

იმ დღეებში უცნაური შეგრძნებები მექონდა, ჰაერში რაღაც ახალი და უცნაური იყო, წინათგრძნობა მექონდა. მოუსვენარი ვიყავი და

ველოდებოდი არაჩვეულებრივი მოვლენის მოხდენას. და ფაქტობრივად, ღონისძიება არ დააყოვნა. შუადღისას ჩვეულებრივ მოდიოდა ფოსტალიონი. ივნისის ერთ დღეს მესმის მისი ხმა, რომელიც ყვიროდა: "კამპო, ფოსტა არის". წერილი ავიღე, მოვიდა... დომოდოსოლადან! დედამ დას მისწერა.

უცებ გავხსენი, სანამ კინალამ დავხიე და წავიკითხე, იყო ახალი ამბავი, რომელსაც მთელი ცხოვრება ველოდებოდი: დაახლოებით 12 სექტემბერს დედაჩემი ჩამოვიდოდა სიცილიაში, რომ წამეყვანა და ჩრდილოეთში წამიყვანა! ახლა ახალგაზრდა ქალბატონი ვიყავი, მომავალი მელოდა და სამსახური უნდა მეპოვა. ვიცოდი რა რეაქცია ექნებოდა მამიდაჩემს, წინდახედულობის გამო წერილი დავმალე ქილაში, რომელშიც ნაგავი იყო: ზიზიმ რომ წაიკითხა, საწყალი მე... ხანდახან ბიძია მიჩერებოდა, როცა ის არ იყო. მუშაობდა სოფლებში, მოვიდა მაღაზია ნოვარაში. ხან ზიზით მოდიოდა და შეშფოთებული ამბობდა: დედაშენს დიდი ხანია არ უწერია, რატაც უნდა მომხდარიყო...". მე კი მეშინოდა, რომ კიდევ ერთი წერილი მოვიდოდა რაიმე მინიშნებით. ფაქტობრივად, ერთ დღეს ერთი ჩამოვიდა, მაგრამ საბედნიეროდ სიცილიაში მოგზაურობის ყოველგვარი ალუზიის გარეშე. ზაფხული ნელ-ნელა გამიცრუვდა, ვერ ვიტანდი ამ გაოგნებული ლოდინის დასრულებას. მუშაობა დამეხმარა, არ მეფიქრა და დედაჩემის მოსვლამდე დრო გამეტანა. 15 აგვისტოს ღვთისმშობლის მიძინების დღესასწაულზე ყველა ადამიანს სურდა გამოეჩინა თავისი ელემენტურობა და ლაბორატორიაში ყოველთვის ბევრი იყო გასაკეთებელი, ჩვეულებრივზე მეტი: ბევრ ქალბატონს სურდა ეჩვენებინა თავისი ახალი კაბა. 13 აგვისტო მიეძღვნა მუშებს, რომლებსაც საკუთარი ტანსაცმლის შეკერვა შეეძლოთ.

მე ვთხოვე zizi-ს ქსოვილის ყიდვა, რათა ჩემს მეგობრებთან ერთად ყოფილიყო. ის დათანხმდა და მე ავირჩიე იაფი კრემისფერი ქსოვილი ლურჯი კვანძის დიზაინით. სახელოსნოში ახალგაზრდა ქალბატონმა დამიჭრა და უფროს მუშაკს სთხოვა დამეხმარა მის შეკერვაში. ჩვეულების დღეს მეც ახალი კაბა მეონდა, როგორც ყველას.

ფანტინადან ჩამოსული ნაცნობებიც იყვნენ. ერთ-ერთმა მათგანმა დაინახა ჩემი ცნობილი ვიწრო ქვედაკაბა. მან ქსოვილის ნაჭერი მოიტანა და ზიზის ჰკითხა: "შენმა დისშვილმა კაბა უნდა გამიკეთოს, ის ძალიან კარგად მუშაობს!". მე მივიღე მისი ზომები. მხედველობაში მქონდა მოდელი, რომელიც მის ასუნტამ შექმნა მომხმარებლისთვის. ცოტა დრო ვითხოვე, რომ დავჭრა და ვცადო. "არაუშავს, ქსოვილი ცოტა მძიმეა, შემოდგომისთვის გამოდგება, დაახლოებით 20 სექტემბერს მოვალ."

ამასობაში კარმელინამ, გოგონამ ლაბორატორიიდან, ყველა მეგობარი მიიწვია ქორწილში და აღნიშნა სექტემბრის ერთ საღამოს მატრიქსის ეკლესიაში. ზიზის ნებართვით მივედი ცერემონიაზე. სტუმრებს შორის იყო დომოდოსოლიდან ქალბატონიც, რომელმაც გამოაცხადა მისი გარდაუვალი წასვლის შესახებ: "კონცეტიანა, შენი დღეები ნოვარაში დათვლილია. დედაშენი მალე მოვა შენს წასაყვანად".

მდიდარი გამაგრილებელი სასმელების შემდეგ სახლში გახარებული დავბრუნდი. გავიდა დღეები და თინდარის ფესტივალი 8 სექტემბერს მოვიდა, იმ წელს ძალიან გრძელი მარშრუტი, რომელიც მდინარეში გადიოდა, სულაც არ ჩანდა ისეთი რთული და უსასრულო, როგორც პირველად, ისეთი შეგრძნება მქონდა, თითქოს დავფრინავდი. როცა კასტრანგიაში დავბრუნდით, ზიზის ვაცნობე, რომ რამდენიმე დღით დავრჩებოდი იმ მოგონილი საბაბით, რომ ლაბორატორია დახურული დარჩებოდა 12-მდე. იმ დღით გული ამიჩქარდა. მეზობელთან წასაღებად ლედვი ავკრიფეთ და ნოვარაში გავემართეთ. შუა გზაზე დედაჩემი შორიდან დავინახე, რომელიც ჯორის ტრასაზე მიდიოდა. მისკენ გავიქეცი და მთელი ძალით ჩავეხუტე პატარა მკლავებში. ზიზიმ დაიწყო ყვირილი "რატომ მოხვედი მოულოდნელად? გგონია, შეგიძლია კონცეტიანა წაიყვანო?". - დიახ - უპასუხა დედამ - სამ დღეში მივდივართ. "არ შეიძლება, კაბა უნდა მოამზადო ფანტინას ქალბატონს". ეს კიდევ ერთი საბაბი იყო ჩემი შეკავებისთვის. განუწყვეტლივ ყვიროდა. უზომოდ ვეხებოდი ცას

თითით. ერთადერთი ვნანობ, რომ ვეღარ შევძელი ბაბუა ტურის მონახულება.

14-ის საღამოს ვივახშმეთ. ზიზიმ მხოლოდ პირი გააღო დედაჩემის შეურაცხყოფისთვის: „როგორ ბედავ მის წაყვანას, გული არ გაქვს, ზედმეტად მაწუხებ, დად აღარ მიგაჩნია“. მიკერილო პირველად ვნახე ცრემლებით. ხის მსგავსი უხეში და ხისტი გარსის ქვეშ აშკარად კაცობრიობის რამდენიმე წვეთი დარჩა ციხეში. მე კი მარმარილოსავით გაციებული ვიყავი და საერთოდ არ მაინტერესებდა.

ღამით თვალის დახამხამებაც არ მეძინა, ათასობით ფიქრი ერთმანეთზე ქაოსურად მისდევდა გონებაში და ვერ ვიტანდი დილის დადგომას, რომ წავსულიყავი. დედამ ტაქსი შეუკვეთა ჯენტლმენს, მეტსახელად „კაუზი ი ლუპი“ (მგლის შარვალი). გამთენიისას ავდექით, მუყაოს ჩემოდანს ბოლო ხელი მოვკიდეთ და ბიძებს დავემშვიდობეთ. წასვლისას მამიდა აცრემლებული გამოვიდა ოთახიდან, თმებით ჩამოშლილი, დედაჩემის ფეხებთან ჩაუვარდა და ევედრებოდა: „ახლა თავს მოვიკლავ და შენს სინდისზე სიკვდილი გექნება. სიცოცხლე, გთხოვ, დაჩოქილი გთხოვ - თქვა მან - მე უბრალოდ ღარიბი ქალი ვარ, მარტო და ცრუ ქმარი მხეცივით მექცევა, არავის ვუყვარვარ. ჩემო და, გთხოვ, არ წაართვა. მე, შემინწყალე, არ გაქვს უფლება მარტო დამტოვო, ის ჩვენ შორის ყვავილივით გაიზარდა და ახლა არავითარი მადლიერება!"

აჩეჩილი თმით და ტალახით წვეთოვანი სახით, მან მუშტი დაარტყა მიწას და აგინებდა მთელ სამყაროს. დედა მიხვდა, რომ მისი და საშიში გახდა და გონებას კარგავდა, მოუთმენელი იყო. თუმცა არ ინძრეოდა, არ აძლევდა თავს საწყალს, ყრუდ იყო მის ილუზიებზე, შორს გაიხედა და დრამის დასასრულს დაელოდა. როდესაც მამიდა მიხვდა, რომ დედაჩემი მტკიცე იყო, თავის ოთახში შევარდა და საბოლოო დამშვიდობებებზე უარი გვითხრა. უცებ წავედით, ის ლანძღვით დაბრუნდა ქუჩაში, როცა მოვშორდით, დავინახეთ, როგორ იკუმშებოდა, სანამ პატარა შავ ბურთულად იქცა, რომელიც ქვებთან შეერწყა. ალბათ მე ვიყავი სასტიკი მის

მიმართ, როგორც მხოლოდ ბავშვები შეიძლება იყვნენ, მაგრამ მახსოვს, რომ როცა დედაჩემის ხელით დაცული მისი სახლიდან გავედი, როდესაც დავინახე, რომ ის ჩემი თვალთახედვიდან გაქრებოდა, მთელი ჩემი წყენა უცებ სიყვარულში გადაიზარდა. და მე ვგრძნობდი მის მიმართ თანაგრძნობას (მოგვიანებით გავიგე, რომ ის რამდენიმე თვის განმავლობაში ტიროდა ქუჩებში, თითქოს მე მკვდარი ვიყავი).

პიაცა ბერტოლამიში ტაქსის კარები გაიღო. ფანჯრიდან ყველას, ვინც დავინახე, ქალაქის ბოლომდე ვაკანკალებდი. მოგზაურობისას გულში ტანჯვით ვაკვირდებოდი პანორამას და ქვეყანას, რომელიც ნელ-ნელა მოშორდა ჩემს მზერას, დიდხანს ვიდექით ჩუმად, სანამ ზღვა არ დავინახე. მე უკვე შორს ვიყავი ნოვარასგან, ნამდვილად! საპირისპირო აზრები იბრძოდნენ გონებაში და ვერ ვაკონტროლებდი, მერე გამოვფხიზლდი, როცა დედა მომეფერა, გამაფრთხილა რომ ჩამოვედით. მაშინ ძლიერ შემიყვარდა ის ქვეყანა, რომელიც ამდენი ხნის განმავლობაში მეზიზღებოდა სევდიანი ცხოვრების გამო. Vigliatore-ის სადგურზე დიდი დაბნეულობა იყო, ბევრი ჩვენნაირი მუყაოს ჩემოდნებითა და სხვა ჩანთებით ჩრდილოეთში მიემგზავრებოდა.

ზღვიდან წვრილი ქარი მოვიდა და ვიგრძენი, როგორ აგემოვნებდა მარილი ჩემს ტუჩებს. მშვენიერი გრძნობა, რომელიც პირველად ვიგრძენი. მატარებელს ნახევარი საათი ველოდით. ჩემთვის ეს ახალი ჰაერი იყო. ხალხი მღეროდა პოპულარულ სიმღერას "პროფესორო, მითხარი, რომელი მოვიდა პირველი, ქათამი თუ კვერცხი". კონტინენტზე დასვენებიდან ყველა ბრუნდებოდა. როგორც კი მივედით მესინაში, გოცებით დავინახე საბორნე ბოტზე ჩასული ვაგონები. სექტემბრის შუა რიცხვები იყო და იმ ლურჯ ცაზე, სრუტეზე, ათასობით მერცხალი ტრიალებდა. მათი ფრენით ქარგავდნენ ჩემს ოცნებას: საბოლოოდ დავბრუნდე საცხოვრებლად ჩემს ოჯახთან ერთად. ვცდილობდი ამ კაშკაშა ფონის ცენტრში ღმერთი მენახა და, მიუხედავად იმისა, რომ არ მენახა, ჩემი პატარა სულის სიღრმიდან მადლობა გადავუხადე. უთვალავი საათის შემდეგ რომში ჩამოვედით, რათა, მეტი საათის

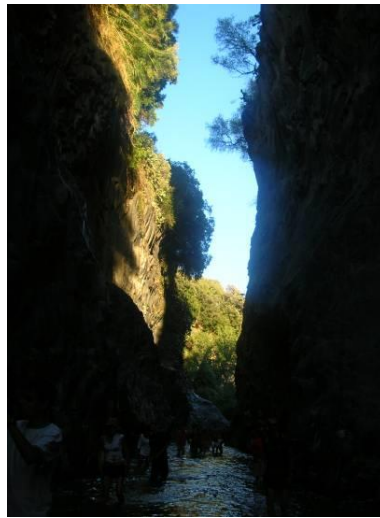
ლოდინის შემდეგ, მატარებლით მივსულიყავით მილანში, სადაც იყო კიდევ ერთი მატარებლის შეცვლა Domodossola-სთვის. სიზმარი იყო. იმ მატარებელში დედაჩემი რამდენიმე ნაცნობ ადამიანს მიესალმა. ყველა ეკითხებოდა, საიდან იყო და ვინ იყო მასთან ერთად გოგო. მათ არ იცოდნენ, რომ მას კიდევ ერთი ქალიშვილი ჰყავდა.

მე ვაკვირდებოდი პეიზაჟებს: გოცებით ვნახე ტბა მაგჯორე და კუნძულები, შემდეგ მთები. ვკითხე, რამდენ ხანს რჩებოდა ჩამოსვლამდე, რადგან ვიცოდი, რომ ქალაქი მთებით გარშემორტყმულ ხეობაში იყო. დომოდოსოლაში გვიან დილით მივედი. ცა ნაცრისფერი იყო, ქუჩებიც თითქოს მუქად იყო შეღებილი, ხალხი მიზანმიმართული ნაბიჯით მიდიოდა მიწას რომ უყურებდა, ტანსაცმელიც კი ბნელი იყო. სადგურზე მამა გველოდა ჩემს პატარა ძმასთან ერთად, რომელიც სიცილიაში ორი წლის წინ ვნახე. კოცნა და ჩახუტება. სახლში წასვლისას ვცდილობდი აღმომეჩინა ადგილი, რომელიც მალე ჩემი ქალაქი გახდებოდა. სახლების ფანჯრები დავთვალე, მაგრამ იმდენად ბევრი იყო, რომ გამოთვლების კვალი დავკარგე. ძალიან ბევრი ფანჯარა იყო და ძალიან ბევრი სახლი ერთმანეთზე. იმდენად მალლა იყვნენ, რომ თვალები ცაში ჩამეკარგა.

თავბრუსხვევა ვიგრძენი. თავში ათასობით კითხვა მიტრიალებდა, მოუთმენლად მიდიოდა და მოდიოდა. მოგზაურობისას ერთი სიტყვაც ვერ წარმოვთქვი. შემდეგ სახლში კიდევ ერთი სიურპრიზი მქონდა, როცა ჩემი დები დავინახე, რომლებიც მხოლოდ ფოტოებიდან მახსოვდა. კიდევ ერთი სიურპრიზი იყო სამზარეულო ნიჟარით, ონკანით და გაზქურით (ნოვარაში წყალი არ იყო სახლში და ვამზადებდით შეშით). საღამოს კომარე გრაზია ქალიშვილ კატერინასთან ერთად ჩვენთან მოვიდა. მეზობლებსაც კი უნდოდათ ჩემთან შეხვედრა. მეორე საღამოს მამამ კინოში წამიყვანა. ჩემს ცხოვრებაში ერთ-ერთი ყველაზე ლამაზი საღამო, რომელიც სამუდამოდ მემახსოვრება, ბოლო დღემდე. ბოლოს მამაჩემთან ვიყავი, მანამდე მიყვარდა, როგორც ერთს უყვარს არმყოფი მამა, ახლა აღფრთოვანებული ვიყავი მისით და ბოლოს

პირველად ვიგრძენი თავი დაცულად, თითქოს მისი პრინცესა ვყოფილიყავი. მოკლედ, ისეთი შეგრძნება მეონდა, თითქოს ღრუბლებზე მაღლა მივდიოდი, სამყაროს სხვა წერტილში ჩავვარდი.

თავი მეცხრე - კარი სამოთხისაკენ

სიცილიაში წასვლამდე დედაჩემმა მოასწრო ბეწვის ქარხანაში სამუშაოს პოვნა და ორი დღის შემდეგ სამსახურში გამყვა. სახლიდან დილით ადრე გავდით: ძალიან გამახარა ამ ამბავმა.

შესასვლელში მისის ტილდი დამხვდა, რომელმაც გამიღიმა და ხელში ამიყვანა, სასიამოვნო და მეგობრული ქალი. ტილდემ მილანურად მითხრა "გამარჯობა ბელა ტუსა (გოგო), მოდი, გაგაცნობ გოგოებს, რომლებიც ჩემთან მუშაობენ: ნელა და ტერეზინა. მათ დიდი გამოცდილება აქვთ, გასწავლიან თუ როგორ უნდა იმუშაო. რაიმე პრობლემა - დასძინა მან - არ გრცხვენოდეს კითხვა. ასე რომ, თვალის დახამხამებაში აღმოჩნდი ჩემი ახალი სამსახურით.

მე უკვე ვგრძნობდი ზრდასრულს და ბელა ტუსას ცხოვრებაში ამ ცვლილების აღსანიშნავად, მენსტრუაცია პირველად მოვიდა. მან ბევრი რამ არ იცოდა ამ თემის შესახებ, მაგრამ ნოვარაში უფროსი მეგობრებისგან მოსმენილი ისტორიებიდან მიხვდა, რომ ასე გარდაიქმნა ახალგაზრდა ქალბატონად. მას ესმოდა, რომ მას არ სჭირდებოდა ეს სიგნალი, რომ ქალი ყოფილიყო: ის უკვე იყო იმის გამო, რაც ისწავლა, იცოდა და უყვარდა. ის აღარ იყო მუხლუხა და განიცადა მეტამორფოზა პეპელად. შორიდან მოვიდა და

რამდენიმე წუთში ერთი სამყაროდან მეორეში გავიდა. იგი მარტო აღმოჩნდა და ძალიან ამაყობდა ამით.

ამასობაში ვიწყებდი ახალი სამუშაოს გაცნობას. მაშინ ბეწვის საყელოებს იყენებდნენ ქურთუკებზე დასამაგრებლად. ტყავებს ღრუბლით ასველებდნენ და ბოლოს ხის დაფაზე აკრავდნენ ყველა მხრიდან გამოჭერით. გამახსენდა, როდესაც სიცილიაში, ლაბორატორიაში, ტანსაცმლის ქვედა ნაწილის ჩასატანად ტყვიები დავმტვრიე. აქაც თითებზე რაღაც ჩაქუჩი იყო. თუ ცოტა მზე იყო, მათ ქუჩაში ბაღში აშრობდნენ, ამიტომ მე მომიწია ძვირფასი სპარსული ცხვრის, მელას, წაულასის და ვირთხის მუსკის ტყავის სადარაჯოზე მუშაობა. სანამ მათზე ვზრუნავდი, მომწონდა მანქანებისა და ხალხის ყურება. მანქანის გამონაბოლქვიც კი ჩავისუნთქე და ვცდილობდი ამ ქალაქის სურნელში შემეტანა, ასე ახალი და დამატრობელი პატარა გოგონასთვის, რომელიც სუფთა ჰაერზე გაიზარდა. ქალაქი ჩემს მზერამდე გავიდა და ღროის შეგრძნებაც კი დავკარგე. მამამ ამიხსნა, რომ იქ დღე საათებად იყო დაყოფილი, კასტრანგიაში რომ ვცხოვრობდი, მხოლოდ მზის ამოსვლა და ჩასვლა ვიცოდი. ხანდახან, როცა ტყავებს ვუვლიდი, ზედა სართულიდან მოხუცი ქალბატონი მოდიოდა ჩემთან ერთად. მკაცრი პიემონტულად ლაპარაკობდა და მე ვერაფერი გავიგე: "რა ლამაზი ხუმრობაა, da ndua ti vegnat (საიდან მოდიხარ? Cuma ti se ciamat (რა გქვია)?". მე შევცვლი. "Ti mi capisat mia (არ გესმის)?". როცა ტყავი გაშრა, მისის ტილდმა კისრის ფორმა მოჭრა მკერავებს, რომლებმაც შეუკვეთეს ისინი.

ნელ-ნელა ვისწავლე ფრიზელინის ბალიშის დადება, მის გარშემო მარყუჟი და შემდეგ უგულუბელყოფა. ჩემი შესაძლებლობებიდან გამომდინარე დავიწყე ყოველკვირეული ჯიბის ფულის მიღება და მალევე დამაყენეს საპენსიო ნიშნები. თავს უფროსად ვგრძნობდი. ლაბორატორიაში იყო რადიო: სიამოვნებით ვუსმენდი სიმღერებს. მაშინ მაცივრები არ იყო გავრცელებული, მაგრამ ახალგაზრდა ქალბატონს ჰქონდა ყინულის ყუთი, რომელიც აავსო ყინულის ბლოკებით, რომელიც მოწოდებული იყო ჯენტლმენის მიერ, რომელიც ურმით გაიარა ქალაქის ქუჩებში. ასეთი სუფთა წყლის

დალევა ჩემთვის ახალი იყო. იაფი შეშის ღუმელი ათბობდა სახლს. ტელეფონი არ ჰქონდა, მაგრამ როცა კლიენტებთან დარეკვა დასჭირდა, დეიდასთან გამგზავნა, სამშენებლო კომპანიის მფლობელთან, რამდენიმე მუშაკით. მათ შორის, შემთხვევით, პირველად ვნახე... მაგრამ ეს სხვა ამბავია, რომელსაც თუ დრო და სურვილი მექნება, მოგვიანებით მოგიყვებით.

სახლში კარგად ვჭამე, საღამოს გავედით ქალაქის ცენტრში ქვის სახურავებით და ლამაზი ფანჯრებით მაღაზიებით. შაბათობით დედაჩემთან ერთად დავდიოდი ბაზარში, რომელიც ცენტრის კარგ ნაწილს იკავებს, როცა სამსახურიდან შუადღისას გამოვედი. ქურთუკის გასაკეთებლად ქსოვილი ვიყიდეთ. ჩექმიანი იყო. მე მისი ინაუგურაცია მოვახერხე საშობაო შუადღამის მესაზე ჩემი ნივთებით. მოკლედ ბედნიერი ცხოვრება.

კარნავალი მოვიდა. საახალწლო წვეულებას გალექის თეატრში ახლობელ ოჯახთან ერთად დავესწარი. სიზმარი იყო მასკარადის ბურთების დანახვა ფოსფორესცენტური განათების პიესებს შორის.

მომდევნო შაბათს, როცა ავდექი, რაღაც არასწორი იყო. ვტიროდი, რადგან დედაჩემმა არ მომცა სან პელეგრინოს მაგნეზია. მარტინიდან ჩამოვიდა მისი ბიძაშვილი. ჩვენთან ერთად ისადილა. შუადღისას თავს უცნაურად ვგრძნობდი, ეტყობოდა რომ ჩემი ბედნიერება მთავრდებოდა. მამა ბიძაშვილს ახლდა მატარებელში, მერე ვივახშმეთ.

იმ საღამოს სასეირნოდ არ გავედით. მამამ დედას უთხრა: "ბარში მეგობრებთან მივდივარ". დაახლოებით საღამოს 10 საათზე ის დაბრუნდა სახლში წუწუნით და სუნთქვაშეკრული გაფითრებული სახით, მკერდში ძლიერი ტკივილებით გაქვავებული. "ტერუზა, მომიშზადე გვირილა." სანამ მამა საწოლზე სუნთქავდა, დეიდასთან ერთად გავიქეცი, რომ ექიმთან 50 მეტრში გამომეძახებინა. მაშინვე მოვიდა, მაგრამ ამასობაში მამამ სიცოცხლე შეწყვიტა. მოგვიანებით გავიგეთ, რომ აორტა გასკდა. მაინც არაფერი იქნებოდა გასაკეთებელი, მამამ სამოთხის კარი გაიარა და სამოთხეში გაფრინდა. ეს იყო 1951 წლის 17 თებერვალი.

მთელი ღამე დავრჩი მამაჩემის უმწეო სხეულზე მიპყრობილი თვალებით. ჩემი თავი ტრიალებდა, შაკიკისა და თავბრუსხვევის ნაზავმა კინაღამ წამიყვანა იმ ოთახიდან, სადაც ყველა ობიექტი სიძულვილი გახდა, რადგან უსამართლო სიკვდილის მოწმეები იყვნენ. არასდროს შემინწყვეტია ფიქრი მამაჩემზე და იმ სასტიკ ბედზე, რომელიც მელოდა დომოდოსოლაში, ცრემლები ვეღარ მომდიოდა თვალებიდან, რადგან ტირილისგან გამიშრა. ის ღმერთი, რომელიც მე წარმოვიდგინე ჩემი წასვლისას კაშკაშა შუქში მესინას სრუტეზე, სად დაიმალა იგი? რატომ დაგვტოვა? რატომ მომატყუა მან ასე ძალიან? რატომ წაართვეს ის სამუდამოდ ახლა, როცა მამაჩემი ვიპოვე? რა აზრი ჰქონდა ამ ტრაგედიას? ახლა, როცა ღმერთი აქ, დომოდოსოლაში, სხვანაირი, შორეული, მიუწვდომელი ჩანდა, ის სიბნელისგან იყო შექმნილი, მიუწვდომელი და ხელშეუხებელი, მწარე, ღმერთი, რომელსაც აღარ ვიცოდი, კვლავ ვენდობოდი თუ იგნორირებას ვახდენდი დარჩენილი დღეების განმავლობაში. ღამეები და ღამეები ჩუმად ვიყავი, სიბნელეში დაძაბული თვალებით ვფხიზლდი, თითქმის იმ იმედით, რომ დღის დადგომასთან ერთად ყველაფერი დაბრუნდებოდა როგორც ადრე იყო. იმ მტკივნეულ დღეებში, როცა ჩემი ოჯახი უფსკრულის პირას იყო, მივხვდი, რომ სამოთხე არ იყო პატარა გოგონების ადგილი.

ერთ-ერთ იმ ღამეს, გამთენიისას ჩავვარდი და ტანჯული ძილის შემდეგ ტკბილ სიზმარში ჩავიძირე: ტბაზე აღმოვჩნდი, მერე მამაჩემი გამომეცხადა ციურ შუქში ჩაძირული თვალებითა და სახით. ახლა მისი სახე აღარ იტანჯებოდა და ისევ ლამაზი იყო. ტკბილად გამიღიმა, ხელი მომკიდა, ჩამეხუტა და ლაპარაკი დაიწყო. "ჩემო შვილო, - თქვა მან, - ახლა რაც მინდა გითხრა, ეს არის ჩემი სიყვარული, ყველაფერი სიკეთე, რაც შენთვის მინდა. გარემოებამ განაპირობა ის, რომ ჩვენ ერთმანეთს არ ვიცნობთ. ვნანობ, რომ გაზრდილი არ მინახავს..." .

ხანდახან ვფიქრობ იმ სიზმარზე და ჩემს ბოლო მოგზაურობაზე, ვფიქრობ როდის დამიძახებს უფალი, მინდა წარმოვიდგინო, რომ როცა სამოთხის კარს გადავაბიჯებ მამაჩემი მელოდება, იმ

სადამოს ასე ჩაცმული წამიყვანა. კინო: მასთან ბევრი რამ გვაქვს სათქმელი, სამუდამოდ უნდა განვაახლოთ ის საუბარი, რომელიც შეწყვეტილია იმ ცივ თებერვლის დამეს. ჩემი აზრით, ეს საუკეთესო გზა იქნებოდა ჩემი ბოლო მოგზაურობის დასაწყებად.

დედა სასოწარკვეთილში დარჩა ოთხი შვილით და პენსიის გარეშე, რადგან მამა უბრალო მეკობრე იყო. მსოფლიოში მთელი სიცივე და მთელი ტკივილი ჩვენს დარბ ემიგრანტ ოჯახს დაეუფლა.

ჩვენი მიწიდან შორს, სიცოცხლისგან შორს, ჩვენ ვიყავით ქვიშის მარცვლები, რომლებსაც უდაბნოს ქარი მიათრევდა.

დედაჩემმა დაკარგა საკუთარი თავი და მთელი სული. ის ცარიელ ნაჭუჭად იქცა. მისი სხეული ხის ნატეხივით იყო შეკუმშული, წონაში კლება არ შეუწყვეტია და დაკარგული მზერა, ფერმკრთალი და გამომეტყველების სახით, მთელი წუთის განმავლობაში რჩებოდა მიპყრობილი შორეული წერტილისკენ, მამის საფლავისკენ. იგი დაემსგავსა აჩრდილს, რომელსაც შეპყრობილი აქვს დავიწყების შეუძლებლობა. ვიგრძენი ის მომენტი, როცა ის დაეცემოდა და სასოწარკვეთილებაში ჩაიძირებოდა, გამოსავალი არ იყო. მისი შერყევა ვცადე, ველაპარაკე მის გამხნეებას. გასაოცარია, რომ როლები მთლიანად შეიცვალა: ეს იყო ქალიშვილი, რომელიც ანუგეშებდა დედას, უყვებოდა მას ისტორიებს, რათა მოემზადებინა იგი ქმრის გარეშე ცხოვრებისთვის და დაეხმარა მას დავიწყებაში. მე, უფროს ქალიშვილს, ჯერ არ გავხდი 15 წლის.

ვახშმის შემდეგ მე დავბრუნდი ბეწვის მწარმოებელში სამუშაოდ, რომ კიდევ რამდენიმე ცენტი გამომემუშავებინა. მე ვიყავი ის, ვინც ცდილობდა იმედის ალი შეენარჩუნებინა. მაგრამ ბოლოს დედაჩემმა, არ ვიცი, როგორ, ალბათ სასოწარკვეთის ძალით, ერთ ტირილსა და მეორეს შორის მთელი სამყარო აიტაცა მხრებზე და ნელ-ნელა დაუბრუნდა მკერავს, რამდენიმე ქვედაკაბა და ხალათი შეკერა. .

თავი მეათე - მშვენიერი ტუსა

იმავე წლის მაისში ჩემი პატარა ძმა დაავადდა წითელათი და მეც დავიჭირე, ბავშვობაში არ დაავადებულა. როცა საწოლში ვიწევი, გავიგე, რომ დედაჩემმა გააღო კარი. ვიღაცამ კარზე ზარი დარეკა. შემდეგ გავიგე ზიზისა და მიშელილოს ხმები. ვნერვიულობდი: აღრე არასოდეს წამიყვანეს დომოდოსოლაში მშობლების სანახავად და ახლა გამოჩნდნენ. ისინი დარჩნენ დაახლოებით ერთი კვირა, შემდეგ ცოტა იმედგაცრუებული წავიდნენ, რადგან იმედოვნებდნენ, რომ მათთან ერთად დავბრუნდებოდი სიცილიაში. ნოემბერში მოვიდა შავებით შემოსაზღვრული წერილი. დედა შეშფოთდა და ხელი აუკანკალდა როცა გახსნა. დავინახე მისი ტირილი: ზიზიმ გამოაცხადა ბაბუა ტურის გარდაცვალება. მათ ის გარდაცვლილი იპოვეს ბორდონაროს სოფლად 8 ნოემბერს. ის 87 წლის იყო. მომდევნო წელს იყო კიდევ ერთი კიდევ უფრო დიდი იმედგაცრუება, როდესაც შემთხვევით გამოკვლევებმა გამოიწვია სიკვდილის მიზეზი ყელში ცხვირსახოცით, რომელიც აღმოჩენილი იქნა ექსჰუმაციის დროს. დანაშაული ქალმა ძმასთან, სოფლად მეზობლებთან ერთად, პენსიის 11 000 ლირის მოპარვის მიზნით ჩაიდინა. მოგვიანებით მან 24 წელი მოიხადა ციხეში, ხოლო მან 12 წელი მოიხადა თანამონაწილეობისთვის.

მე განვაგრძე სევდა. ცოტა ფულით 5 კაცი ვერ გავუძლებდით. მისის ტილდმა მირჩია, გამეკეთებინა სამსახურიდან ყალბი სამსახურიდან გათავისუფლება, რათა დარეგისტრირება შემდეგ დასაქმების ოფისში. ხშირად დავდიოდი, რომ გადამემოწმებინა, იყო თუ არა რაიმე სამუშაო, მაგრამ იმედი ცოტა იყო. 53 წლის აპრილში გავიგე, რომ ქარხანაში რამდენიმე გოგო დაიქირავეს. მათ ეს არ სჭირდებოდათ, მათ მამებს უკვე სამსახური ჰქონდათ. ამიტომ პროტესტის ნიშნად ოფისში მივედი: სხვებზე მეტად მჭირდებოდა მუშაობა. მაისში საბოლოოდ შევედი ქარხანაში, სადაც მათ აწარმოეს ელასტიური ზოლები, ფეხსაცმლის თასები, ლენტები და მილები ელექტრო სადენებისთვის. შრომისმოყვარეობა ყოველკვირეული ცვლებით 6-13 და 13-21. შუალედებში მეც მივდიოდი ბენჯის მწარმოებელთან, რომ ხელფასი გამევლო და დედას შვება მიმეცა.

აგვისტო მოვიდა. არდადეგებზე კომარე გრაციას მოუწია სიცილიაში წასვლა მოხუც დედის მოსანახულებლად. მეც გადავწყვიტე წავსულიყავი ჩემს ქალიშვილ კატერინასთან ერთად. მატარებლით გავემგზავრეთ მილანში, შემდეგ რომში, სადაც ღამით მივედი. რამდენიმე საათი მოგვიწია სიცილიაში მატარებლის ლოდინი.

სადგურზე რამდენიმე თანასოფლელი ვიპოვეთ, მათ შორის ჯუჯა მსახიობი ნოვარიდან, სალვატორ ფურნარი და ჯარისკაცი, რომლის სახელიც არ მახსოვს. სანამ ქალბატონი გრაცია სკამზე ისვენებდა, მე და კატერინა სასეირნოდ დაგვპატიჟეს. პიაცა ედესდრაში წაგვიყვანეს მოტარელოს საჭმელად. ისეთი შეგრძნება მქონდა, თითქოს ისევ ვიწყებდი სიცოცხლეს.

ისედაც გადაჭედული მატარებლის ჩასვლისთანავე ქალბატონი გრაცია აჩქარდა ორი ჩანთით ასასვლელად. მატარებელი ბოლომდე არ გაჩერდა და ის ლიანდაგზე დაეცა. კატერინა, მე და მთელი ბრბო შევძახეთ მარადიულ მამასთან, როცა გამოვიყვანეთ სისხლჩაქცევებით სავსე, მაგრამ სასწაულებრივად ცოცხალი. მან უარი თქვა საავადმყოფოში გადაყვანაზე. ერთი საათის შემდეგ მატარებელი წავიდა. შუადღემდე მივედით Terme Vigliatore-ის სადგურზე, სადაც ავედით ავტობუსით, რომელმაც მიგვიყვანა ნოვარა სიცილიაში, ზიზისა და მიჩერილოს სტუმრები.

საპატიო სტუმრებად მიგვიღეს. იმ ღამეს სამივე საწოლში ვიყავით, მე და კატერინას თვალის ჩაკვრა არ გვეძინა. ქალბატონი გრაცია სავსე იყო ტკივილით. იმავე ღამეს იყო სიურპრიზი: რამდენიმე ახალგაზრდა კაცმა გიტარითა და ვიოლინოთი სერენადით დაგვიკრა, მაგრამ ძია მიკერილო, გაღიზიანებულმა, გაქცეულიყო.

კატერინას დედა თითქმის მთელ ღროს საწოლში ატარებდა. ათ დღეში მხოლოდ ორჯერ გამოვიდა მოხუც დედის მოსანახულებლად. დღის მეორე ნახევარში წავედი ჩემს კლასელებთან და მეგობრებთან ლაბორატორიიდან. ერთ დღეს მეც ვნახე სკოლელი, რომელიც ჩემთან ჩახუტებულად მოვიდა. ხელში ველოსიპედი ეჭირა და სასეირნოდ წაყვანა ვთხოვე. მაშინ ნოვარას არასოდეს ენახა გოგონა ველოსიპედზე. როგორც კი გაიგო, ზიზიმ დამიყვირა: "ბუ გახდი, ასეთ რამეებს ვერასოდეს წარმოვიდგენდი".

დომოდოსოლაში დაბრუნებულ ქალბატონ გრაციას გამოჯანმრთელება უჭირდა. ამ დაცემის შემდეგ ართროზის ტკივილმა მოიცვა. მხოლოდ მაშინ გაბედა, როცა ოჯახთან ერთად წავიდა რომელიმე წვეულებაზე, სადაც მეც ვიყავი მიწვეული.

დავბრუნდი სამუშაოდ ქარხანაში და ბეწვის მწარმოებელში, მაგრამ ახალი გამოცდილება მჭირდებოდა. ერთ დღეს, სან-ჟერვასიოსა და პროტასიოს სამრევლოში სტუმრობისას, დონ ჯუზეპე ბენეტი მომიახლოვდა, რომ რამდენიმე კითხვა დამესვა. მე მას ვანდობდი ყველა ჩემს მწუხარებას. მან გამხნევა და მითხრა:

„კვირას შუადღეს მოდი ორატორობაზე. იქ ნახავთ კათოლიკური აქციის პრეზიდენტს სინიორინა გერმანას, რომელიც გაგაცნობთ გოგოებს და მოგცემთ უამრავ კარგ რჩევას“. მაშინვე თავი მშვიდად აღმოვიჩინდი: ცოტა მორცხვებით დავიწყე მეგობრობა. მეშინოდა ლაპარაკის არ ცოდნის, მაგრამ ღვთის შეწევნით დავძლიე პირველი სირთულეები. სიამოვნებით ვკითხულობ ასოციაციის გაზეთს, რომელიც აღფრთოვანებული ვარ დამფუძნებელი არმიდა ბარელით: მისი წყალობით ჩემი ცხოვრება გაუმჯობესდა. როცა ქარხნის ცვლამ ამის საშუალება მისცა, დილის წირვაზე წავედი 7-ზე, სადაც შევხვდი დონ ბენეტს, რომელიც ჩემს სულიერ ხელმძღვანელად მივიჩნიე. კვირას შევთავაზე ერთი საათის გატარება ეკლესიის წინ არსებულ კარგ პრესასთან. მოგვიანებით მათ მიმიწვიეს ACLI-ს საბჭოში. ყველა იმ ვალდებულებით ვგრძნობდი თავს მნიშვნელოვანად და დასრულებულად.

ქარხანაში ჩემი კოლეგები დიდად თვლიდნენ, მაგრამ უხერხულობას არ ვგრძნობდი, ფაქტობრივად ვლოცულობდი მათთვის და გამოვძახე, როცა ცვლის დაწყებამდე ვულგარულად საუბრობდნენ.

თავი მეთერთმეტე - ფაიფურის სახე

ზაფხულის ერთ კვირას, გერმანიის კათოლიკური აქციის პრეზიდენტმა მოაწყო მოგზაურობა მთებში. დარჩენილი ცოტა ფულით შევძელი მოგზაურობის საფასურის გადახდა. ავტობუსით მივედით გოგლიოში, შემდეგ საბაგრო მანქანით ალპე დევროში და შემდეგ ფეხით კრამპიოლოსკენ. მე ჩავფიქრდი ყვავილებით დაფარული მთების სილამაზეზე: როდოდენდრონები, ბუტკოები, ველური ორქიდეები. მოცვი სადღესასწაულოდ. კაბინები ქვის სახურავით და ხის ფანჯრებით, რომელთა ფანჯრებიდან კაშკაშა წითელი და ვარდისფერი გერანიუმები ეკიდა. გერმანას ვკითხე სად მთავრდებოდა გზა. "როცა დავიღალეთ, შევჩერდებით შეფუთული ლანჩისტვის." დაახლოებით ღამის 13 საათზე გავჩერდით სუფთა წყლის დასალევად, რომელიც კლდიდან ხეობისკენ მიედინება. ჭამის, ლოცვისა და სიმღერის შემდეგ გავემგზავრეთ უკან დასაბრუნებლად. სიხარულისგან ვკანკალებდი: ასეთი ღამაზი დღე არასდროს გამიტარებია. სახლში დედაჩემს ყველაფერი მოვუყევი და დავინახე მისი ღიმილი.

დროდადრო მე ვიღებდი წერილს ნოვარა სიცილიელი მეგობრისგან: ის სთხოვდა მისთვის სამუშაოს პოვნა დომოდოსოლაში, რათა შევხვედროდით. ძალიან დაბნეული ვიყავი, მაგრამ ბედნიერი ვიყავი, რომ ვიღაც შემიყვარდა. ერთი ბიჭიც იყო დომოდოსოლიდან, მაგრამ მე არ მომეწონა: დილით ერთი შოთი გრაპას სვამდა და ლოყები ყოველთვის წითელი ჰქონდა.

დილის მედიტაციებმა მაჩვენა გზა მონასტრისკენ, მაგრამ ამავდროულად მომწონდა ბავშვები და ოჯახის შექმნის იდეა. ღვთის ნებას მივანდე თავი, კვირა დღის შუადღეს ორატორში ვატარებდი ყოველკვირეული კატეხიზმოს ვალდებულებების დაგეგმვაში ჩემს მეგობრებთან ერთად. რამდენიმე კვირა მეზობელი ქალაქების ორატორებში დავდიოდით. ავტობუსით მგზავრობა შემაწუხა, მაგრამ გამბედაობამ მცირე ტანჯვა დაძლია.

1954 წლის 1 მაისს ACLI-მ და ორატორმა მოაწყო მოგზაურობა: დილით პილიგრიმობა მადონა დი ოროპის საკურთხეველში და დღის მეორე ნახევარში საპატიო პასტორის აქცია ბიელაში. მე ვიყავი ერთ-ერთი პირველი, ვინც დავრეგისტრირდი ჩემს მეგობართან და მის ბოიფრენდთან, პიერინოსთან ერთად. ახალგაზრდებით სავსე 2 ავტობუსი წავიდა. მათ შორის მორცხვი ქერა ბიჭი, რომელიც უკვე სადღაც ვნახე. ის იყო: მუშა სამშენებლო კომპანიისგან, სადაც მივედი ბეწვის მყიდველების დასარეკად. პიერინომ გამაცნო: ის მისი ბიძაშვილი იყო. დღის განმავლობაში ის ჩემს მზერას არ ტოვებდა. სახლში რომ მივედი დედას ვუთხარი ამის შესახებ. მეორე სართულზე მდებარე ოთახის პატარა აივნის ქვეშ მეორე საღამოს დავინახე. "დედა, დედა, მოდი და ნახე: აი ის ბიჭი, რომელიც ბიელაში გავიცანი". და ის ნახევრად ღიმილით: "აშკარაა, რომ ის შენს თავს აწყობს". მეორე საღამოს მეზობელთან გასვლისას ჩემს წინ დამხვდა. მან მორცხვად მკითხა, შეიძლებოდა თუ არა ჩვენთან მოსვლა. ცოტა გაურკვეველად დავთანხმდი. ყინული დავამტვრიეთ ამა და ამაზე საუბრით. მას შემდეგ, რაც ქარხანაში შუადღის ცვლა დასრულდა, მან სახლში გამყვა. ერთ საღამოს ავიყვანე, რომ დედასთან გამაცნო, რომელმაც ძალიან კარგად მიიღო. თავისუფალ დროს ესწრებოდა ორატორობას. შემდეგ ბიჭები და გოგოები დაშორდნენ, მხოლოდ შეხვედრის ბოლოს შეძლეს შეხვედრა. ჩვენ ასევე ვესწრებოდით ACLI-ს შეხვედრებს.

დედამ, მიუხედავად იმისა, რომ ჩამოვიდა სიცილიიდან, სადაც ორი ბიჭი, რომლებსაც ერთმანეთი უყვარდათ, მარტო ვერ გავიდნენ, თავდაჯერებულობა მოგვცა და დავიწყეთ მშვიდობიანი

მოგზაურობა. გიუზემ მითხრა, რომ მამაჩემი გაიცნო: ფულის საშოვნელად, რადგან 4 შვილი იყო და მხოლოდ მამა მუშაობდა, ბავშვობაში რაღაც საქმეებს ასრულებდა ყაზარმის ფინანსისტებისთვის სახლიდან რამდენიმე ნაბიჯში. ხანდახან მათ ფეხსაცმელებს მამაჩემს მოჰქონდა შესაკეთებლად. სიამოვნებით ვუსმენდი.

მან კიდევ რაღაც მითხრა: როდესაც 1950 წლის 16 სექტემბერს რომში გავიარე დომოდოსოლაში მისასვლელად, ვირტუალურად შევხვდით ერთმანეთს. გიუზი, როგორც მე მას დღესაც ვეძახი, წმინდა წლისთვის ველოსიპედით იყო ჩამოსული. სათავგადასავლო მოგზაურობა: მან დატოვა დომოდოსოლა ხეობის მღვდელთან ერთად, რომელიც სწრაფად დაფრინავდა მთის ჩექმებით. თითქმის შეუძლებელი იყო მისი გაყოლა. ის მხოლოდ მაშინ გაჩერდა, როცა რაღაც ბოსტანი დაინახა სალათის მოსატანად. მოგზაურობის ნახევარი გიუზი მარტო დარჩა. გზად მან იპოვა ქუჩის გამყიდველი ძველი ველოსიპედით, რომელიც დატვირთული იყო გასაყიდად. ისინი ერთმანეთს რომამდე აწარმოებდნენ.

ავვისტო მოვიდა. ქარხანა არდადეგების გამო იხურებოდა და გადავწყვიტე წავსულიყავი და ვესტუმრე ჩემს დას როზას, რომელიც გამოჯანმრთელდა მთებში, მერგოზოს ტბაზე. მონაზვნებს, რომლებიც სახლს მართავდნენ, ვთხოვე რამდენიმე დღით დარჩენა. ეს იდეა ახლახან ავხსენი გიუზე. სახლში სხვა გოგოებიც იყვნენ დასასვენებლად. მათ შორის არის მონაზონის ლამაზმანი დისშვილი. 15 დილას, ღვთისმშობლის მიძინების დღესასწაულზე, წირვის შემდეგ თავის ოთახში დაგვიბარა სავარჯიშოდ. სახეები სხვადასხვა კრემებით, ტუშითა და ტუჩსაცხებით გვივსო: ცვილის ქანდაკებებს ვგავდით. ლანჩზე მონაზონმა დეიღამ თავის დისშვილს დაურეკა: აზრი არ ჰქონდა, რომ ასე გვექცეოდა.

ნაშუადღევს, ფანჯრიდან ტბას რომ ვუყურებდი, დავინახე, რომ გიუზი ამოვიდა. არ მინდოდა იმ ფაიფურის სახით დამენახა.

კარებთან რომ დამინახა, კინაღამ ვერ მიცნო. ბოდიში მოვუხადე და ავუხსენი, რომ ეს იყო ექსპერიმენტი და სხვა გოგოებიც გარდაიქმნენ. შუადღისას სახლის ბაღში ვისეირნეთ. სადამოსკენ მომესალმა: „მალე გნახავ, დომოდოსოლაში, ოღონდ ისეთი სუფთა და სუფთა სახით, როგორც ადრე“.

თავი მეთორმეტე - იისფერი

ორკვირიანი არდადეგების დასრულების შემდეგ დავბრუნდი სამუშაოდ ქარხანაში ცვლაში 13:00 საათიდან საღამოს 21:00 საათამდე, სანამ ბობინებს ვუყრიდი მანქანების ღერძს, ვფიქრობდი ჯუზეზე, მაგრამ ამავედროულად არა. მისი ნახვის დიდი სურვილი აქვთ. საღამოს 9 საათზე სირენა გაისმა და გულმა სწრაფად დამიწყო ცემა. საქალაქო ბეჭედი რომ დავადე, ჭიშკრის გასასვლელთან ნახევრად სიბნელეში ველოსიპედი დავინახე. ეს ნამდვილად ის იყო: ჩემკენ მოვიდა, მორცხვად შეხედა ჩემს სახეს და მითხრა: „ძალიან უბრალო მომწონხარ“. ველოსიპედის ტუბზე დამასვა და სახლში წამიყვანა. ჩვენ გავცვალეთ უბრალო დამის მშვიდობის მისალმება. ეს ხდებოდა თითქმის ყოველდღე. კვირა დღის მეორე ნახევარში რამდენიმე ველოსიპედით გავისეირნეთ ახლომდებარე სოფლებში. ერთ დღესაც წამიყვანა თავის სახლში, რომ გამაცნო მამა და დედა, ორი და და ძმა. ნელ-ნელა მეგობრად გამაცნო ბიძა-ბიძაშვილებიც.

როცა დედაჩემმა აივნებიდან დაგვინახა, სახლში ავიდეთ. სანამ ის ამ ბიჭს უყვარდა, მე ძალიან გაურკვეველი ვიყავი. 8 დეკემბერს, უბიწობის დღეს, ჩემი სახელის დღეს, კარზე ზარი გაისმა. ეს იყო მეყვავილე, რომელმაც წითელი მიხაკების თაიგული მომცა. "დედა, გიუსმა გამომიგზავნა საუკეთესო სურვილები!". რა იმედგაცრუება დამრჩა, როცა ჩანაწერი გავხსენი: ის კი არა, 14 წლის ბიჭი იყო, რომელიც შემთხვევით გავიცანი. ხელმოწერით ეწერა "მიყვარხარ". ალბათ ეგონა, რომ მისი ასაკის ვიყავი.

შობის ღამეს ჯუზი გამოჩნდა შოკოლადებით სავსე დიდი ფერადი ვაზით და მისალოცი ბარათით. მადლობა გადავუხადე და ერთად წავედით შუადამის წირვაზე. სახლში დაბრუნებულმა მითხრა: "ხვალ ოჯახთან ერთად უნდა წავიდე ნათესავებთან სადილზე. ბოქსინგ დეიზე ისევ გნახავო". 26 დილას დედაჩემს ვუთხარი, იმ ბიჭთან აღარ გავდივარ, ვაზას ვუბრუნებ, ვალდებულებები არ მინდა-მეთქი. ის კი მკაცრი მზერით: „გიჟი ხარ, შეგეძლო ამის გაკეთება, შოკოლადები რომ არ გეჭამა“.

მომდევნო დღეებში გიუზი ჩვეულებისამებრ მოვიდა ჩემი წასაყვანად სამსახურიდან. ფეხით ან ველოსიპედის მიღზე გზის მონაკვეთზე თითქმის არ მილაპარაკია. 1955 წლის ახალ წელს მივედი მესა. ისიც იქ იყო და ბოლოს სახლში გამყვა. კარებთან მითხრა: „შეიძლება ვიცოდე, რა გაქვს ჩაფიქრებული, რომ ასე ვიტანჯები?“ და თვალზე ცრემლი მოადგა. იმ ჩალამ აქლემს ზურგი გაუტეხა და მე გავუღიმე. მან მაკოცა და მითხრა: "დღეს შუადღისას მე წამოგიყვან, რომ წახვიდე საღამოს მთაზე კალვარიოში. საღამოს შემდეგ ფილმის ჩვენება ACLI კლუბში." დავთანხმდი და დავემშვიდობეთ. სახლში შევატყობინე და დედაჩემმა გახარებულმა მითხრა: ასეთი კარგი ბიჭი აღარ იპოვეო.

საღამოს 2 საათზე გავემგზავრეთ გოლგოთაში, ჯორების ტრასით, Via Crucis-ის სამლოცველოებით. როგორც კი მივედით საკურთხეველთან, ვიმღერეთ სადღესასწაულო და კურთხევის შემდეგ კლუბში წავედით. ფილმის სათაური არ მახსოვს, მაგრამ ძალიან მოსაწყენი იყო, ამიტომ შემომთავაზა ისევ ქალაქში დავბრუნებულიყავით კინოთეატრ კატენაში, სადაც მოვახერხეთ უკეთესი ფილმით ტკობა, სახელად „ვიოლეტა“.

აპრილში, ვიგეცოს ხეობაში და ცენტოვალის გავლით მატარებლით ვიმოგზაურეთ, მშობლებთან ერთად წავედით ლოკარნოში ყვავილების ფესტივალზე. ჯუზეს ნათლია გავიცანით, რომელმაც „შეყვარებული“ გამაცნო. ხელები ჯიბეებში ჩაიწყო, საფულედან 10 შვეიცარული ფრანკი ამოიღო, გიუზეს გადასცა და

უთხრა: "კარგად, როდის გათხოვდები?". ერთმანეთს გადავხედეთ, ამაზე არასდროს გვისაუბრია.

მომდევნო დღეებში დავიწყეთ ქორწინების იდეა. ამაზე სახლშიც კი ვისაუბრეთ. დედა ბედნიერი იყო, მაგრამ ამავედროულად მცირე ფინანსური შესაძლებლობები ჰქონდა. ნელ-ნელა ვიყიდეთ რამდენიმე ფურცელი და საცვლები. განსაკუთრებული საჭიროებები არ გვქონდა. წავედით პატარა, მოკრძალებული ბინის მოსაძებნად. ჩვენ ის ვიპოვეთ ძველ მოტას რაიონში და ამიტომ დავნიშნეთ ქორწილის დღე: ორშაბათი 19 სექტემბერი. დედაჩემთან ერთად წავედი პანზარასას ქსოვილის მაღაზიაში, რომ საქორწილო კაბის მაქმანი მეყიდა და ქალბატონ ტილდეს, ბეწვის მწარმოებელს მივუტანე, რომელიც ყოველთვის მპირდებოდა, რომ მას სიყვარულით გავაკეთებდი.

მერიაში დედაჩემს ქორწინების აკრძალვაზე ხელი უნდა მოეწერა, რადგან ჯერ კიდევ არასრულწლოვანი ვიყავი. გიუზის მშობლებიც ბედნიერები იყვნენ. სამრევლოში მონსინიორ პელანდამ გვითხრა გამამხნეველელი მშვენიერი სიტყვები: "ყოველთვის იყავით თავმდაბალი, დიდი რწმენით, რათა გაუმკლავდეთ სიხარულსა და მწუხარებას, რომელსაც ცხოვრება გვტოვებს. მე მოგცემთ საშუალებას, იპოვნოთ წითელი მორბენალი ნავის გასწვრივ".

ჩვეულებისამებრ უნდა შეგვემზადა იმ ნათესავებისა და მეგობრების სია, რომლებისთვისაც ულუფებს გადაიტანდნენ. ძალიან ცოტა სტუმარი. გიუზის დედამ თქვა: "თითო ოჯახზე ორი". ნელ-ნელა მივალწიეთ 35 კაცს. მოწმეები აირჩიეს: ჯუზეს ბიძა კარმელო და ჩემთვის პიერინო, ჩვენი შეხვედრის არქიტექტორი. ქორწილამდე ერთი კვირით ადრე მამაკაცის ორატორიამ დონ ჯუზეპე ბრიაკას ხელმძღვანელობით წვეულება მოამზადა. ოსტატმა ფურიგამ დაფაზე დახატა მისალმების სურათი და შექმნა გრაგნილი მეგობრების სიით. საკონდიტრო ნაწარმით და სასმელებით დაფარული სუფრაც იდგა. ასეთი წვეულება ორატორში არასდროს ყოფილა. წმინდა გერვასიოსა და პროტასიოს კოლეგიური ეკლესია გარემონტდა და ტროტუარი სავსე

იყო ნანგრევებითა და ქვებით, მაგრამ ზოგიერთმა მსურველმა ქალმა ყველაფერი გააკეთა მის გასასუფთავებლად ჯუშეპესა და კონცეტას პატივსაცემად.

16 სექტემბერს, ზიზი და მიჩერილო ჩამოვიდნენ, გადავიდნენ, რადგან კონჩეტინა დაქორწინდა და მას უნდა გაჰყოლოდა იგი სამსხვერპლომდე, დაიკავა მამის ადგილი, რომელიც იქ აღარ იყო.

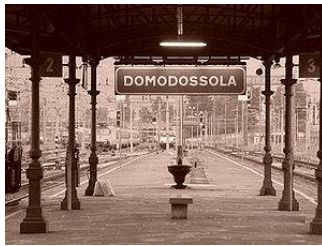
ამასობაში რამდენიმე პატარა საჩუქარი მოვიდა: ყავის ქვაბი, ყავის საფქვაკი, როსოლიოს ჭიქები, თეფშების ნაკრები და დანაჩანგალი ნათესავებისა და მეგობრებისგან, რომლებმაც მიიღეს კეთილგანწყობა, სამზარეულოს ნაკრები პიერინოსა და მისი ბიძებისგან. ქალთა კათოლიკურმა აქციამ მოგვცა საწოლის ნახატი წმინდა ოჯახთან ერთად, თანაშემწე დონ ბენეტის მშვენიერი მწვანე ყვავილების ვაზა ვერცხლის დეკორაციებით.

წინა ღამე გრძელი იყო. მე ვფიქრობდი დედაჩემზე, რომელიც დარჩა სამი მცირეწლოვანი შვილით და მცირე რესურსებით. „მცირე რწმენა გაქვს, ორატორულმა სკოლამ ხომ არ გასწავლა, რომ ცხოვრებაში ყოველთვის არის პროვიდენცია?“ – ვუთხარი ჩემს თავს. ორშაბათს 19 შვილზე ავდექი. ქალბატონი ტილდი მაქმანიანი კაბით ჩამოვიდა. ჩამაცვა და მილანში ნაყიდი ფარდა გაისწორა. დილის 9 საათზე ტაქსი მოვიდა, რომ ეკლესიაში წამეყვანა. დაბნეული დამხვდა, ხალხის ზღვა მიყურებდა. გიუზი უკვე საკურთხეველთან მელოდა ფორთოხლის ყვავილების თაიგულით, მისი და როზას თანხლებით, რადგან დედა ოლიმპია ზედმეტად აღელვებული იქნებოდა პირველი შვილის გათხოვებით. წითელ მორბენალზე ბიძია მიჩერილოს თანხლებით შევუერთდი.

დაიწყო მასა. მონსინიორ პელანდაც ემოციური იყო. მახსოვს გამამხნეველელი ქადაგება, ბეჭდების კურთხევა, სიცოცხლის ერთგულების დაპირება და, ცერემონიის ბოლოს, ხელმოწერები. გამოსვლისას პიერინოს დედამ, რომელიც იმ მომენტში ჩემი მამიდაც გახდა, მკერდზე კათოლიკური მოქმედების ქალების სამკერდე ნიშანი დამადო.

თავი მეცამეტე - ახალი ცხოვრება

როგორც კი ზეიმი ეკლესიაში დასრულდა, გამაგრილებელი სასმელები მოჰყვა Grandazzi ბარში via Castellazzo-ში. ერთ კოცნასა და მეორე კოცნას შორის სტუმრებთან ერთად აპერიტივი გვექონდა პიცით და ნამცხვრებით. განსაკუთრებული მისაღმება და კოცნა მეუღლებს ოლიმპიას და არმანდოს, რომლებიც დედასთან ერთად წავიდნენ ჩემოდნის ასაღებად, შემდეგ კი სადგურისკენ გაიქცნენ, რათა თავლობის თვისთვის 12.15 მატარებელი დაეჭირათ.

დედა თვალებს ტიროდა. კუპეში შევედით. სადგურის ოსტატმა სასტვენით გამოაცხადა გამგზავრება, მე და ჯუზეპე კი ფანჯრიდან გადავიხარეთ ბოლო გამოსამშვიდობებლად. ჩვენი ცხოვრების თავგადასავალი დაიწყო.

როგორც კი ჩავედით ფლორენციაში, გავემართეთ სასტუმროსკენ, რომელიც მითითებული იყო ბეწვის მწარმოებელმა ქალბატონმა ტილდმა. მდიდრული შესასვლელთან მუსიკა დაგვხვდა, შემდეგ ბატლერმა მესამე სართულის ოთახში შეგვიყვანა. ჩვენთვის ყველაფერი ახალი იყო, ორადგილიან საწოლში ძილიც კი.

პირველ დღეს ქალაქს ვესტუმრეთ, მეორე დღეს მიქელანჯელოს პიაცალეზე წავედით, სადაც მთელი ფლორენციის ადფრთოვანება შეგეძლო. ჩვენ გადავიღეთ რამდენიმე ფოტო: გიუზის კამერას შეეძლო გადაეღო რვა შავ-თეთრი ფოტო ფილმის რულონით.

მესამე დღეს გამგზავრება რომში. სასტუმრო უფრო მოკრძალებული იყო, რადგან მსხვერპლშეწირვით დაზოგილი ფული საკმარისი უნდა ყოფილიყო. ორიოდ დღით გავჩერდით ოთხი ბაზილიკის მოსანახულებლად, რომლებიც გიზეპე ნახა

წმინდა წელს და ტრევის შადრევანი. ჩვენ ასევე დავბრუნდით ედრას შადრევანში, 53 წლის ცნობილი ღამის შემდეგ, როდესაც სინიორა გრაცია მატარებლის ქვეშ ჩავარდა.

სიცილიაში წასვლის დრო დადგა. ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ მატარებელი ჩავიდა კალაბრიაში და ბოლოს სიცილია ჩანდა ვილა სან ჯოვანიდან. ჯიუზმა ტკბებოდა ეს მომენტები: მატარებელი საბორნეზე იტვირთებოდა, მადონინა მადლა, მესინას პორტის შესასვლელთან.

სადგურზე გველოდნენ ძია კარმელო, დედის ძმა, მეუღლესთან გაეტანასთან და ქალიშვილებთან როზეტა და ანტონიეტასთან ერთად.

ორი უფლისწულივით მიგვიღეს. ორი დღე დავრჩით მესინაში: ტაძრის საათი, რომელიც ბავშვობაში ვნახე, მადონა დი მონტალტო და სხვა ძალიან ლამაზი მოედნები.

იმ სახლში მხოლოდ ერთი ნაკლი იყო: სადილის დროს ბიძები და ბიძაშვილები იცვამდნენ და სუფრასთან დაჯდომის მაგივრად ამბობდნენ: "მოდით, ზღვისპირას გავისეირნოთ". მე და ჯუზე თავდავიწყებული გამოვედით გარეთ გაწბილებული გრძნობით. დაახლოებით ღამის 23 საათზე დავბრუნდით სახლში და დეიდამ საჭმლის მომზადება დაიწყო. ერთ ღამეს მან ლოკოკინები ნაჭუჭში ჩაყარა სოუსში, მაგრამ მთავარი სიყვარულია და არა ჩვევები.

მესამე დღეს რამდენიმე ტირილით დაგვაცოლეს მატარებელში. ბიძია მიჩერილო ტერმე ვიგლიატორეს სადგურზე იყო ტაქსის მძღოლთან ერთად ნოვარაში მისასვლელად. სოფელში გველოდნენ ზიზი, დეიდა მარიჩია და დეიდა პეპინა. მართლაც თითქოს დომოდოსოლას მთავრები მოდიოდნენ.

მეორე დღეს ჩვენ წავედით ბადიავეკიაში, რათა მოვინახულოთ ჩვენი ბებია კონცეტა და მამის ბიძები, დები და ძმები. ბებიაჩემის თამბაქოს მაღაზიის პატარა მოედანზე შეკრებილი იყო სოფლის ბევრი მკვიდრი, რომლებიც ბავშვობაში მიცნობდნენ და სხვებს ეძახდნენ: "კონცეტინა ქმართან ერთად მოვიდა!"

კოცნა, ჩახუტება, წითელი სახეები. სიზმარივით მომეჩვენა. ზუსტად ხუთი წელი გავიდა რაც ქვეყნიდან წამოვედი.

ორი დღის შემდეგ ტაქსის მძღოლი "Cauzi i Lupu" ახლდა ტაორმინაში. შუადღისას რესტორანში მიგვიყვანა, სადაც თეთრი ხელთათმანებით მოგვართვეს. მე და ჯუზემ ერთმანეთს გადავხედეთ, რომ გვეთქვა: "საკმარისი ფული გვექნება?". ტაორმინას და შემდეგ კასტელმოლას წვიმის ქვეშ ვესტუმრეთ, სადამოსკენ დაღლილები, მაგრამ კმაყოფილი დავბრუნდით ნოვარაში.

მეორე დღეს უკვე დომოდოსოლაში დაბრუნების დრო იყო. ახალი ცხოვრების ვალდებულებები გველოდა.

თავი მეთოთხმეტე - ჩვენი პირველი ბუდეები

მიუხედავად იმისა, რომ 50-53 წლებში დომოდოსოლაში უკვე გავემგზავრე, თითქოს პირველად წავსულიყავი: ახალი ცხოვრებისკენ მივდიოდი, როგორც წყვილი.

როგორც კი დავასრულეთ მატარებელში ასვლა საბორნე ნავში, ავედით ტერასაზე, რათა დავინახოთ პორტის მადონინა და სიცილია ნელ-ნელა მოშორებით.

აცრემლებული დავბრუნდით ეტლში, ხის სკამებზე ვისხედით. მაშინ ბუჩქები არ იყო.

როცა ღამე დადგა, კისერზე ჩამოკიდებული დავიწყეთ ძილი. დროდადრო ვდგებოდით, რომ ფანჯარაში გვეხედა. მნიშვნელოვან სადგურებზე სადგურის მესვეურმა ხმამალა გამოაცხადა ქალაქის სახელი. ნეაპოლში ტროტუარებზე პიცას ყიდდნენ „გუალიონები“. ეშმაკურად აიღეს ფული ჯერ მოგზაურებისგან, მერე მატარებელი წავიდა და მათ ფული და პიცა დარჩნენ.

ნელ-ნელა მივუახლოვდით მილანს. დომოდოსოლასკენ მიმავალ მატარებელში კვლავ ვიგრძენი ის ემოცია, რომელიც პირველად განვიცადე 5 წლის წინ: ტბა მაგგიორი, ოსოლას მთები, ქვის სახურავები. ამჯერად ჩემს მეუღლესთან, გიუსთან ერთად. დაახლოებით შუადღისას მივადწიეთ დანიშნულების ადგილს.

ჯუზე არმანდოს დედა და მამა გველოდნენ. ზეიმი იყო: ზარების დარეკვა რომ შეეძლოთ.

სწრაფი სადილი დედა ოლიმპიასთან და შემდეგ ჩვენს ახალ საბავშვო ბაღში მოტას რაიონში დასასვენებლად. მეორე დღეს ქარხანაში მუშაობა განვაახლე და გიუზი სამშენებლო მოედანზე დაბრუნდა.

ჩემი ფიქრები დედაჩემზე იყო ჩემი მხარდაჭერის ნაკლებობის გამო, მაგრამ ჩემმა სულიერმა დირექტორმა დონ ბენეტიმ

წახალისა ლოცვა და დამარწმუნა, რომ ბევრ ადამიანს უყვარდა იგი. ხანდახან მე და ჯუზე მივდიოდით მის სახლში ლანჩზე და ის სიამოვნებდა. ამასობაში ჩემმა ერთ-ერთმა დამ იპოვა სამსახური, რომელიც ახალ დახმარებას უწევდა ოჯახს.

ცოტა ხნის შემდეგ დედას, დედა ოლიმპიას და მამა არმანდოს გამოვაცხადეთ, რომ ივლისში ბებია-ბაბუა გახდებოდნენ.

ორსულობის დისკომფორტის შეგრძნება დამეწყო, მაგრამ სამსახური მეძახდა. მაშინ მუშები ისე არ იყვნენ დაცული, როგორც ახლა. ჯუზემ მოახერხა უკეთესი სამუშაოს პოვნა, ვიდრე გარე სამშენებლო მოედანზე: პატარა ქარხანა, რომელიც ამზადებდა ხის ნივთებს, როგორიცაა ლულის საცობები, ხელსაწყოები მატყლის ჩონჩხების გასახსნელად და ასევე "პაუნგი" (ხის დაწნული ტოტები). მენუთე თვეში დავიწყეთ მაღაზიების მონახულება მომავალი ახალშობილისთვის ეტლის მოსაძებნად. სიგანე ყოველთვის უფრო დიდი იყო, ვიდრე შესასვლელი კარი და ჩვენ უნდა გადაგვეწვიტა სახლი გადაგვეტანა.

მაშინ უწყებები არ იყო, დადიოდი და აქეთ-იქით იკითხავდი. პროვიდენსმა გვაიძულებს ვიპოვოთ ბინა სახლის მეორე სართულზე via Scapaccino-ში, ბენჯის მწარმოებლის სახელოსნოს მახლობლად.

მოკლე დროში მოვაწყეთ გადაადგილება. ქალაქის ცენტრში აღარ ვიყავით, მაგრამ არც ისე შორს, ჩემს სამუშაო ადგილთან უფრო ახლოს.

თვიური ქირა 8000 ლირა იყო, რაც ჩვენი მწირი ხელფასისთვის იყო, მაგრამ ბინა მისასალმებელი და ნათელი იყო. ეზოში ასევე შეგვეძლო გვექონოდა რამდენიმე კვადრატული მეტრი მიწა, სადაც შემეძლო გამეზარდა არომატული ბალახები და ყვავილები, ჩემი გატაცება.

როგორც კი გასაღები მივიღეთ, ოთახები გავასუფთავეთ და სამზარეულოში მშვენიერი ფარდები ჩავიცვით მაქმანებითა და მაქმანებიანი ფარდებით. გადაადგილების დასრულების შემდეგ

ცხოვრება ჩვეულებრივად გაგრძელდა. ჩემი მუცელი სულ უფრო შესამჩნევი ხდებოდა. ერთ დღეს კოლეგამ მკითხა, როდის ვიქნებოდი სახლში დეკრეტულ შვებულებაში და მირჩია გინეკოლოგთან მისვლა. ამიტომ პირადად დავნიშნე. ექიმმა კინალამ გამასაყვედურა ძალიან დიდხანს ლოდინის გამო: „მეექვსე თვის შემდეგ ვერ იმუშავებ და უკვე მეშვიდე თვეში ხარ: გარისკე“. მეორე დღეს საბუთი ოფისში მივიტანე და თანამშრომელმაც კი თქვა, რომ გულუბრყვილო ვარ.

ამასობაში ლაიეტი მოვამზადე სვიტერების, მაისურების, ფეხსაცმლისა და საფენების ქსოვით, რომელიც დედაჩემმა მომცა.

ასევე წავედით ეტლის საყიდლად, რომელიც ჩემს მიერ ნაქარგი ნეიტრალურ ფერებში მოქარგული ფურცლებით მოვამზადე, არ ვიცოდი, ბიჭი იყო თუ გოგო. ბოლოს, 2 ივლისის საღამოს წყალი გამიფუჭდა და უკვე ჩალაგებული ჩემოდნებით ფეხით წავედით საავადმყოფოში. გინეკოლოგმა, რომელმაც გამსინჯა, უთხრა გიუსს, რომ მას შეეძლო სახლში წასვლა. შრომა ახლახან დაიწყო და დაახლოებით 20 საათი დასჭირდა. მეორე დღეს დაბრუნდა სამშობიაროში, როცა მე ჯერ კიდევ სამშობიარო ოთახში ველოდებოდი.

რატაც მომენტში ბიჭი დაიბადა და ექთანი წავიდა ბავშვის მამის სათქმელად, რომელიც კინალამ გრძნობდა ავად. ერთი საათის შემდეგ მან შეძლო ჩვენი პირველი შვილის ჩახუტება, რომელსაც ბაბუავით არმანდო ერქვა. რამდენიმე საათის შემდეგ ბებია-ბაბუა, ბიძა და ბიძაშვილებიც შეატყობინეს. როგორც ჩანს, ის პირველი ბავშვი იყო მთელ მსოფლიოში.

თავი მეთხუთმეტე - მადლობა ღმერთს...

სამშობიაროში ექთნებმა ეს ხორცი და სისხლი არსება ჩემს საწოლში მიიყვანეს დაბადებიდან რამდენიმე საათის შემდეგ. მკერდზე დამადეს. გარდა ქსოვილის თოჯინისა, რომელიც ზიზიმ ბავშვობაში გამიკეთა.

საავადმყოფოში ყოფნის შემდეგ ერთი კვირა იყო. სახლში დაბრუნებამდე საავადმყოფოს ეკლესიაში წავედით "განწმენდისთვის", მღვდლის კურთხევით.

პალატაში ყველაფერი მზად იყო სახლში წასასვლელად, მაგრამ ჩემი თავი ტრიალს იწყებდა. ბებიასქალმა გამომცადა სიცხე: 39. მე და ჩემმა თოჯინამ კიდევ ორი დღე მოგვიწია. ბოლოს ხუთშაბათს 12-ს, თითქმის გამოჯანმრთელებულები, სახლში დავბრუნდით. 15 კვირას არმანდო ახალ ინვალიდის ეტლში წაიყვანეს ნათლობის აგარაკზე მამამისთან ჯუზეპესთან, მეგობარ მარიუცასთან ერთად ნათლია და ნათლია ბასილიო, ორატორის მეგობარი. ღონისძიებაზე დასწრების სიხარული არ მქონია, რადგან ცრურწმენის გამო უფროსებმა სახლში დარჩენა გვირჩიეს. მცირე გამაგრილებელი სასმელის მომზადებით დავკმაყოფილდი.

სამეულის ცხოვრება განსხვავებული იყო, მაგრამ მე საკმაოდ კარგად ვხვდებოდი. ბევრი რძე მქონდა, ბავშვი იზრდებოდა და ყოველკვირეულად მივყავდი საბავშვო ბაღში შესამოწმებლად.

სამწუხაროდ, ორი თვის ბოლოს დავბრუნდი სამუშაოდ ქარხანაში. მაშინ ბაგა-ბალები არ იყო. ბებიები შეთანხმდნენ, რომ მასზე თითო კვირა ეზრუნათ.

ექვსი საათის ცვლაში რომ ვმუშაობდი, გიუზი სამსახურში წასვლის წინ ბანთავდა და დანიშნულების ადგილამდე მიჰყავდა. უგონო მდგომარეობაში ეს ბავშვი იტანჯებოდა და მეც მასთან ერთად ვტიროდი.

სამწუხაროდ სამსახურიდან ვერ დავტოვე. ნელ-ნელა, რწმენით განვაგრძეთ მოგზაურობა სამიანად: პირველი კვება, პირველი ნაბიჯები მშვენიერი რამ იყო. საბავშვო ბაღის პირველ დღეს გიუზმა საბოლოოდ იპოვა უკეთესი ანაზღაურებადი სამუშაო. ორიოდ წელი დაწყებით სკოლაში დამლაგებელი იყო, შემდეგ მუნიციპალიტეტში გამოიძახეს მომრიგებლის თანამდებობაზე.

ამან შექმნა შესაძლებლობა, დავტოვო ჩემი სამსახური ქარხანაში და მივუძღვნა თავი ბავშვს, სანამ ველოდებოდი, რომ მას პატარა ძმა ვაჩუქებდი. 1962 წლის 17 აგვისტოს გაგვიხარდა მეორე შვილის დაბადება. ლუჩიანო ღია ფერის იყო ქერა თმით, არმანდოს საპირისპიროდ. ზღაპარი. 26 კვირას იგი მოინათლა მამასთან, ჯუზესთან, ნათლიასთან, ბიძაშვილთან, მარიუჩიასთან და ნათლია ანტონიოთან, ჯუზეს ძმასთან ერთად. ამჯერადაც სახლში მომიწია დარჩენა. როგორც კი დეკრეტული შვებულება დამთავრდა, სამსახური დავტოვე, რათა ჩემი ორი ლამაზი შვილისადმი მიძღვნა.

1962 წლის 1 ოქტომბერს არმანდომ პირველ კლასში დაიწყო თავისი ლურჯი წინსაფარი და სკოლის ჩანთა მხარზე. ეს რამდენიმე ცრემლით მასწავლებელ ლეოპარდის მივანდეთ.

იმავ პერიოდში დომოდოსოლას მერმა დაიბარა გიუსე და შესთავაზა საცხოვრებელი ქალაქის შენობის მეორე სართულზე, რომელიც ვაკანტური დარჩა მუნიციპალური მესინჯერის პენსიაზე გასვლისას. რამდენიმე დღეში მოვაწყვეთ გადაადგილება. ცენტრში ყველანაირი კეთილმოწყობა გვექონდა. სადამოს, როცა დიდი კარი დაიხურა, ქალაქის მმართველები ვიყავით. აქციებს მერიის აივნიდან კომფორტულად ვადევნებდით ყურებას. ჩვენი ფანჯრებიდან ვხედავდით საუკუნოვანი ტრადიციის მქონე ბაზრის ნაწილს.

ამასობაში ლუჩიანო პირველ ნაბიჯებს დგამდა: მუნიციპალიტეტის თანამშრომლების თილისმა გახდა.

გიუზის ხელფასის შესავსებად სამუშაოს გამოგონება მინდოდა. მეგობრებისთვის ფანჯრების, საწოლებისა და ბალიშების ჩაცმა დავიწყე. გავრცელდა სიტყვა და ასე გავხდი "ფარდის ქალბატონი".

თავისუფალ დროს გიუზემ ხაზების აწყობის მომზადება ისწავლა და, მადლობა ღმერთს, უფრო კომფორტული ცხოვრებით გაგვეტარებინა.

1968 წლის 1 ოქტომბერს ლუჩიანომ ასევე დაიწყო სკოლა მასწავლებელ ლუიზა სერთან.

დრო სწრაფად გავიდა. ზაფხულში კემპინგის კარავთან ერთად ვისვენებდით იტალიაში. ზოგჯერ მთელი გზა სიცილიაში, ჩემს მშობლიურ ქალაქში.

73 წლის ივლისში ვალ-დ'აოსტაში ვბანაკობდით და ორსულობის პირველი სიმპტომები დამეწყო. 1974 წლის 16 თებერვალს, პატარა და დანიელა მივიდა არმანდოსთან, რომელიც თითქმის თვრამეტი წლის იყო და ლუჩიანოსთვის, რომელიც თორმეტი წლის იყო. ეს იყო კარნავალის პერიოდი და ხალხს, ვინც მერიის კარზე ვარდისფერ ლენტს უყურებდა, ეს ხუმრობა ეგონათ. მრევლის მღვდელმა გვირჩია, აღდგომის დამეს ნათლობა აღგვენიშნა, ნათლია ჩვენი მეგობარი ჯიანა, ნათლია კი ჩვენი ბიძა ბენიტო.

გარდა ცრურწმენებისა, ამჯერად მეც მივიღე მონაწილეობა 13 აპრილის დამეს ღონისძიებაში. მეორე დღეს ორატორიაში მიღებაზე ასე სტუმარი იყო.

დანიელაც გაიზარდა და ჩვენ უკვე მოხუცები ვართ. ჩვენმა სამმა შვილმა გვაჩუქა 7 შვილიშვილი: სტეფანო, ვირჯინია, გრეტა, ლორენცო, რებეკა, ლეტიცია და მატეო.

ამბავი მთავრდება. 2015 წლის 19 სექტემბერს მე და ჯუზემ ერთად აღვნიშნეთ 60 წელი.

მადლობას ვუხდით ღმერთს, ღვთისმშობელს და ყველას, ვინც გვიყვარდა.

La Mazza Concetta Maglio, დაიბადა ნოვარა დი სიცილიაში 1936
წლის 18 აპრილს.

ინდექსი

1. მამის სახლი
2. ამ სამყაროს გარეთ
3. თამაშები ქვიშაში
4. ზეთი, კოვზები და ბოროტი თვალი
5. ბუები
6. Vossia მაჰატიე (ვარსკვლავების შუქი)
7. ემილია
8. მერცხლების ფრენა
9. სამოთხის კარი
10. მშვენიერი ტუსა
11. ფაიფურის სახე
12. იისფერი
13. ახალი სიცოცხლე
14. ჩვენი პირველი ბუდეები
15. მადლობა ღმერთს...

